

รายงานการวิจัย

การสร้างระบบกิจกรรมและเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

**The Development of Sufficiency Economy Philosophy by Activity Model and
Community Network**

แผนงานวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับการพัฒนาชุมชน

**Participatory Action Research for Community Development to
Apply Sufficiency Economy Philosophy**

โดย

นางพิมพ์พรรณ บุญยะเสนา

ผศ.วรศักดิ์ หิมะกัฒ

อาจารย์กันสินี กันทะวงศ์วาร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2554

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่ได้มอบความไว้วางใจให้คณะผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยโครงการ “การสร้างระบบกิจกรรมและเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ภายใต้แผนงาน “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนาชุมชน”

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ตรวจสอบทางวิชาการ และชุมชนบ้านปาง 3 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ในการสร้างระบบกิจกรรมและเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจักนำข้อมูลที่ได้นี้ไปเผยแพร่เป็นฐานข้อมูลแก่ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาควิชาการ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัย
กุมภาพันธ์ 2554

คณะทำงาน

นางพิมพ์พรรณ บุญยะเสนา

ผศ.วรลักษณ์ หิมะกลั๊ส

อาจารย์กัณลินี กัณฑ์วงษ์วาร

หัวหน้าโครงการ

นักวิจัยร่วม

นักวิจัยร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การสร้างระบบกิจกรรมและเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ภายใต้งานวิจัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการพัฒนาชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรมผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกลุ่มชุมชน 2) เพื่อพัฒนาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าให้เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน บนพื้นฐาน ความพอเพียง 4) เพื่อขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง

พื้นที่ในการศึกษาได้แก่ ชุมชนบ้านปง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการศึกษาประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของชุมชนและการวิเคราะห์การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ของกลุ่มต่างๆในชุมชน การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียงด้วยการจัดทำแผนธุรกิจ และการฝึกอบรมควบคู่ไปกับการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

ผลการศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของชุมชนพบว่า ชุมชนบ้านปง 3 ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และรับจ้าง มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 110,843.86 บาท โดยเป็นหนี้กองทุนหมู่บ้านมากที่สุด มีการออมในรูปแบบเงินสด ออมสัจจะวันละบาท และออมในกองทุนต่างๆ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ ปัญหาสุขภาพที่พบมากที่สุด คือ ความดัน และหวัด รองลงมาคือ เบาหวาน ภาวะอาหาร ภูมิแพ้ กระดูก ข้อเสื่อมและไขมันในเลือดสูง

ชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของสังคมไทยชนบท คือ การอยู่ในชุมชนอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สมาชิกในชุมชนมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มีศูนย์รวมจิตใจและทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน คือ วัดบ้านปง และที่ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมสานสัมพันธ์ชุมชน “คนสามวัย” ซึ่งเป็นศาลาศูนย์รวมกิจกรรมของสมาชิกในชุมชนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสามัคคีระหว่างคน 3 วัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุ ให้ความสำคัญกับการร่วมกิจกรรมของชุมชน การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น ชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนที่มี “ทุน” ซึ่งจัดได้ว่า เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ ทุนวัตถุ คือ ชุมชนมีอุปกรณ์เทคโนโลยี บ้านพัก (เพื่อการประกอบอาชีพ) กลุ่มการเงิน ทุนมนุษย์ คือ สมาชิกในชุมชนประกอบด้วย คน 3 วัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุ ทุนสังคม คือ ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มีความเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มชุมชน มีหน่วยงานส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนกิจกรรม

ของชุมชน และทุนสิ่งแวดล้อม คือ มีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งพืชสวน พืชไร่ พืชผัก เลี้ยงสัตว์ รวมถึง ป่าไม้ มีทัศนียภาพและแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานและโบราณวัตถุความพร้อมของทุนดังกล่าวจะเป็นทุนที่เหมาะสมต่อการพัฒนาแบบก้าวหน้าที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ทีมวิจัยได้ทำการการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มชุมชนต่างๆ ที่เป็นไปตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบ้านปง 3 ตามกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่มีการขับเคลื่อนในชุมชนจำนวน 6 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเยาวชน 2) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 3) กลุ่มเกษตรกร 4) กลุ่มผู้สูงอายุ 5) กลุ่มแม่บ้าน และ 6) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่าชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อพิจารณาระดับความก้าวหน้าตามระดับของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ระดับของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มชุมชนบ้านปง 3 อยู่ในเศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่เน้นความพอเพียงในระดับกลุ่มหรือองค์กร แต่ด้วยข้อจำกัดของทำเลที่ตั้งของชุมชน ที่อยู่ห่างไกลจากตลาดและกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย รวมถึงสมาชิกของชุมชนกลุ่มต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และมีอาชีพหลักทำประจำทำให้เกิดปัญหาหลัก คือ ปัญหาทางด้านการตลาด ในลักษณะการผลิตที่ไม่มีแหล่งจำหน่าย หรือมีผู้ช่วยรับผิดชอบทำการตลาด ชุมชนจึงได้มีการประชุมโดยมีแนวคิดที่จะยกระดับเศรษฐกิจพอเพียงสู่ระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย เพื่อให้เครือข่ายมีบทบาทเป็นผู้ขับเคลื่อนทางการตลาด และชุมชนวางบทบาทในฐานะของเจ้าของปัจจัยการผลิต และผู้ผลิต

ชุมชนบ้านปง 3 หากมองในกลุ่มของเจ้าของปัจจัยการผลิต ผู้ผลิต และผู้บริโภค/ตลาด/แหล่งจำหน่าย พบว่ากลุ่มชุมชนบ้านปง 3 มีความเชื่อมโยงของกิจกรรมในชุมชนที่ดี แต่จะมีปัญหาเกี่ยวกับ ความเชื่อมโยงตลาดภายนอกชุมชน ซึ่งจะต้องมีการค้นหาแนวทางการเชื่อมโยงกับตลาดภายนอกชุมชนเพื่อให้เกิดการใช้ทุนของชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ในการดำเนินการทดสอบพัฒนาศักยภาพและการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายของชุมชนบ้านปง 3 ตำบลอินทนิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ชุมชน นักพัฒนา และคณะวิจัยได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน คือ ผลักดันให้เกิดเครือข่ายในค่าน 1)เศรษฐกิจพอเพียง 2)ด้านการผลิต และการตลาดสินค้า OTOP 3) ด้านสถาบันการเงินชุมชน โดยมีวิธีการเพื่อยกระดับคือ

1) การจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน เรียนรู้ประสบการณ์ ได้แก่

1.1) ศึกษาดูงาน องค์กรการเงินต้นแบบ ที่มีการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ชุมชนบ้านสามขา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และสถาบันการเงินชุมชน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

1.2) ศึกษาดูงาน องค์กรด้านการผลิต การตลาด สินค้า OTOP ที่มี การดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ชุมชนบ้านสามขา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง สถาบันการเงินชุมชนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี และบางแม่หม้าย โสมสเดย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3) ศึกษาดูงานรูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

2) ชุมชนดำเนินการกระบวนการฝึกวิเคราะห์ และจัดทำแผนธุรกิจ โดยชุมชนแต่ละกลุ่มได้นำประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน มาวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองและจัดทำเป็นแผนธุรกิจเสนอคณะวิจัย เพื่อจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพหรือดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ผลจากการระดมความคิดเห็นนั้น ทำให้ทราบว่า สมาชิกกลุ่มต่างๆ ในชุมชนบ้านปง 3 มีความต้องการพัฒนาอาชีพที่หลากหลายตามความถนัดของแต่ละกลุ่ม และต้องการสร้างกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน และจากการศึกษาดูงาน พบว่า ชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลากหลาย ปัญหาทางด้านการตลาด คือ การผลิตที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ในผลิตภัณฑ์กระเป่าผ้า ตุ๊กตาการบูร ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ชนิด จะเห็นได้ว่าปัญหาทางการตลาดของชุมชนตำบลคอนแก้ว เป็นปัญหาที่สอดคล้องกับปัญหาของชุมชนบ้านปง 3 ที่มีกำลังการผลิตแต่ไม่มีตลาด จึงได้มีแนวคิดที่จะฝึกอาชีพที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ส่งให้กลุ่มชุมชนคอนแก้วจำหน่าย แต่เพื่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

คณะวิจัยจึงได้เสริมความรู้เพื่อให้กลุ่มได้เรียนรู้ที่จะพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้จัดฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ “การเขียนแผนธุรกิจและการดำเนินธุรกิจอย่างพอเพียง” ผลจากการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มชุมชนได้นำเสนอแผนธุรกิจ จำนวน 7 แผน ได้แก่

- 1) แผนธุรกิจ การผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ชนิด โดยกลุ่มผู้สูงอายุ
- 2) แผนธุรกิจ การผลิตดอกไม้จันทร์ โดยกลุ่มผู้สูงอายุ
- 3) แผนธุรกิจ การผลิตตุ๊กตาการบูรผ้า โดยกลุ่มผู้สูงอายุ
- 4) แผนธุรกิจ การผลิตหมอนใบชาและกระเป่าผ้า โดยกลุ่มแม่บ้าน
- 5) แผนธุรกิจ การผลิตซาลาเปา โดยกลุ่มแม่บ้าน
- 6) แผนธุรกิจ โครงการคัดแยกขยะในครัวเรือน และโครงการขยะมีค่าสร้างชุมชนน่าอยู่ โดย กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ร่วมกับกลุ่มเยาวชน
- 7) แผนธุรกิจ โครงการกบคอนโด โดยกลุ่มเกษตรกร

โดยแต่ละแผนธุรกิจจะมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมมีได้มีการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อการดำเนินการทดลองการผลิต และทดลองตลาดภายในชุมชน จนเป็นที่น่า

พอใจ จึงได้จัดจำหน่ายโดยส่งให้เครือข่ายซึ่งได้แก่ กลุ่มชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัด เชียงใหม่

ผลจากการทดสอบเพื่อยกระดับเบื้องต้น พบว่า การยกระดับเศรษฐกิจพอเพียงสู่ระดับที่ สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย มีความเป็นไปได้สูง

Abstract

This research on “The Creation of Strong Activity System and Community Economic Network following the Sufficiency Economy Philosophy” under the research program on participatory action research to drive the sufficiency economy philosophy into actions for community development. It is funded by the Office of National Research Council of Thailand with the objectives to 1) introduce sufficiency economy philosophy for a concrete application through community participatory learning process, 2) develop advanced sufficiency economy based community emphasizing sufficiency at the network level, 3) enhance the potentiality and competitive capacity of local community on the basis of sufficiency, and 4) expand the scope of economic activity network for the local community on the basis of sufficiency.

The study was conducted in Baan Pong 3 village in Tambon Inthakin, Mae Taeng District, Chiang Mai Province. The research methodologies included the investigation on economic data and information concerning this local community and the analysis on the application of sufficiency economy philosophy to various interest groups within the community. This research project also helped enhance the potentiality and competitive capability of the community on the basis of sufficiency by devising various business plans and providing training as well as pushing the creation of community economic network.

From the study on economic condition, it was found that most members of Baan Pong 3 community had farming and wage employment as main occupation, were indebted on the average 100,843.86 baht per household with borrowing from the Village Fund in most cases, had saving in the forms of cash, one-baht a-day-program, and various investment funds. Most community members had no health problems, but otherwise the most prevalent health problems were high blood pressure and cold, followed by diabetes, gastric diseases, allergy, joint and bone degeneration and high blood cholesterol.

Baan Pong 3 community still keep their traditional way of rural Thai society’s life featured by reciprocity, kinship relation, and temple which is Wat Baan Pong as well as “The Three-Generation Center” in the present case being the center of community spirits and activities. The “Three-Generation Center”, particularly, functions to promote the building of relationship among community population in the young, working and old age groups by

organizing common activities for their harmonious relationship and promoting the local cultural conservation. Baan Pong 3 community is considered to possess essential “capitals” for sustainable development. The physical and infrastructural capital is seen in the use of high-technology equipment, residential building (for professional employment), and financial fund group. The human capital is contributed by people in three generations: young, working, and old age group. The social capital is generated from the community’s friendship relationship, community strength and grouping, and the support from local government agencies in various forms. The natural and environmental capital is reflected by the diverse farming activities concerning horticulture agronomy, vegetable cultivation, livestock raising, the forest area, the scenic and tourist attraction places, as well as objects and sites of historical and archeological significance. The availability of these capitals is likely to facilitate the advanced development emphasizing sufficiency in the economic cooperation network level.

The research team had conducted the analysis on the potentiality of six interest groups in Baan Pong 3 community which had been driven to follow the sufficiency economy philosophy namely 1) the youth group 2) village health volunteer group 3) farmers group 4) the elderly group 5) housewives’ group and 6) truthful village saving for community welfare group, and it found that in general perspective the community did undertake various economic according to the sufficiency economy principle. Regarding the stage of advance in sufficiency economy philosophy application, Baan Pong 3 was considered to be at the second level, being **advanced** sufficiency economy with emphasis on Sufficiency of **group or organization level**. Because of the disadvantageous locational position of the community being quite remote from market and targeted customer; and the fact that most community members are elderly and preoccupied with their main economic activities, marketing has become a major local problem. With farm outputs having no market outlets nor marketing agent, the community did organize public discussion to drive the upgrading of sufficiency economy to the third level which is defined by an advanced sufficiency economy emphasize sufficiency at **network level** such that the network will play the role in driving marketing activities while the community will take the roles of owners of input factors and producers.

Within the market do main covering input factor owners, producers, consumers, market, and distribution outlets, the relevant group member of Baan Pong 3 appeared to have good intra –

community connection but they had problem linking their business activities with markets outside the community. It is imperative to explore for the ways to have linkage with external markets to enable the efficient utilization of the community's capitals.

In the trial efforts for the development of potentiality and the promotion for creation of community network at Baan Pong 3 at Tambon Inthakin, Mae Taeng District, Chiang Mai Province, the involved community members, development workers, and the research team determined to set the objective of implementation to push for the establishment of network and networking in the areas of 1) sufficiency economy, 2) production and marketing of OTOP merchandized items, and 3) community financial institution. The means to elevation of level of advancement were determined to include the following:

1) Organization of field study to get learning experience

1.1) Study visit to a financial organization prototype of sufficiency economy philosophy at Baan Samkha community, in Mae Tha District of Lampang Province and a community financial institution at Tam bon Nongsarai in Phanomtuan District of Kanchanaburi Province.

1.2) Study visit to organization producing and marketing OTOP outputs along the principles of sufficiency economy at Baan Samkha community, in Mae Tha District of Lampang Province and financial institution at Tam bon Nongsarai in Phanomtuan District of Kanchanaburi Province as well as Bang Maemai homestay facility in Suphanburi Province.

1.3) Study visit to understand the community economic network linkage pattern of Tambon Don Kaew community in Mae Taeng District of Chiang Mai Province.

2) The community members undertook the exercise in the analysis and preparation of business plans. In this process, each community interest group applied the experience learned from the study visit to other communities for analyzing its own capacity and developing its business plans for the research team to consider organizing occupational development training courses or implementing community development activities program.

From the brainstorming session, it was revealed that members of various interest groups in Baan Pong 3 community had the desire to develop their occupational undertaking in various different natures depending on the group's expertise and they commonly wanted to develop

appropriate activities for community development. From the study visits, it was found that Tambon Don Kaew community in Mae Rim District of Chiang Mai had been engaged in diverse economic activities. There existed marketing problems from producing not enough to fill the market demand in cotton bag, camphor stuffed doll, and coiled bamboo work product lines. Apparently, primary marketing problem of Don Kaew community can be mutually beneficial with that of Baan Pong 3 if the proposed idea can be put into action by training Bann Pong 3 community members to produce the handicrafts for Don Kaew community to market and this can lead to a sustainable business relationship.

The research team provided assistance to supplement the knowledge for the community members to learn how to push the sustainable development by organizing a training sessions and workshop on “Writing business plans and Carrying out business in sufficiency way” which resulted in the submission of 7 business plans by the different interest groups as follows:

- 1) Business plan for coiled bamboo works production by the elderly group.
- 2) Business plan for producing paper flower used in cremation by the elderly group.
- 3) Business plan for producing camphor-filled dolls by the elderly group.
- 4) Business plan for producing tea-leave filled pillow and cotton bag by housewives’ group.
- 5) Business plan for producing Chinese steamed buns by housewives’ group.
- 6) Business plan for project on household garbage sorting and project on garbage value addition for building livable community by the public health volunteer’ group in cooperation with the youth group.
- 7) Business plan for the project on frog raising in livestock condominium by farmers’ group.

In each business plan, the indicators of the training success were also reported. After the training, business plans were formulated to carry out production and marketing trails locally until the outcomes were satisfactory before the Bann Pong 3 community’s sending the products to its network alliance namely the Tambon Don Kaew community for marketing.

The trail efforts to elevate the primary sufficiency level provided the results suggesting that it is highly feasible to raise the sufficiency economy level to the third level defined by an **advanced** sufficiency economy emphasizing sufficiency at the **network level**.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คณะทำงาน	ข
บทคัดย่อ	ค
Abstract	ช
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ประเภทการวิจัย	2
1.4 คำสำคัญ (keyword) ของแผนงานวิจัย	2
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	5
2.1 เศรษฐกิจพอเพียง	5
2.2 แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน	10
2.3 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	11
2.4 ระบบแลกเปลี่ยนชุมชน	13
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	15
3.1 สถานที่ทำการปฏิบัติการ/เก็บข้อมูล	15
3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย	15
3.3 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	17
3.4 แผนการดำเนินงานโครงการ	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	19
4.1 การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของชุมชน	20
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน	20
4.1.2 ข้อมูลทั่วไปกลุ่มชุมชน	38
ก) กลุ่มเยาวชน	39
ข) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	44
ค) กลุ่มเกษตรกร	48
ง) กลุ่มผู้สูงอายุ	52
จ) กลุ่มแม่บ้าน	56
ฉ) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน	60
4.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและเครือข่ายของกลุ่มชุมชน	64
4.2.1 ความเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินชุมชน	64
4.2.2 ความเชื่อมโยงของกลุ่มภายในชุมชน	67
4.2.3 ศักยภาพ ความพร้อมในการพัฒนาและแนว โน้มการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจชุมชน	69
4.3 การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง	72
4.3.1 การทดสอบการพัฒนาศักยภาพ และยกระดับสู่เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย	72
4.3.2 วิเคราะห์ผลการทดสอบการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน	76
4.4 การขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง	80
บทที่ 5 บทสรุป	83
5.1 สรุปผลการวิจัย	83
5.1.1 ศักยภาพ ความพร้อมในการพัฒนาและความเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.1.2 การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนบนพื้นฐาน ฐานความพอเพียง	89
5.1.3 การขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนบนพื้นฐานความ พอเพียง	92
5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก ก แผนธุรกิจ “การฝึกอบรมวิชาชีพ และดำเนิน โครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน”	97
ภาคผนวก ข ภาพ “การฝึกอบรมวิชาชีพ และดำเนิน โครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน”	135
ภาคผนวก ค แผนธุรกิจ “หลังการฝึกอบรมวิชาชีพ และดำเนิน โครงการกิจกรรม พัฒนาชุมชน”	139

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4 - 1	ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน	20
ตารางที่ 4 - 2	รายจ่ายที่จำเป็นและรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	22
ตารางที่ 4 - 3	แหล่งเงินทุนของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	24
ตารางที่ 4 - 4	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	25
ตารางที่ 4 - 5	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากธนาคารของรัฐ หรือธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ ของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	26
ตารางที่ 4 - 6	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากสหกรณ์ต่างๆ ของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	27
ตารางที่ 4 - 7	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากบริษัท (จำกัด) บริการด้านสินเชื่อบัตรเครดิต หรือไฟแนนซ์ ของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	27
ตารางที่ 4 - 8	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากหนี้นอกระบบ หรือนุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน (รวมแชร์) ของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	28
ตารางที่ 4 - 9	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์ของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	28
ตารางที่ 4 - 10	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกลุ่มสัจจะของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	29
ตารางที่ 4 - 11	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากธนาคารหมู่บ้านของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	29
ตารางที่ 4 - 12	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์เอกชนของสมาชิกชุมชน บ้านโป่ง 3	30
ตารางที่ 4 - 13	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของสมาชิกชุมชน บ้านโป่ง 3	30
ตารางที่ 4 - 14	วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกองทุนของเทศบาลของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	31
ตารางที่ 4 - 15	แหล่งเงินออมของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	32
ตารางที่ 4 - 16	รายการทรัพย์สินบ้านและที่ดินของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	33
ตารางที่ 4 - 17	รายการทรัพย์สินที่ถือครองของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	34
ตารางที่ 4 - 18	ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3	35
ตารางที่ 4 - 19	ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเยาวชน	41
ตารางที่ 4 - 20	ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4 - 21 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกร	49
ตารางที่ 4 - 22 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้สูงอายุ	53
ตารางที่ 4 - 23 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแม่บ้าน	57
ตารางที่ 4 - 24 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เพื่อสวัสดิการชุมชน	61
ตารางที่ 4 - 25 ปัจจัยสู่ความยั่งยืน	78
ตารางที่ 5 - 1 ปัจจัยสู่ความยั่งยืน	90

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2 - 1	สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	6
ภาพที่ 2 - 2	ระดับความพอเพียง	7
ภาพที่ 2 - 3	ผังการปรับวางระดับความพอเพียง (Sufficiency Alignment Map) ขององค์กร	8
ภาพที่ 2 - 4	ผังการปรับวางระดับความพอเพียงขององค์กรที่เน้นเศรษฐกิจพอเพียงระดับพื้นฐาน	9
ภาพที่ 2 - 5	ผังการปรับวางระดับความพอเพียงขององค์กรที่ครอบคลุมเศรษฐกิจพอเพียงระดับก้าวหน้า	10
ภาพที่ 2 - 6	ระบบแลกเปลี่ยน	14
ภาพที่ 4 - 1	วิเคราะห์จุดเด่นของกลุ่มเยาวชนชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	42
ภาพที่ 4 - 2	วิเคราะห์จุดด้อยของกลุ่มเยาวชนชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	43
ภาพที่ 4 - 3	วิเคราะห์จุดเด่นของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	46
ภาพที่ 4 - 4	วิเคราะห์จุดด้อยของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	47
ภาพที่ 4 - 5	วิเคราะห์จุดเด่นของกลุ่มเกษตรกรชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	50
ภาพที่ 4 - 6	วิเคราะห์จุดด้อยของกลุ่มเกษตรกรชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	51
ภาพที่ 4 - 7	วิเคราะห์จุดเด่น ของกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	54
ภาพที่ 4 - 8	วิเคราะห์ จุดด้อย ของกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	55
ภาพที่ 4 - 9	วิเคราะห์ จุดเด่นของกลุ่มแม่บ้าน ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	58

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 4 - 10	วิเคราะห์ จุดด้อย ของกลุ่มแม่บ้าน ชุมชนบ้านโป่ง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	59
ภาพที่ 4 - 11	วิเคราะห์ จุดเด่น ของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน ชุมชนบ้านโป่ง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	62
ภาพที่ 4 - 12	วิเคราะห์ จุดด้อย ของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน ชุมชนบ้านโป่ง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	63
ภาพที่ 4 - 13	ความเชื่อมโยงขององค์กรการเงินชุมชน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	66
ภาพที่ 4 - 14	การเชื่อมโยงของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนบ้านโป่ง 3	69
ภาพที่ 4 - 15	ภาพแสดงทุนของชุมชนบ้านโป่ง 3 ตามหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน	70
ภาพที่ 4 - 16	การศึกษาฐานงานองค์กรการเงินต้นแบบ	73
ภาพที่ 4 - 17	การศึกษาฐานงานองค์กรด้านการผลิต การตลาด สินค้า OTOP	73
ภาพที่ 4 - 18	การอบรมสร้างองค์ความรู้ การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน	74
ภาพที่ 4 - 19	แผนการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน	81
ภาพที่ 4 - 20	แผนการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน (ภายในและภายนอกชุมชน)	82
ภาพที่ 5 - 1	ทุนของชุมชนบ้านโป่ง 3 ตามหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน	84
ภาพที่ 5 - 2	การเชื่อมโยงของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนบ้านโป่ง 3	88

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชุมชนพึ่งพาตนเอง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานและชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังเกิดวิกฤตปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิต อย่างไม่เดือดร้อน โดยยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต คือ อยู่อย่างพอเพียง ประมาทตนตาม ฐานะ ตามอัตภาพทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตัวเอง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ เพื่อให้เกิดความ พร้อมที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถ ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมหรือชุมชนได้อย่างมีความสุข เกิดความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน

เมื่อก้าวถึงเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ เป็นตัวอย่างภาคปฏิบัติของแนวคิดนี้ ซึ่งมีอยู่ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่หนึ่ง เศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐาน ขั้นที่สอง เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งเน้นความร่วมมือ การรวมกลุ่มของคน/ชุมชนที่มีความเข้มแข็งให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง และขั้นที่สาม คือเศรษฐกิจพอเพียงขั้นก้าวหน้า ใน ระดับเครือข่าย เป็นการขยายความร่วมมือออกไปสู่ภาคส่วนอื่นๆ ในชุมชนให้เกิดการเชื่อมโยง ประสานความร่วมมือกัน

จากผลการวิจัยเบื้องต้นของโครงการ “การประเมินผลเปรียบเทียบในมิติต่างๆ ของประชาชน ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้” (ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์และคณะ ,2551) เกี่ยวกับลักษณะ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในแต่ละชุมชน/พื้นที่ มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ ชุมชนที่ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ หรือชุมชนที่เป็นกรณีตัวอย่าง (Good Practice) โดยส่วน ใหญ่ มีระดับการปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ในระดับขั้นที่ 2 คือ เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมเฉพาะ อย่าง ของแต่ละกลุ่ม และกิจกรรมหลักๆ เน้นการเผยแพร่ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง การหาแนว ทางแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในชุมชน ในลักษณะการประสาน ความร่วมมือกัน ส่งเสริมการออมและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น มีเพียงบางชุมชน ที่ปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ ในระดับขั้นที่สาม คือขั้นก้าวหน้าในระดับเครือข่าย เช่น ชุมชนตำบลหนองสาหร่าย ที่บูรณาการรอบ ด้าน ตั้งแต่การสร้างพฤติกรรมและทัศนคติอยู่อย่างพอเพียงแก่คนในชุมชน สร้างกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ โดยการรวมกลุ่มผู้ผลิต เพื่อการผลิตสินค้าและบริการของชุมชน และด้านการพัฒนาแหล่งเงินทุนของ ชุมชน ซึ่งถือเป็นชุมชนหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ ทำให้คนในชุมชนมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ดังนั้น การศึกษา/วิจัยในครั้งนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับการพัฒนาชุมชน ที่ต้องการศึกษาข้อค้นพบดังกล่าวในเชิงลึก และขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวางรากฐานการสร้างเครือข่ายโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ของชุมชน นักวิชาการ นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย นักพัฒนา และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ร่วมสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็ง สมดุล และยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรมผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกลุ่มชุมชน
- 2) เพื่อพัฒนาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าให้เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย
- 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง
- 4) เพื่อขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง

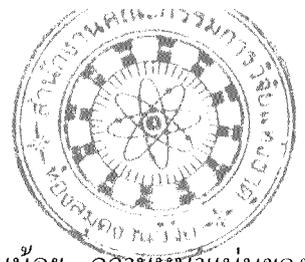
1.3 ประเภทการวิจัย

การวิจัยประยุกต์ (Applied research)

1.4 คำสำคัญ (keyword) ของแผนงานวิจัย

เศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยในการดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ การวิจัยในลักษณะทดลองปฏิบัติการร่วมกันระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ ประชาชน กลุ่มธุรกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องต่อการขยายผลองค์ความรู้ให้กว้างขึ้น เป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นจากสนับสนุนให้ชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยศึกษาเรียนรู้หาข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งแก้ไขปัญหาโดยการวางแผน กำหนดการดำเนินงานพร้อมทั้งปฏิบัติตามแผนร่วมกัน และมีนักวิชาการ ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการวิจัยได้ผลสอดคล้องกับเป้าหมาย ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ชุมชนชนบท หมายถึง ถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของประชากรจำนวนน้อย ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ต่ำ ประชากรมีความคล้ายคลึงกันในด้านลักษณะ อาชีพ และมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีวิธีการคิดแบบธรรมเนียมนิยม (traditionalism) มีรูปแบบ ความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นแบบกันเอง (ปฐมภูมิ) สภาพทางธรรมชาติและสภาพโดยทั่วไปมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างช้ากว่าเขตเมือง

กลุ่มการเงินชุมชน คือ การที่คนในชุมชน รวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการเงิน และคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ที่ปรึกษา รวมทั้งมีส่วนร่วมลงทุนทั้งทางด้านทรัพย์สิน ความคิดและเป็นแรงงานสำคัญในการบริหารจัดการ สามารถให้ข้อคิดเห็น และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานได้ โดยมีส่วนราชการในท้องถิ่นเป็นภาคีร่วมดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของชุมชนในท้องถิ่น

ธุรกิจชุมชน คือ ธุรกิจที่ดำเนินการ โดยกลุ่มของประชาชนในพื้นที่ เช่น กลุ่ม OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์ หรือผู้ประกอบการที่มีการจ้างงานในชุมชน

สมรรถนะชุมชน คือ การที่ชุมชนมีการเรียนรู้ มีภูมิปัญญาชุมชน มีระบบเศรษฐกิจหรือธุรกิจชุมชนที่ผลิตบนฐานทรัพยากรชุมชน มีองค์กรหรือสถาบันทางเศรษฐกิจ สังคม ของชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดการเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง

เศรษฐกิจชุมชน คือ ระบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการเชื่อมโยงกิจกรรมระหว่างธุรกิจชุมชน ซึ่งประกอบด้วย หน่วยครัวเรือน ที่มีบทบาทเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเครือข่ายสินค้าชุมชน คือ สถาบันการเงินชุมชน โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

สังเคราะห์องค์ความรู้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการบริหารจัดการเครือข่ายชุมชน จากกรณีศึกษา (Good Practice) 3 ชุมชน คือ ชุมชนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ชุมชนบ้านสามขา ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประสบความสำเร็จในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จนเป็นที่ยอมรับ และสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ “ชุมชนชนบท” ซึ่งเป็นชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มเกษตรกร กลุ่มธุรกิจชุมชน และกลุ่มการเงินชุมชนที่ต้องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินวิถีชีวิตประจำวัน ในพื้นที่ภาคเหนือ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. พัฒนาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าโดยเน้นให้มีความพอเพียงในระดับเครือข่ายของชุมชน
2. พัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง
3. ขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง

1.7 แผนการถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย

ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ที่เป็นรูปแบบของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับประชาชน ในรูปแบบการพัฒนาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าในระดับเครือข่ายของชุมชน โดยการเผยแพร่ในเวทีวิชาการ และตีพิมพ์บทความ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

จากขอบเขตในการวิจัย นำมาใช้ในการทบทวนเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

2.1 เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอเพียง ซึ่งเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้อยู่บนความพอดี ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยใช้เกณฑ์ภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและจิตใจ เป็นเครื่องมือ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และระดับประเทศ

ความพอเพียง ประกอบด้วย 3 ห่วง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และ 2 เงื่อนไข คือ ความรู้ และคุณธรรม ซึ่งมีคำจำกัดความดังนี้

ความพอประมาณ คือ ความพอดี ไม่มาก ไม่น้อยเกินไป ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

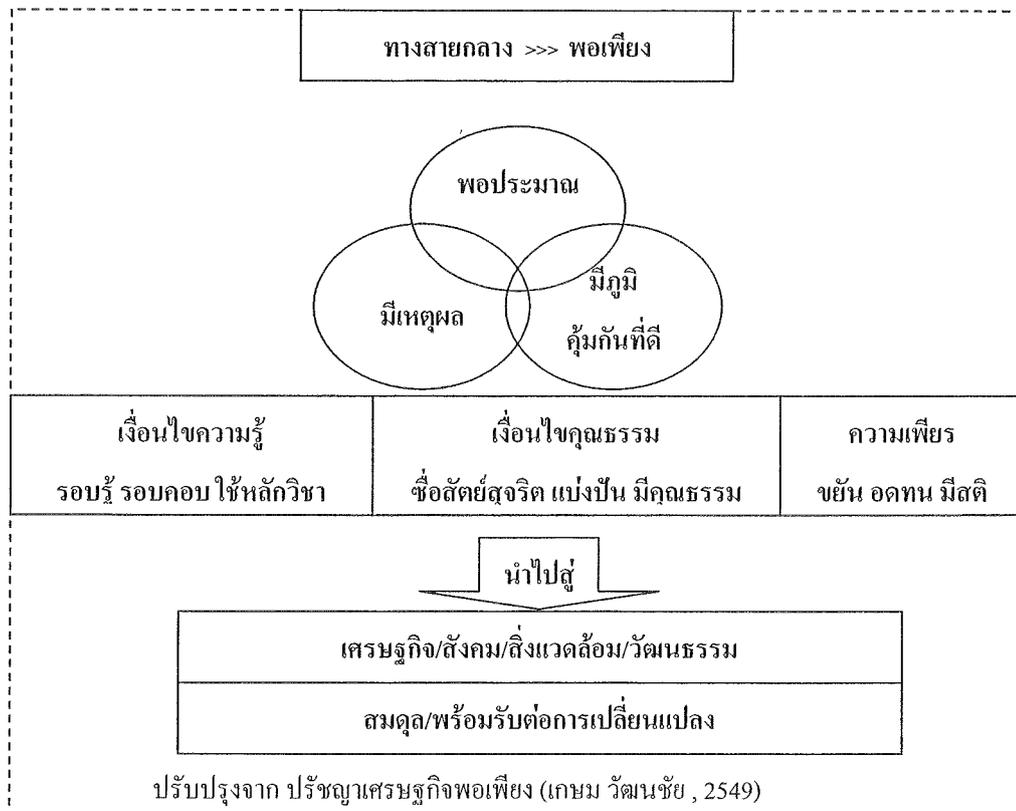
ความมีเหตุผล คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงอย่างมีเหตุมีผล โดยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือ การเตรียมพร้อมรับผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

มีความรู้ คือ การรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ อย่างรอบด้าน รอบรู้ทั้งด้านวิชาการ และเรื่องทั่วไป และสามารถนำความรู้นั้นมาพิจารณาและใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

มีคุณธรรม คือ มีธรรมะในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต แบ่งปัน

มีความเพียร คือ การปฏิบัติใดๆ ด้วยความตั้งใจ ขยัน อดทน และมีสติ

ภาพที่ 2 - 1 สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

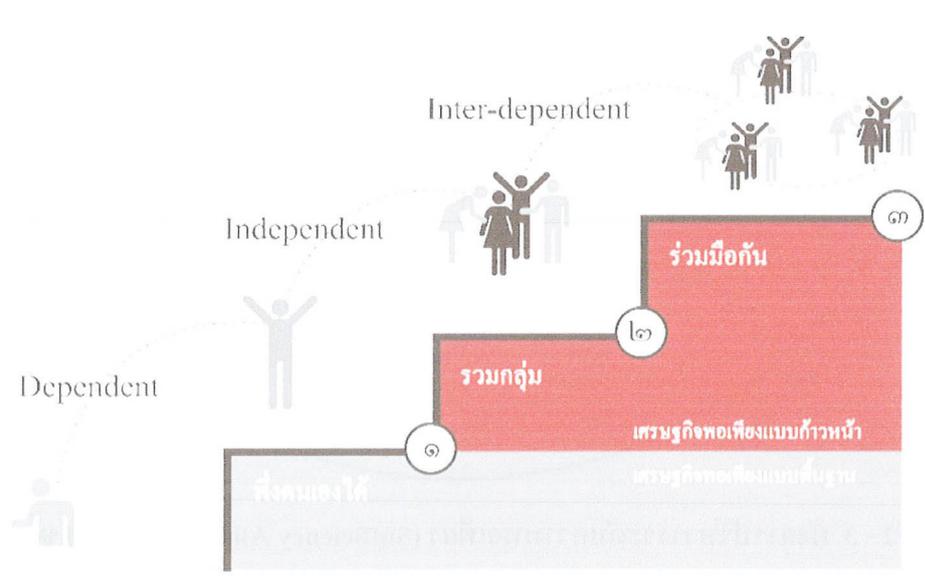
เมื่อจำแนกระดับของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง สามารถจำแนกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่หนึ่ง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน ที่เน้นความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว คือ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ในลักษณะที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น ความต้องการในปัจจัยสี่ของตนเอง และครอบครัวได้ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีกลมเกลียว และมีความพอเพียงในการดำเนินชีวิตด้วยการประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น จนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขทั้งทางกายและใจ
- 2) เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับกลุ่มหรือองค์กร คือ เมื่อบุคคล/ครอบครัว มีความพอเพียงในระดับที่หนึ่งแล้ว ก็จะรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อร่วมกันดำเนินงานในด้านต่างๆ ทั้งด้านการผลิต การตลาด

ความเป็นอยู่ สวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยราชการ มูลนิธิ และเอกชน

3) เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย คือ เมื่อกลุ่มหรือองค์กร มีความพอเพียงในระดับที่สองแล้ว ก็จะร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการสร้างเครือข่าย มีการติดต่อร่วมมือกับกลุ่มการเงินและบริษัทต่างๆ ทั้งในด้านการลงทุน การผลิต การตลาด การจำหน่าย และการบริหารจัดการ เพื่อการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในด้านสวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา ให้สมประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย (สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2551.)

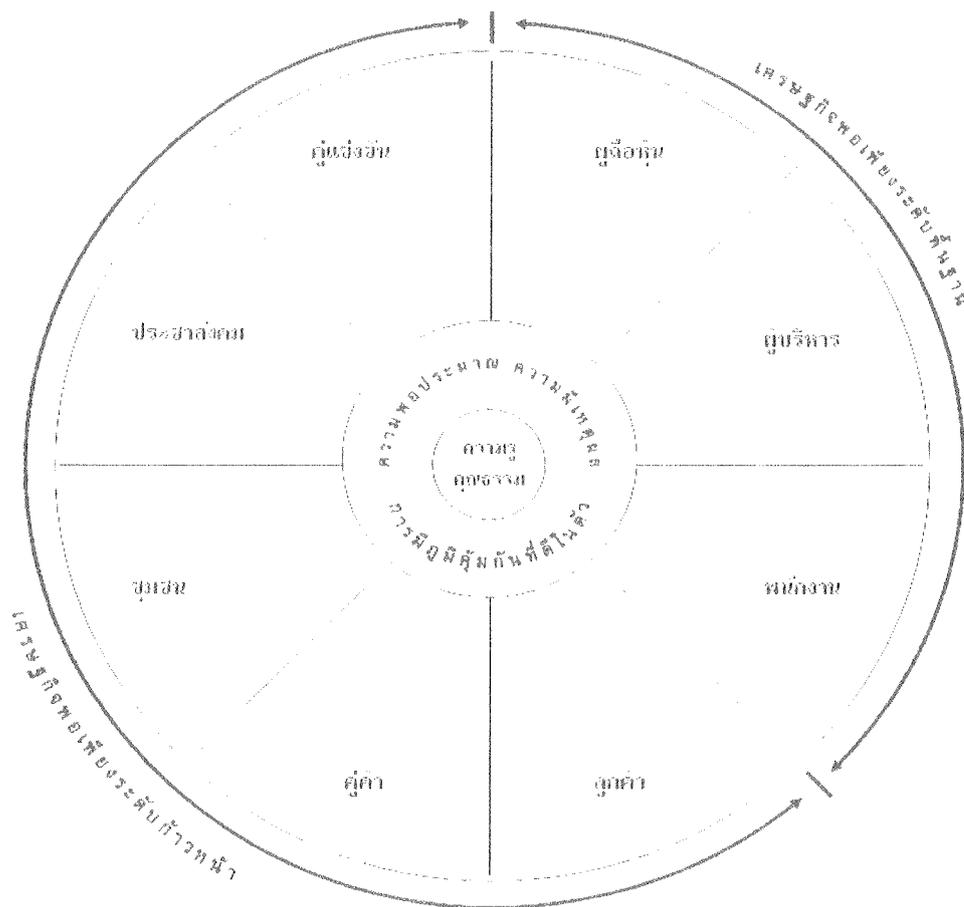
การจำแนกเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 ระดับ ได้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่เริ่มต้นจากหลักของการพึ่งตนเอง โดยเปลี่ยนจากการพึ่งพาตนเองไม่ได้หรือต้องคอยอาศัยผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา (Dependent) เป็นการพัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็ง เป็นอิสระ (Independent) แล้วจึงค่อยๆ พัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน จนนำไปสู่การพึ่งพิงอิงกัน (Inter-dependent) สงเคราะห์เกื้อกูล ร่วมมือกัน และประสานกับโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 2 - 2 ระดับความพอเพียง

การดำเนินธุรกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละองค์กรจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับนโยบายและทิศทางที่ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดขึ้น และขึ้นอยู่กับช่วงอายุของกิจการ โดยธรรมชาติ

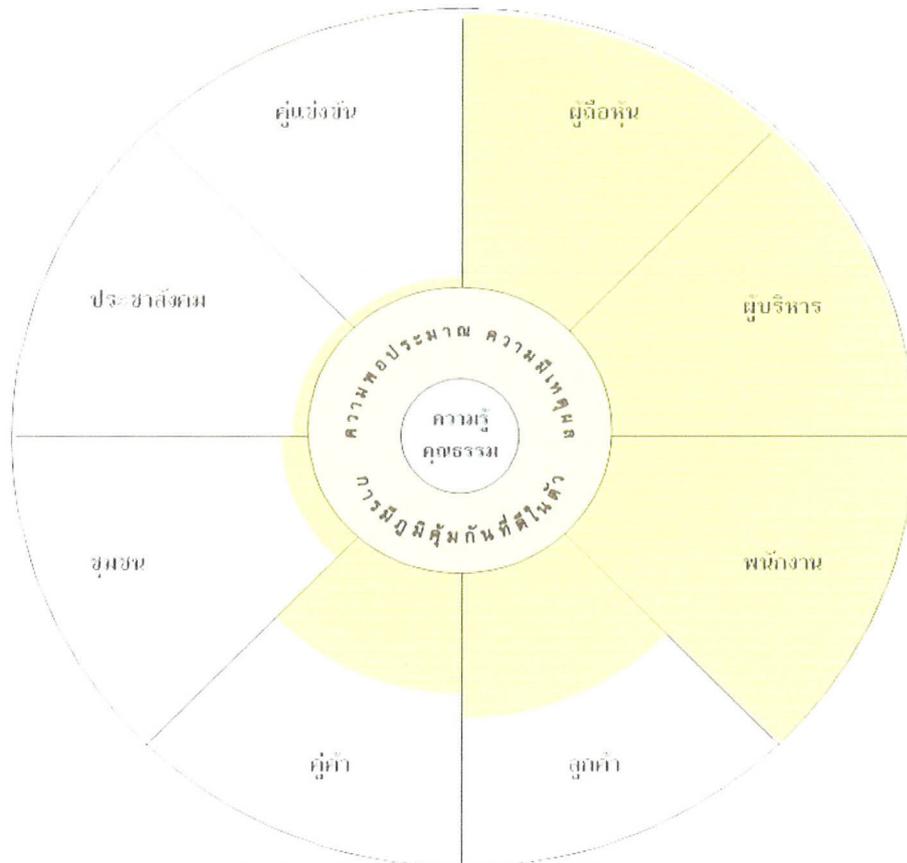
ของกิจการเกิดขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มบุคคลที่ต้องการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน ต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้สามารถจำแนกระดับความพอเพียงขององค์กรออกเป็น 2 ระดับ คือ เศรษฐกิจพอเพียงระดับพื้นฐาน ที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในองค์กร (Internal Stakeholder) เป็นหลัก และเศรษฐกิจพอเพียงระดับก้าวหน้า ที่ครอบคลุมไปถึงผู้มีส่วนได้เสียนอกองค์กร (External Stakeholder) การจัดวางองค์กรหรือการปรับแนว (Alignment) การดำเนินงานขององค์กร จึงมีส่วนสัมพันธ์กับการให้น้ำหนักความสำคัญในการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในระดับต่างๆ

ภาพที่ 2 - 3 ผังการปรับวางระดับความพอเพียง (Sufficiency Alignment Map) ขององค์กร

กิจการที่เข้าข่ายการดำเนินธุรกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงระดับพื้นฐาน จะให้ความสำคัญเฉพาะประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียในองค์กรจะได้รับ โดยไม่สนใจผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสียนอกองค์กรมากนัก เน้นถึงการดำรงอยู่ของกิจการหรือความอยู่รอดในธุรกิจ พัฒนาองค์กรให้มีความเข้มแข็ง เป็นอิสระ (Independent) ดำเนินกิจการโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเองได้

มีรายรับที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจการ ปราศจากภาระหนี้สิน หรือมีความสามารถในการชำระหนี้ ในระยะเวลาที่กำหนดหรือเมื่อเจ้าหนี้ทวงถาม โดยชอบ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance)

ภาพที่ 2-4 ผังการปรับวางระดับความพอเพียงขององค์กรที่เน้นเศรษฐกิจพอเพียงระดับพื้นฐาน

กิจการที่เข้าข่ายการดำเนินธุรกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงระดับก้าวหน้า จะให้ความสนใจกับผู้มีส่วนได้เสียนอกองค์กรมากขึ้น เน้นถึงการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ การแบ่งปันหรือการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างคู่ค้าที่อยู่ต้นน้ำ (Upstream) เพื่อการสร้างประสิทธิภาพและการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในสายอุปทาน และคู่ค้าที่อยู่ปลายน้ำ (Downstream) เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสายอุปสงค์ ภายใต้รูปแบบของการพึ่งพิงอิงกัน (Inter-dependent) สงเคราะห์เกื้อกูลชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมรอบข้าง มีจริยธรรม มีความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

ภาพที่ 2 - 5 ผังการปรับวางระดับความพอเพียงขององค์กรที่ครอบคลุมเศรษฐกิจพอเพียงระดับ
ก้าวหน้า

ผังการปรับวางระดับความพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้กับองค์กรธุรกิจในทุกสาขาและในทุกระดับทั้งที่เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ หรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ตามค่าน้ำหนักของการให้ความสำคัญโดยคำนึงถึงความพร้อมในแต่ละองค์กร และรองรับการปรับขนาดได้ (Scalability) ตามช่วงเวลาที่เหมาะสมของแต่ละกิจการ

2.2 แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน (2538) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาชุมชนในระดับการปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) เป็นหัวใจของงานพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักของการมีส่วนร่วมที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจวางแผนงาน การปฏิบัติการและร่วมบำรุงรักษา

2. การช่วยเหลือตนเอง (Aided Self-Help) เป็นแนวทางในการพัฒนาที่ยึดเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องพัฒนาให้ประชาชนพึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยมีรัฐคอยให้การช่วยเหลือสนับสนุน ในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน ตามโอกาสและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม

3. ความคิดริเริ่มของประชาชน (Initiative) ในการทำงานกับประชาชนต้องยึดหลักการที่ว่า ความคิดริเริ่มต้องมาจากประชาชน ซึ่งต้องใช้วิถีแห่งประชาธิปไตย และหาโอกาสกระตุ้นให้การศึกษา ให้ประชาชนเกิดความคิด และแสดงออกซึ่งความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ตำบล

4. ความต้องการของชุมชน (Felt – Needs) การพัฒนาชุมชนต้องให้ประชาชน และองค์กรประชาชนคิด และตัดสินใจบนพื้นฐานความต้องการของชุมชนเอง เพื่อให้เกิดความคิดที่ว่างานเป็นของประชาชน และจะช่วยกันดูแลรักษาต่อไป

5. การศึกษาภาคชีวิต (Life – Long Education) งานพัฒนาชุมชนถือเป็นกระบวนการให้การศึกษาภาคชีวิตแก่ประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคน การให้การศึกษาต้องให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องกันไป ครอบคลุมทั้งคณาจารย์ดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน

2.3 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนานั้น ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน โดยมีนักวิชาการจากภายนอกเป็นผู้ส่งเสริม/สนับสนุนทั้งในด้านข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่เหมาะสม บัณฑิต อ่อนคำ (อ้างถึงใน ทศพล กฤตพิสิฐ, 2537 หน้า 13) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งเป็นการวัดเชิงคุณภาพออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ (กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา หน้า 200 – 206)

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/สาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนในการพัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนของการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการตลอดจนแนวทางการดำเนินงานและทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา เป็นส่วนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณเทคโนโลยี ฯลฯ จากองค์กรภาคีพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ซึ่งเป็นทั้งการได้รับผลประโยชน์ทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ

ขั้นตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นการประเมินว่า การที่ประชาชนเข้าร่วมพัฒนา ได้ดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด การประเมินอาจประเมินแบบย่อย (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ หรืออาจประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอด

ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน (กระบวนการและเทคนิคการทำงานนักพัฒนาหน้า 10) การที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วม นอกจากการปลูกฝังจิตสำนึกแล้วจะต้องมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางซึ่งควรพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกของภาครัฐ ทั้งในระดับนโยบายมาตรการ และการปฏิบัติที่เอื้ออำนวย รวมทั้งการสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน จำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาเป็นระบบเปิดมีความเป็นประชาธิปไตย มีความโปร่งใส รับฟังความคิดเห็นของ P และมีการตรวจสอบได้

2. ปัจจัยด้านประชาชน ที่มีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วมมีสำนึกต่อความสามารถและภูมิปัญญาในการจัดการปัญหาซึ่งเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการสร้างพลังเชื่อมโยงในรูปแบบองค์กร เครือข่ายและประชาสังคม

3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมกระตุ้น สร้างจิตสำนึก เอื้ออำนวยกระบวนการพัฒนาสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและทรัพยากรและร่วมเรียนรู้กับสมาชิกชุมชน

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย

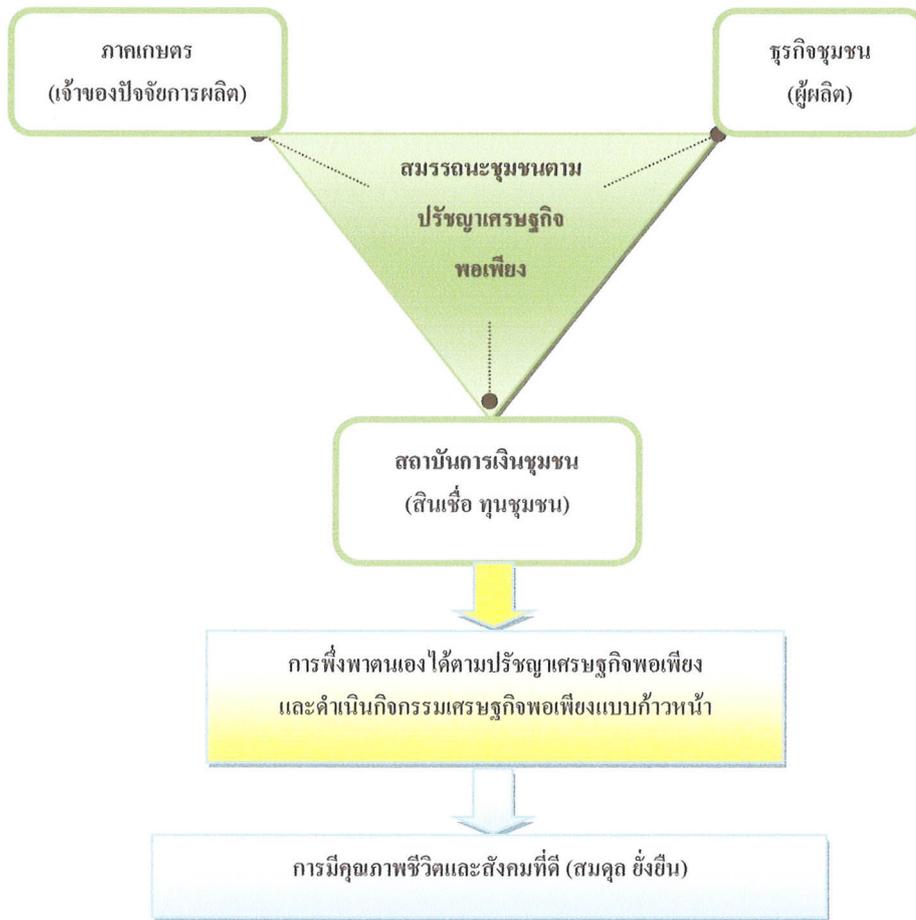
1. การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) แก่ประชาชน
2. การสร้างองค์กรและพลังเครือข่าย
3. การวางแผนระดับท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ
4. การกระจายอำนาจ
5. การใช้หลักเศรษฐกิจแบบพอเพียง การพึ่งตนเองแทนการพึ่งพา
6. การจัดกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ที่เหมาะสมให้กับประชาชน การพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน การตลาด ประสิทธิภาพ
7. การพัฒนาศักยภาพผู้นำและเครือข่าย ให้มีความรู้ ความสามารถ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนการจัดเวทีประชาคม

2.4 ระบบแลกเปลี่ยนชุมชน

ระบบแลกเปลี่ยนชุมชน หมายถึง ระบบที่สมาชิกในชุมชนจัดการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างสมาชิกในชุมชนด้วยตนเอง (อภิชัย พันธเสน, 2546) ทั้งนี้ระบบแลกเปลี่ยนชุมชน อาจเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้า หรือบริการโดยตรง หรือการใช้ระบบเงินตราเข้ามาเป็นตัวแลกเปลี่ยนในลักษณะเงินตราชุมชน เพื่อใช้จ่าย ออมทรัพย์ และลงทุนในชุมชนได้

ระบบแลกเปลี่ยนชุมชน มีแนวคิดและการบริหารจัดการที่สำคัญคือ การบริหารจัดการบนหลักความไว้วางใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อการผลิตสินค้าและบริการตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนก่อนเป็นอันดับแรก ส่วนที่เหลือจากการบริโภคในชุมชนจึงกระจายสู่ภายนอก รายได้จากการจำหน่ายสินค้าและบริการ นำกลับเข้าชุมชน

ดังนั้น การพัฒนาและวางรากฐานเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้บรรลุผลตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดระบบแลกเปลี่ยนของชุมชนอย่างครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่การผลิต การบริโภค และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการเงิน จะต้องอาศัยความร่วมมือและการตระหนักในการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ปรับปรุงจาก สมรรถนะของชุมชน (อภิรักษ์ พันธเสน, 2550)

ภาพที่ 2 - 6 ระบบแลกเปลี่ยน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นการวิจัยในลักษณะทดลองปฏิบัติการร่วมกันระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ ประชาชน กลุ่มธุรกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องต่อการขยายผลองค์ความรู้ให้กว้างขึ้น เป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นจากสนับสนุนให้ชุมชนเป็นคนสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับตนเองและชุมชน โดยศึกษาเรียนรู้หาข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งแก้ไขปัญหาโดยการวางแผน กำหนดการดำเนินงานพร้อมทั้งปฏิบัติตามแผนร่วมกัน และมีนักวิชาการ ทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้กระบวนการวิจัยได้ผลสอดคล้องกับเป้าหมาย ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

3.1 สถานที่ทำการปฏิบัติการ/เก็บข้อมูล

ดำเนินการศึกษาวิจัยการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ “ชุมชนชนบท” ซึ่งเป็นชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มเกษตรกร กลุ่มธุรกิจชุมชน และกลุ่มการเงินชุมชน ที่ต้องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินวิถีชีวิตประจำวัน ในพื้นที่ภาคเหนือ ในชุมชนบ้านปาง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และทำการศึกษาดูงาน และสังเคราะห์องค์ความรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากกรณีศึกษา (Good Practice) ชุมชนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ชุมชนบ้านสามขา ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และชุมชนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประสบความสำเร็จในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จนเป็นที่ยอมรับ

3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็นวิธีการที่ให้ผู้ถูกวิจัยหรือชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวิจัย ซึ่งได้แก่ นักวิจัย ชาวบ้าน และนักพัฒนาหรือองค์กรพัฒนาชุมชน นักวิจัยจะให้ความรู้ที่เหมาะสมแก่ชาวบ้าน ตลอดจนมีการนำไปใช้อย่างเหมาะสม โดยจะให้ความเคารพต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนจนระบบการสร้างความรู้ ซึ่ง

แตกต่างไปจากของนักวิชาการ รวมถึงหาแนวทางปรับปรุงความสามารถและพัฒนาศักยภาพของชาวบ้าน พัฒนาความเชื่อมั่นให้เกิดการวิเคราะห์/สังเคราะห์สถานการณ์ปัญหาของตนเอง อันจะเป็นการปลดปล่อยแนวความคิดเพื่อให้ชาวบ้านสามารถมองความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเสรี มองสภาพการณ์และปัญหาของตนเอง วิเคราะห์วิจารณ์ ตรวจสอบสภาพข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

จากการคัดเลือกชุมชนที่แสดงความจำนงต้องการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน และมีความต้องการให้มีเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน โดยโครงการสังเคราะห์องค์ความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง **สำหรับการพัฒนาชุมชน**ซึ่งนักวิจัยได้พิจารณาศักยภาพด้านพื้นที่ บริบทชุมชน การเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีธุรกิจชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตร และเป็นชุมชนที่นำองค์ความรู้หรือมีแผนการนำองค์ความรู้จากการอบรมไปปรับใช้ในอาชีพ พบว่า พื้นที่ชุมชนบ้านโป่ง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลากหลาย มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี การรวมตัวกันของคนในชุมชนมีความเข้มแข็ง เสียสละเพื่อส่วนรวม และมีความต้องการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มอื่นๆ ทั้งในและนอกอำเภอแม่แตง เพื่อให้เกิดรายได้ ดังนั้น โครงการนี้จึงดำเนินการศึกษาในพื้นที่ชุมชนบ้านโป่ง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของชุมชน ประกอบด้วยประเภทของธุรกิจชุมชน และลักษณะการทำเกษตร ผลผลิตจากการเกษตร และวางแผนการสร้างเครือข่ายทางเศรษฐกิจในลักษณะของ Cluster

2) วิเคราะห์การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มต่างๆ และความเชื่อมโยงของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ในพื้นที่ชุมชนบ้านโป่ง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3) พัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง ด้วยการจัดทำแผนธุรกิจ และการฝึกอบรมควบคู่ไปกับการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ในพื้นที่เป้าหมายแก่ประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการเงินในชุมชน โดยจัดประชุมเพื่อศึกษารูปแบบความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างแผนความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

4) ดำเนินการสร้างเครือข่ายและทดลองปฏิบัติ

5) ติดตามและประเมินผลการเชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

6) วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปบทเรียนการวิจัย

3.3 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในโครงการนี้จะใช้แนวทางการวิเคราะห์ จากการรวบรวมข้อมูล จาก การศึกษาดูงาน พฤติกรรมการแสดงออกของชาวบ้านและนักพัฒนาชุมชน และพิจารณาร่วมกับ องค์ประกอบหรือปัจจัยที่เข้ามามีส่วนหรือกระทบต่อพฤติกรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการ สังเคราะห์ถอดประสบการณ์ ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับตัวบุคคลและกลุ่มหรือชุมชน เพื่อนำมาสรุปเป็นบทเรียนการวิจัย

3.4 แผนการดำเนินงานโครงการ

รายละเอียด	ระยะ 12 เดือน											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ศึกษาข้อมูลเศรษฐกิจชุมชนและวางแผนการ สร้างเครือข่ายทางเศรษฐกิจ	x	x										
2. วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตร ธุรกิจชุมชน และสถาบันการเงินชุมชน	x	x										
3. พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน โดยจัดประชุมเพื่อ ศึกษารูปแบบความเป็นไปได้ในการสร้าง เครือข่าย		x	x	x								
4. ดำเนินการสร้างเครือข่ายและทดลองปฏิบัติ						x	x	x	x			
5. ติดตามและประเมินผลการเชื่อมโยง เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน									x	x	x	
6. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปบทเรียนการ วิจัย											x	x

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ตลอดช่วงระยะเวลาของการดำเนินโครงการในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) นักวิจัย ชาวบ้าน และนักพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยจนดำเนินการได้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แต่เนื่องจากข้อจำกัดของระยะเวลา การจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเศรษฐกิจ พอเพียงจึงยังไม่เห็นผลอย่างประจักษ์ในด้านความยั่งยืน และเข้มแข็ง แต่ก็สามารถตอบ วัตถุประสงค์ได้ โดยมีลำดับหัวข้อการอธิบายผลการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของชุมชน
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน
 - 1.2 ข้อมูลทั่วไปกลุ่มชุมชน
2. วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและเครือข่ายของกลุ่มชุมชน
 - 2.1 ความเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินชุมชน
 - 2.2 ความเชื่อมโยงของกลุ่มภายในชุมชน
 - 2.3 ศักยภาพ ความพร้อมในการพัฒนาและแนวโน้มนำการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจชุมชน
3. การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง
 - 3.1 การทดสอบการพัฒนาศักยภาพ และยกระดับสู่เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย
 - 3.2 วิเคราะห์ผลการทดสอบการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน
4. การขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง

จากการคัดเลือกชุมชนที่แสดงความต้องการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน และความต้องการให้มีเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน และจากการพิจารณาถึงศักยภาพด้านพื้นที่ บริบทชุมชน พบว่า กลุ่มชุมชนบ้านโป่ง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลากหลาย มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี การรวมตัวกันของคนในชุมชนมีความเข้มแข็ง เสียสละเพื่อส่วนรวม และมีความต้องการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มอื่นๆ ทั้งในและนอกอำเภอแม่แตง เพื่อให้เกิดรายได้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงเลือก กลุ่มชุมชนบ้านโป่ง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกรณีศึกษา

4.1 การวิเคราะห์ทัศนียภาพและความพร้อมของชุมชน

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน

จากการสอบถามข้อมูลหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 128 ครัวเรือน พบว่า ชุมชนบ้านโป่ง 3 มีจำนวนสมาชิกภายในชุมชนทั้งหมด 382 คน โดยแบ่งเป็น สมาชิกเพศชาย 186 คน (ร้อยละ 48.69) เพศหญิง 196 คน (ร้อยละ 51.31) ส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-60 ปี (ร้อยละ 42.41) โดยมีอายุเฉลี่ย 42 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 62.83) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 34.29) ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน จำนวน 122 คน (ร้อยละ 41.08) รองลงมา คือ กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 64 คน (ร้อยละ 21.55) กลุ่มเยาวชน จำนวน 35 คน (ร้อยละ 11.78) กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 27 คน (ร้อยละ 9.09) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 4.71) กลุ่มเกษตรกร จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.03) กลุ่มสหกรณ์ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.69) กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.69) กลุ่มฌาปนกิจ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.68) กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.01) กลุ่มแปรรูปอาหาร สายใยรักฯ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.34) และกลุ่มผลิตอาหารบ้านโป่ง 3 จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.34) ตามลำดับ (ตารางที่ 4 - 1)

ตารางที่ 4 - 1 ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	186	48.69
	หญิง	196	51.31
อายุ	อายุน้อยกว่า 15 ปี	42	10.99
	อายุระหว่าง 15-40 ปี	115	30.10
	อายุระหว่าง 41-60 ปี	162	42.41
	อายุ 60 ปีขึ้นไป	63	16.49
การศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	9	2.36
	ต่ำกว่าประถมศึกษา	13	3.40
	ประถมศึกษา	240	62.83
	มัธยมศึกษาตอนต้น	39	10.21
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	32	8.38
	อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี	22 25	5.76 6.54

ตารางที่ 4 - 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.52
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	118	30.89
- นักเรียน/นักศึกษา	61	15.97
- ผู้สูงอายุ	13	3.40
- เลี้ยงหลาน	1	0.26
- ข้าราชการบำนาญ	1	0.26
- อื่นๆ ได้แก่ แม่บ้าน/พ่อบ้าน อยู่บ้านเฉยๆ	42	10.99
ประกอบอาชีพ	264	69.11
- รับจ้างทั่วไป	131	34.29
- ภาคการเกษตร ได้แก่ ทำสวน ทำนา เพาะเห็ด เลี้ยงวัว	45	11.78
- ภาคบริการ ได้แก่ ค้าขาย	35	9.16
- ลูกจ้างภาครัฐและภาคธุรกิจ	21	5.50
- ภาคราชการ ได้แก่ ข้าราชการ	11	2.88
- ภาคการผลิตสินค้าหัตถกรรม ได้แก่ จักสาน เย็บผ้า	10	2.62
- ภาคธุรกิจ ได้แก่ ผู้จัดการ พนักงานบริษัท	6	1.57
- งานเฉพาะทาง ได้แก่ ช่างซ่อมรถ ผู้ช่วยพยาบาล	5	1.31
รวม	382	100.00
การเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆในชุมชน⁽¹⁾		
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน	122	41.08
กลุ่มผู้สูงอายุ	64	21.55
กลุ่มเยาวชน	35	11.78
กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	27	9.09
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	14	4.71
กลุ่มเกษตรกร	9	3.03
กลุ่มสหกรณ์	8	2.69
กลุ่มแม่บ้าน	8	2.69
กลุ่มฌาปนกิจ	5	1.68
กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	3	1.01
กลุ่มแปรรูปอาหาร สายใยรักฯ	1	0.34
กลุ่มผลิตอาหารบ้านปง 3	1	0.34
รวม	297	100.00

ที่มา : จากการวิเคราะห์ข้อมูล

หมายเหตุ : ⁽¹⁾ สามารถตอบได้หลายข้อ คำนวณร้อยละ จากสมาชิกในชุมชน จำนวน 382 คน

รายจ่ายของครัวเรือน

เมื่อศึกษาด้านรายจ่ายของครัวเรือนในชุมชนบ้านปง 3 ประกอบด้วย รายจ่ายที่จำเป็นและรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ซึ่งรายจ่ายที่จำเป็น ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่ารักษาพยาบาล/ยารักษาโรค ค่าเช่าที่อยู่อาศัย ค่าการศึกษา ค่าเดินทาง (รวมค่าน้ำมันรถ) ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าการสื่อสาร (โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือ) ค่านม ค่าภาษี ค่าประกันสังคม เฉลี่ยครัวเรือนละ 5,700.44 บาทต่อเดือน และรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ได้แก่ ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายเครื่องประดับ ค่างานสังคม ค่าสุรา เบียร์ ยาสูบ ค่าหจก/การพนัน ค่าบันเทิงเฉลี่ยครัวเรือนละ 1,583.09 บาทต่อเดือน และสัดส่วนรายจ่ายที่จำเป็น : รายจ่ายที่ไม่จำเป็น เท่ากับ 3.60 : 1 แสดงดังตารางที่ 4 - 2

ตารางที่ 4 - 2 รายจ่ายที่จำเป็นและรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

รายการ	รวม (บาท)	รายจ่ายที่จำเป็น/ รายจ่ายรวม	เฉลี่ย/ ครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน)	สูงสุด (จำนวน คน)	ต่ำสุด (จำนวน คน)
รายจ่ายรวม	932,292.25	-	7,283.53	-	-
รายจ่ายที่จำเป็น					
อาหารและเครื่องดื่ม	426,750.00	0.46	3,333.98	15,000.00 (1)	60.00 (1)
ค่ารักษาพยาบาล/ยารักษาโรค	14,921.33	0.02	116.57	2,500.00 (2)	393.33 (1)
ค่าเช่าที่อยู่อาศัย	6,500.00	0.01	50.78	2,000.00 (1)	1,500.00 (3)
ค่าการศึกษา	90,757.50	0.10	709.04	8,000.00 (1)	100.00 (1)
ค่าเดินทาง (รวมค่าน้ำมันรถ)	125,338.00	0.13	979.20	8,000.00 (1)	25.00 (1)
ค่าไฟฟ้า	24,900.00	0.03	194.53	5,000.00 (1)	150.00 (3)
ค่าน้ำประปา	1,160.00	0.00	9.06	400.00 (1)	50.00 (1)
ค่าการสื่อสาร (โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือ)	37,968.17	0.04	296.63	2,000.00 (2)	2.50 (1)

ตารางที่ 4 - 2 (ต่อ)

รายการ	รวม (บาท)	รายการที่จำเป็น/ รายการรวม	เฉลี่ย/ ครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน)	สูงสุด (จำนวน)	ต่ำสุด (จำนวน)
ค่านม	900.00	0.00	7.03	900.00 (1)	900.00 (1)
ค่าภาษี	29.17	0.00	0.23	29.17 (1)	29.17 (1)
ค่าประกันสังคม	432.00	0.00	3.38	432.00 (1)	432.00 (1)
รวมรายการที่จำเป็น	729,656.17	0.78	5,700.44	44,261.17	3,642.00
รายการที่ไม่จำเป็น					
เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ	22,616.67	0.02	176.69	1,000.00 (5)	8.33 (1)
ค่างานสังคม เช่น งานบุญ งานศพ งาน ขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน งานผ้าป่า	115,028.57	0.12	898.66	3,880.00 (1)	41.67 (1)
สุรา เบียร์ ยาสูบ	44,186.67	0.05	345.21	5,000.00 (1)	50.00 (2)
หวย/การพนัน	18,155.00	0.02	141.84	1,500.00 (1)	8.33 (1)
ค่าบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง ท่องเที่ยว พักผ่อน ออกกำลังกาย	2,649.17	0.00	20.70	1,500.00 (1)	2.50 (1)
รวมรายการที่ไม่จำเป็น	202,636.08	0.22	1,583.09	12,880.00	110.83
สัดส่วนรายการที่จำเป็น : รายการที่ไม่ จำเป็น	3.60 : 1				

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนคน

แหล่งเงินทุนและภาระหนี้สินของครัวเรือน

เมื่อศึกษาด้านแหล่งเงินทุนของครัวเรือนชุมชนบ้านปาง 3 เงินกู้ยืมของสมาชิกชุมชนบ้านปาง 3 ทั้งหมดจำนวน 6,318,100.00 บาท จำนวนครัวเรือนที่มีภาระหนี้สิน ทั้งหมด 57 ครัวเรือน โดยกู้ยืมจากแหล่งทุนต่างๆ ดังนี้ กองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 50.88) จำนวน 439,100.00 บาท ธนาคารของรัฐ หรือธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ (ร้อยละ 43.86) จำนวน 3,750,000.00 บาท สหกรณ์ต่างๆ (ร้อยละ

21.05) จำนวน 832,000.00 บริษัท (จำกัด) บริการด้านสินเชื่อ บัตรเครดิต หรือไฟแนนซ์ (ร้อยละ 7.02) จำนวน 555,000.00 บาท หนี้สินนอกระบบ หรือ บุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน (รวมแชร์) (ร้อยละ 3.51) จำนวน 19,000.00 บาท กลุ่มออมทรัพย์ (ร้อยละ 1.75) จำนวน 15,000.00 บาท กลุ่มสัจจะ (ร้อยละ 1.75) จำนวน 30,000.00 บาท ธนาคารหมู่บ้าน (ร้อยละ 1.75) จำนวน 30,000.00 บาท ธนาคารพาณิชย์เอกชน (ร้อยละ 1.75) จำนวน 600,000.00 บาท กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ร้อยละ 1.75) จำนวน 18,000.00 บาท และกองทุนของเทศบาล (ร้อยละ 1.75) จำนวน 30,000.00 บาท แสดงดังตารางที่ 4 - 3

ตารางที่ 4 - 3 แหล่งเงินทุนของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวน (บาท)
เงินกู้ยืมทั้งหมดของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3	57	6,318,100.00
แหล่งทุนของครัวเรือน	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน เฉลี่ย/ครัวเรือน (บาท)
กองทุนหมู่บ้าน	29 (50.88)	439,100.00 15,141.38
ธนาคารของรัฐ หรือธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ เช่น ธนาคาร ออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอิสลาม ธนาคารพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สหกรณ์ต่างๆ	25 (43.86)	3,750,000.00 150,000.00
บริษัท (จำกัด) บริการด้านสินเชื่อ บัตรเครดิต หรือไฟแนนซ์ เช่น บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน คิวิกแคช จีอี เพอร์ซันแนล/จี อี แคปปิตอล โอเค แคปปิตอล บริษัทกรุงไทยจำกัด (KTC) อีซี บาย เซทเทเลม อีออน ธนสินทรัพย์ เฟริสซ้อยส์ หนี้สินนอกระบบ หรือ บุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน (รวมแชร์)	4 (7.02)	555,000.00 138,750.00
กลุ่มออมทรัพย์	2 (3.51)	19,000.00 9,500.00
กลุ่มสัจจะ	1 (1.75)	15,000.00 15,000.00
	1 (1.75)	30,000.00 30,000.00

ตารางที่ 4 - 3 (ต่อ)

แหล่งทุนของครัวเรือน	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน เงินที่กู้ยืม	เฉลี่ย/ครัวเรือน (บาท)
ธนาคารหมู่บ้าน	1 (1.75)	30,000.00	30,000.00
ธนาคารพาณิชย์เอกชน เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารธนชาติ	1 (1.75)	600,000.00	600,000.00
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	1 (1.75)	18,000.00	18,000.00
กองทุนของเทศบาล	1 (1.75)	30,000.00	30,000.00

ที่มา : จากการวิเคราะห์

เมื่อศึกษาวัตถุประสงค์การกู้ยืมของครัวเรือนชุมชนบ้านปาง 3 โดยกู้ยืมจากแหล่งทุนต่างๆ พบว่า การกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก (ร้อยละ 44.83) รองลงมา คือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว และเพื่อลงทุนในอาชีพหลักและเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ (ร้อยละ 17.24 เท่ากัน) และเพื่อลงทุนในอาชีพเสริม (ร้อยละ 10.34) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 4 - 4

ตารางที่ 4 - 4 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกชุมชนบ้านปาง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม			
	วัตถุประสงค์ที่ 1	วัตถุประสงค์ที่ 2	วัตถุประสงค์ที่ 3	อื่นๆ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
กองทุนหมู่บ้าน	13 (44.83)	5 (17.24)	3 (10.34)	3 (10.34)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก
 2 คือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว และเพื่อลงทุนในอาชีพหลักและเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ
 3 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพเสริม

การกู้ยืมจากธนาคารของรัฐ หรือธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอิสลาม ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก (ร้อยละ 44.00) รองลงมา คือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว (ร้อยละ 16.00) และเพื่อซื้อที่ดิน บ้าน (อสังหาริมทรัพย์) (ร้อยละ 12.00) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 4 - 5

ตารางที่ 4 - 5 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากธนาคารของรัฐ หรือธนาคารเฉพาะกิจของรัฐของสมาชิกชุมชนบ้านปาง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม			
	วัตถุประสงค์ที่ 1	วัตถุประสงค์ที่ 2	วัตถุประสงค์ที่ 3	อื่นๆ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ธนาคารของรัฐ หรือ	11	4	3	1
ธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ	(44.00)	(16.00)	(12.00)	(4.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก
 2 คือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว
 3 คือ เพื่อซื้อที่ดิน บ้าน (อสังหาริมทรัพย์)

การกู้ยืมจากสหกรณ์ต่างๆ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก (ร้อยละ 41.67) รองลงมาคือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลักและเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ (ร้อยละ 25.00) เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว เพื่อการศึกษา เพื่อลงทุนอาชีพหลัก ซื้อที่ดิน บ้าน สินค้าจำเป็น สินค้าไม่จำเป็น หมุนเวียน และเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว (ร้อยละ 8.33 เท่ากัน) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 4 - 6

ตารางที่ 4 - 6 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากสหกรณ์ต่างๆ ของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม		
	วัตถุประสงค์ที่	วัตถุประสงค์ที่	วัตถุประสงค์ที่
	1	2	3
	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
สหกรณ์ต่างๆ	5	3	1
	(41.67)	(25.00)	(8.33)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก
 2 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลักและเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ
 3 คือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว เพื่อการศึกษา ลงทุนอาชีพหลัก
 ซื้อที่ดิน บ้าน สิ้นค้าจำเป็น ไม่จำเป็น หมุนเวียน และ เพื่อใช้จ่ายในครอบครัว

การกู้ยืมจากบริษัท (จำกัด) บริการด้านสินเชื่อ บัตรเครดิต หรือ โฟแนนซ์ เช่น บัตรเครดิตของสถาบันการเงิน คิวิกแคช จีอี เพอร์ซันนัล/จีอี แคปปิตอล โอเค แคปปิตอล บริษัท กรุงเทพจำกัด (KTC) อีซีบาย เซทเทเลม อีออน ธนสินทรัพย์ เฟริสช้อยส์ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก และเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว (ร้อยละ 50.00 เท่ากัน) แสดงดังตารางที่ 4 - 7

ตารางที่ 4 - 7 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากบริษัท (จำกัด) บริการด้านสินเชื่อบัตรเครดิต หรือ โฟแนนซ์ ของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม	
	วัตถุประสงค์ที่	วัตถุประสงค์ที่
	1	2
	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
บริษัท (จำกัด) บริการด้านสินเชื่อ	2	2
บัตรเครดิต หรือ โฟแนนซ์	(50.00)	(50.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก
 2 คือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ/ครอบครัว

การกู้ยืมจากหนี้ในระบบ หรือบุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน (รวมแชร์) ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก และเพื่อลงทุนในอาชีพเสริม (ร้อยละ 50.00 เท่ากัน) แสดงดังตารางที่ 4 - 8

ตารางที่ 4 - 8 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากหนี้ในระบบ หรือบุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน (รวมแชร์) ของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม	
	วัตถุประสงค์ที่ 1	วัตถุประสงค์ที่ 2
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
หนี้ในระบบ หรือ บุคคลอื่น	1	1
ภายนอกครัวเรือน (รวมแชร์)	(50.00)	(50.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก
2 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพเสริม

การกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลักและเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ (ร้อยละ 100.00) แสดงดังตารางที่ 4 - 9

ตารางที่ 4 - 9 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกลุ่มออมทรัพย์ของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม
	วัตถุประสงค์ที่ 1
	จำนวน (ร้อยละ)
กลุ่มออมทรัพย์	1 (100.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลักและเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในกิจการ

การกู้ยืมจากกลุ่มสัจจะ มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก (ร้อยละ 100.00) แสดงดัง
ตารางที่ 4 - 10

ตารางที่ 4 - 10 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกลุ่มสัจจะของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม
	วัตถุประสงค์ที่
	1
	จำนวน (ร้อยละ)
กลุ่มสัจจะ	1 (100.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก

การกู้ยืมจากธนาคารหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก (ร้อยละ 100.00)
แสดงดังตารางที่ 4 - 11

ตารางที่ 4 - 11 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากธนาคารหมู่บ้านของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม
	วัตถุประสงค์ที่
	1
	จำนวน (ร้อยละ)
ธนาคารหมู่บ้าน	1 (100.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อลงทุนในอาชีพหลัก

การกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์เอกชน เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคาร
ธนชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อที่ดิน บ้าน (อสังหาริมทรัพย์) (ร้อยละ 100.00) แสดงดังตารางที่ 4 -
12

ตารางที่ 4 - 12 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์เอกชนของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม
	วัตถุประสงค์ที่ 1
	จำนวน (ร้อยละ)
ธนาคารพาณิชย์เอกชน	1 (100.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อซื้อที่ดิน บ้าน (อสังหาริมทรัพย์)

การกู้ยืมจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (ร้อยละ 100.00)
แสดงดังตารางที่ 4 - 13

ตารางที่ 4 - 13 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม
	วัตถุประสงค์ที่ 1
	จำนวน (ร้อยละ)
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	1 (100.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อการศึกษา

และการกู้ยืมจากกองทุนของเทศบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อที่ดิน บ้าน (อสังหาริมทรัพย์)
(ร้อยละ 100.00) แสดงดังตารางที่ 4 - 14

ตารางที่ 4 - 14 วัตถุประสงค์การกู้ยืมจากกองทุนของเทศบาลของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3

แหล่งทุนของครัวเรือน	วัตถุประสงค์การกู้ยืม
	วัตถุประสงค์ที่
	1
	จำนวน (ร้อยละ)
กองทุนของเทศบาล	1 (100.00)

ที่มา : จากการวิเคราะห์

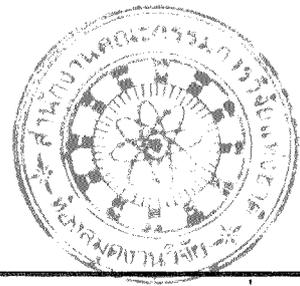
หมายเหตุ วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อซื้อที่ดิน บ้าน (อสังหาริมทรัพย์)

เงินออมของครัวเรือน

เมื่อศึกษาด้านเงินออมของครัวเรือนชุมชนบ้านโป่ง 3 เงินออมของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3 ทั้งหมดจำนวน 3,686,896.00 บาท จำนวนครัวเรือนที่มีการออม ทั้งหมด 98 ครัวเรือน โดยมีแหล่งเงินออมต่างๆ ดังนี้ เงินสด (ร้อยละ 48.98) จำนวน 375,380.00 บาท สัจจะวันละบาท (ร้อยละ 27.55) จำนวน 40,564.00 บาท เงินฝากกองทุนอื่นๆ (ร้อยละ 26.33) จำนวน 168,940.00 บาท เงินฝากกับธนาคารออมสิน (ร้อยละ 19.39) จำนวน 962,450.00 บาท เงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 15.31) จำนวน 449,500.00 บาท เงินฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ร้อยละ 7.14) จำนวน 333,762.00 บาท เงินฝากประเภทสลากออมทรัพย์ (ร้อยละ 6.12) จำนวน 342,000.00 บาท ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต (ร้อยละ 5.10) จำนวน 307,400.00 บาท ซื้อหุ้นสหกรณ์ (ร้อยละ 4.08) จำนวน 18,700.00 บาท เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์/สวัสดิการของหน่วยงาน (ร้อยละ 3.06) จำนวน 361,200.00 บาท ซื้อหลักทรัพย์ทางการเงิน (ร้อยละ 1.02) จำนวน 10,000.00 บาท เงินสงเคราะห์ศพ (ร้อยละ 1.02) จำนวน 290,000.00 บาท กองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 1.02) จำนวน 20,000.00 บาท แชร (ร้อยละ 1.02) จำนวน 6,000.00 บาท ออมกับเทศบาล (ร้อยละ 1.02) จำนวน 500.00 บาท และอื่นๆ (ร้อยละ 1.02) จำนวน 500.00 บาท แสดงดังตารางที่ 4 - 15

ตารางที่ 4 - 15 แหล่งเงินออมของสมาชิกชุมชนบ้านปาง 3

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวน (บาท)	จำนวน (บาท)
เงินออมทั้งหมดของสมาชิกชุมชนบ้านปาง 3	98		3,686,896.00
แหล่งเงินออมของครัวเรือน	จำนวน (ร้อยละ)	เงินออม (บาท)	เฉลี่ย/ครัวเรือน (บาท)
เงินสด	48 (48.98)	375,380.00	7,820.42
สัจจะวันละบาท	27 (27.55)	40,564.00	1,502.37
เงินฝากกองทุนอื่นๆ (เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนหมู่บ้าน กบข. ฯลฯ)	26 (26.33)	168,940.00	6,497.69
เงินฝากกับธนาคารออมสิน	19 (19.39)	962,450.00	50,655.26
เงินฝากกับธนาคารพาณิชย์	15 (15.31)	449,500.00	29,966.67
เงินฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	7 (7.14)	333,762.00	47,680.29
เงินฝากประเภทสลากออมทรัพย์ เช่น สลากออมสิน สลากธกส.	6 (6.12)	342,000.00	57,000.00
ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต	5 (5.10)	307,400.00	61,480.00
ซื้อหุ้นสหกรณ์	4 (4.08)	18,700.00	4,675.00
เงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์/สวัสดิการของหน่วยงาน	3 (3.06)	361,200.00	120,400.00
ซื้อหลักทรัพย์ทางการเงิน (เช่น หุ้นสามัญ หุ้นกู้บริษัท พันธบัตรรัฐบาล ฯลฯ)	1 (1.02)	10,000.00	10,000.00
เงินสงเคราะห์ศพ	1 (1.02)	290,000.00	290,000.00
กองทุนหมู่บ้าน	1 (1.02)	20,000.00	20,000.00
แชร์	1 (1.02)	6,000.00	6,000.00

ตารางที่ 4 - 15 (ต่อ)

แหล่งเงินออมของครัวเรือน	จำนวน (ร้อยละ)	เงินออม (บาท)	เฉลี่ย/ครัวเรือน (บาท)
แหล่งเงินออมของครัวเรือน			
ออมกับเทศบาล	1 (1.02)	500.00	500.00
อื่นๆ	1 (1.02)	500.00	500.00

ที่มา : จากการวิเคราะห์

ทรัพย์สินของครัวเรือน

เมื่อศึกษาด้านทรัพย์สินของครัวเรือนชุมชนบ้านปง 3 ประกอบด้วย บ้านและที่ดิน โดยแบ่งออกเป็น บ้าน/บริเวณที่พักอาศัย เฉลี่ยพื้นที่ครัวเรือนละ 257.70 ตารางวา ที่ดินสำหรับการทำนา เฉลี่ยพื้นที่ครัวเรือนละ 341.95 ตารางวา ที่ดินสำหรับการทำสวน เฉลี่ยพื้นที่ครัวเรือนละ 759.38 ตารางวา ที่ดินสำหรับการทำไร่ เฉลี่ยพื้นที่ครัวเรือนละ 40.63 ตารางวา ที่ดินสำหรับการทำพืชผักสวนครัว เฉลี่ยพื้นที่ครัวเรือนละ 0.78 ตารางวา และที่ดินสำหรับการเลี้ยงวัว เฉลี่ยพื้นที่ครัวเรือนละ 0.01 ตารางวา แสดงดังตารางที่ 4 - 16

ตารางที่ 4 - 16 รายการทรัพย์สินบ้านและที่ดินของสมาชิกชุมชนบ้านปง 3

รายการทรัพย์สิน	จำนวน (ร้อยละ)	พื้นที่รวม (ตารางวา)	พื้นที่เฉลี่ย/ครัวเรือน (ตารางวา)
บ้าน/บริเวณที่พักอาศัย	128 (100.00)	32,986.00	257.70
ที่ดินสำหรับการทำนา	27 (21.09)	43,770.00	341.95
ที่ดินสำหรับการทำสวน	19 (14.84)	97,200.00	759.38
ที่ดินสำหรับการทำไร่	3 (2.34)	5,200.00	40.63
ที่ดินสำหรับการทำพืชผักสวนครัว	1 (0.78)	100.00	0.78
ที่ดินสำหรับการเลี้ยงวัว	1 (0.78)	1.00	0.01

ที่มา : จากการวิเคราะห์

ข้อมูลทรัพย์สินที่ถือครองของครัวเรือน พบว่า เมื่อศึกษาด้านทรัพย์สินที่ถือครองของครัวเรือนชุมชนบ้านโป่ง 3 ประกอบด้วย รถยนต์ 47 คัน รถจักรยานยนต์ 188 คัน รถจักรยาน 124 คัน รถไถ/รถทำการเกษตร 8 คัน โทรศัพทมือถือ 224 เครื่อง โทรทัศน์ 181 เครื่อง วิทยู/เครื่องเล่นวีซีดี/ดีวีดี 116 เครื่อง เครื่องซักผ้า 98 เครื่อง คอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก 38 เครื่อง ตู้เย็น 145 เครื่อง เครื่องปรับอากาศ 8 เครื่อง พัดลม 131 ตัว โทรศัพทบ้าน 1 เครื่อง รถตัดหญ้า 1 เครื่อง เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ 1 เครื่อง จักรเย็บผ้า 1 หลัง โรงสีข้าว 1 โรง เครื่องเสียง 1 เครื่อง โค 45 ตัว กระบี่ 21 ตัว และไก่ 169 ตัว แสดงดังตารางที่ 4 - 17

ตารางที่ 4 - 17 รายการทรัพย์สินที่ถือครองของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3

รายการทรัพย์สิน	จำนวน	หน่วย
รถยนต์	47	คัน
รถจักรยานยนต์	188	คัน
รถจักรยาน	124	คัน
รถไถ/รถทำการเกษตร	8	คัน
โทรศัพทมือถือ	224	เครื่อง
โทรทัศน์	181	เครื่อง
วิทยู/เครื่องเล่นวีซีดี/ดีวีดี	116	เครื่อง
เครื่องซักผ้า	98	เครื่อง
คอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก	38	เครื่อง
ตู้เย็น	145	หลัง
เครื่องปรับอากาศ	8	เครื่อง
พัดลม	131	ตัว
โทรศัพทบ้าน	1	เครื่อง
รถตัดหญ้า	1	เครื่อง
เครื่องอิเล็กทรอนิกส์	1	เครื่อง
จักรเย็บผ้า	1	หลัง
โรงสีข้าว	1	โรง
เครื่องเสียง	1	เครื่อง
โค	45	ตัว
กระบี่	21	ตัว
ไก่	169	ตัว

ที่มา : จากการวิเคราะห์

พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของสมาชิกในครัวเรือนและระบบบริการสุขภาพในชุมชน

การสอบถามสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3 เกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพ ประกอบด้วย ปัญหาสุขภาพ สาเหตุของปัญหาสุขภาพ สถานที่เข้ารับบริการทางการแพทย์ ความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์ ทั้งการตรวจรักษาปัญหาสุขภาพและการตรวจสุขภาพประจำปี พบว่า

สมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3 ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ (ร้อยละ 51.57) แต่เมื่อพิจารณาผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ พบว่า ปัญหาสุขภาพที่พบมากที่สุด คือ ความดัน และหวัด (ร้อยละ 12.04 เท่ากัน) รองลงมา คือ เบาหวาน (ร้อยละ 4.71) ภาวะอาหาร (ร้อยละ 2.36) ภูมิแพ้ (ร้อยละ 2.09) ปวดกระดูก (ร้อยละ 1.57) ข้อเสื่อมและไขมันในเลือดสูง (ร้อยละ 1.31 เท่ากัน) ตามลำดับ โดยสาเหตุของปัญหาสุขภาพส่วนใหญ่ พบว่า เกิดจากสภาวะแวดล้อม เช่น มลภาวะทางอากาศ (ร้อยละ 41.08) เกิดจากกรรมพันธุ์ (ร้อยละ 17.84) ไม่ทราบสาเหตุ (ร้อยละ 15.14) และเกิดจากพฤติกรรมการอุปโภค บริโภค (ร้อยละ 11.35)

เมื่อศึกษาสถานที่เข้ารับบริการทางการแพทย์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่จะเข้ารับบริการทางการแพทย์ในแต่ละแห่งไม่แน่นอน (ร้อยละ 47.77) แต่มีการใช้บริการที่คลินิกชุมชน (ร้อยละ 21.52) รองลงมา คือ โรงพยาบาลประจำอำเภอ (ร้อยละ 14.17) สถานีอนามัยในชุมชน (ร้อยละ 7.35) ตามลำดับ โดยมีความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์เพื่อตรวจรักษาปัญหาสุขภาพ 1-6 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 18.06) แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับบริการทางการแพทย์เพื่อตรวจรักษา (ร้อยละ 65.97) และในการเข้ารับบริการทางการแพทย์เพื่อตรวจสุขภาพประจำปี สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับบริการทางการแพทย์เช่นกัน (ร้อยละ 64.92) แสดงดังตารางที่ 4 - 18

ตารางที่ 4 - 18 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาสุขภาพ		
ไม่มีปัญหาสุขภาพ	197	51.57
มีปัญหาสุขภาพ	185	48.43
- ความดัน	46	12.04
- หวัด	46	12.04
- เบาหวาน	18	4.71
- ภาวะอาหาร	9	2.36
- ภูมิแพ้	8	2.09

ตารางที่ 4 - 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ปวดกระดูก	6	1.57
- ข้อเสื่อม	5	1.31
- ไขมันในเส้นเลือดสูง	5	1.31
- โรคหัวใจ	4	1.05
- หอบหืด	4	1.05
- ต้อเนื้อ	4	1.05
- กระดูกทับเส้นประสาท	3	0.79
- โลหิตจาง	3	0.79
- เกาต์	3	0.79
- ปวดเอว	2	0.52
- แพ้ภูมิคุ้มกันตนเอง	2	0.52
- ลมชัก	2	0.52
- ต่อมลูกหมากโต	1	0.26
- ไทรอยด์	1	0.26
- อัมพาต	1	0.26
- ลำไส้อักเสบ	1	0.26
- ถุงลมโป่งพอง	1	0.26
- โรคนิ้ว	1	0.26
- โรคตับ ไขมัน	1	0.26
- เครียด	1	0.26
- ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	1	0.26
- ทูพพลภาพ	1	0.26
- โรคทางสมอง	1	0.26
- รูมาตอยด์	1	0.26
- โรคทางจิต	1	0.26
- เบาหวานและความดัน	1	0.26
รวม	382	100.00

ตารางที่ 4 - 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุ		
จากสภาวะแวดล้อม เช่น มลภาวะทางอากาศ	76	41.08
จากพฤติกรรมกรอุปโภค บริโภค	21	11.35
จากกรรมพันธุ์	33	17.84
ไม่ทราบสาเหตุ	28	15.14
จากการประกอบอาชีพ	14	7.57
จากการเข้าสู่วัยสูงอายุ	7	3.78
จากอุบัติเหตุ	4	2.16
จากพฤติกรรมกรพักผ่อน เช่น พักผ่อนไม่เพียงพอ	2	1.08
รวม	185	100.00
สถานที่เข้ารับบริการทางการแพทย์		
ไม่แน่นอน	182	47.77
คลินิกชุมชน	82	21.52
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	54	14.17
สถานีนอนมัยในชุมชน	28	7.35
โรงพยาบาลรัฐในอำเภอเมืองเชียงใหม่	21	5.51
คลินิกเอกชน	5	1.31
โรงพยาบาลเอกชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่	4	1.05
อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	3	0.79
โรงพยาบาลต่างจังหวัด	2	0.52
รวม	381	100.00
ความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์เพื่อตรวจเพื่อรักษาปัญหาสุขภาพ		
ไม่เคยเข้ารับบริการทางการแพทย์	252	65.97
เข้ารับบริการทางการแพทย์ 1-6 ครั้งต่อปี	69	18.06
เข้ารับบริการทางการแพทย์ 7-12 ครั้งต่อปี	47	12.30
เข้ารับบริการทางการแพทย์ 13-24 ครั้งต่อปี	8	2.09
เข้ารับบริการทางการแพทย์มากกว่า 24 ครั้งต่อปี	6	1.57
รวม	382	100.00

ตารางที่ 4 - 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์เพื่อตรวจสุขภาพประจำปี		
ไม่เคยเข้ารับบริการทางการแพทย์	248	64.92
เข้ารับบริการทางการแพทย์ 1-6 ครั้งต่อปี	116	30.37
เข้ารับบริการทางการแพทย์ 7-12 ครั้งต่อปี	16	4.19
เข้ารับบริการทางการแพทย์ 13-24 ครั้งต่อปี	1	0.26
เข้ารับบริการทางการแพทย์มากกว่า 24 ครั้งต่อปี	1	0.26
รวม	382	100.00

ที่มา : จากการวิเคราะห์

จากการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านสุขภาพ พบว่า สมาชิกชุมชนบ้านปง 3 มีความต้องการให้สถานบริการสุขภาพปรับปรุงด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการให้บริการ ควรปรับปรุงการให้บริการให้รวดเร็วขึ้น บริการตรวจสุขภาพอย่างละเอียด และให้บริการทุกคนด้วยความเสมอภาค
2. ด้านเวชภัณฑ์ สำหรับผู้ใช้บัตรทอง ควรปรับปรุงยาเวชภัณฑ์ที่ให้แก่ผู้เข้ารับการรักษาด้วยบัตรทองให้ได้รับยาที่มีคุณภาพ
3. สมาชิกต้องการให้มีโรงพยาบาลใกล้แหล่งชุมชนมากขึ้น และต้องการที่จะมีสุขภาพที่แข็งแรง

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปกลุ่มชุมชน

ปัจจุบันชุมชนบ้านปง 3 มีกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่มีการขับเคลื่อนในชุมชนจำนวน 6 กลุ่มคือ

- 1) กลุ่มเยาวชน
- 2) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- 3) กลุ่มเกษตรกร
- 4) กลุ่มผู้สูงอายุ
- 5) กลุ่มแม่บ้าน
- 6) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน

ภายใต้กลุ่มต่างๆ มีสภาพทั่วไป แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ก) กลุ่มเยาวชน

ก.1) สภาพทั่วไป แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2552 มีสมาชิกแรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน จำนวน 50 คน การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเด็กและเยาวชนบ้านปง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ วัดบ้านปง จำนวน 2,000 บาท และจากเทศบาลตำบลเมืองแกน 5,000 บาท รวมมีงบประมาณในการดำเนินงานทั้งหมด 7,000 บาท ปัจจุบันมีเงินเหลือจำนวน 3,800 บาท เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกิจกรรมต่างๆ เช่น การขายขนมที่ถนนคนเดินของชุมชนซึ่งจัดขึ้นทุกวันเสาร์ และจากงบประมาณที่กลุ่มฯ มีอยู่ กลุ่มฯ ได้จัดสรรงบประมาณที่ออกเป็น 2 ส่วนคือ

- (1) งบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 80 ของงบประมาณทั้งหมดและ
- (2) งบประมาณสำหรับเป็นกองกลางกลุ่มฯ คิดเป็นร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมด

กิจกรรมหลักที่กลุ่มฯ ดำเนินการ ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมอุยฮอนหลาน สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้าน กิจกรรมยุวเกษตร และกิจกรรมพี่สอนน้อง ทั้งนี้กิจกรรมพี่สอนน้อง เป็นกิจกรรมเดียวที่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนน้องๆ ประกอบกับช่วงเวลาที่จัดส่วนใหญ่ตรงกับงานของชุมชนและด้วยภาระหน้าที่ของแกนนำ ที่นำกิจกรรมของกลุ่มเด็กที่หลากหลาย ทำให้บางครั้ง ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้สะดวก อุปกรณ์การเรียนไม่น่าสนใจในการเรียนรู้ของเด็กๆ แต่กลุ่มฯ ยังมีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาละเอียดและดำเนินกิจกรรมต่อไปเพราะเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อการสร้างความสัมพันธ์ของเยาวชนในชุมชน และส่งเสริมให้เยาวชนรักการเรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มฯ คือ

- (1) ผู้ปกครองไม่เข้าใจกิจกรรมและการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชน
- (2) สมาชิกบางคนมีทัศนคติในการทำงานที่ไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งในการทำงานเป็นบางครั้ง
- (3) คณะกรรมการบางท่านไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

แนวทางแก้ไขปัญหาคือ

- (1) เชิญผู้ปกครองเด็กและเยาวชนมาร่วมกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนจัดขึ้น

- (2) ผู้นำกลุ่มฯ ควรเป็นผู้ที่สมาชิกให้ความนับถือ เชื่อใจ และเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาภายในกลุ่มได้อย่างรวดเร็วและยุติธรรมจะทำให้สามารถลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกกลุ่มฯ
- (3) สมาชิกกลุ่มควรมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการ
ความต้องการของกลุ่ม คือ ต้องการทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมฝึกความเป็นผู้นำ กิจกรรมการพัฒนาชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม กิจกรรมฝึกการเป็นวิทยากร และกิจกรรมการผลิตสื่อชุมชน

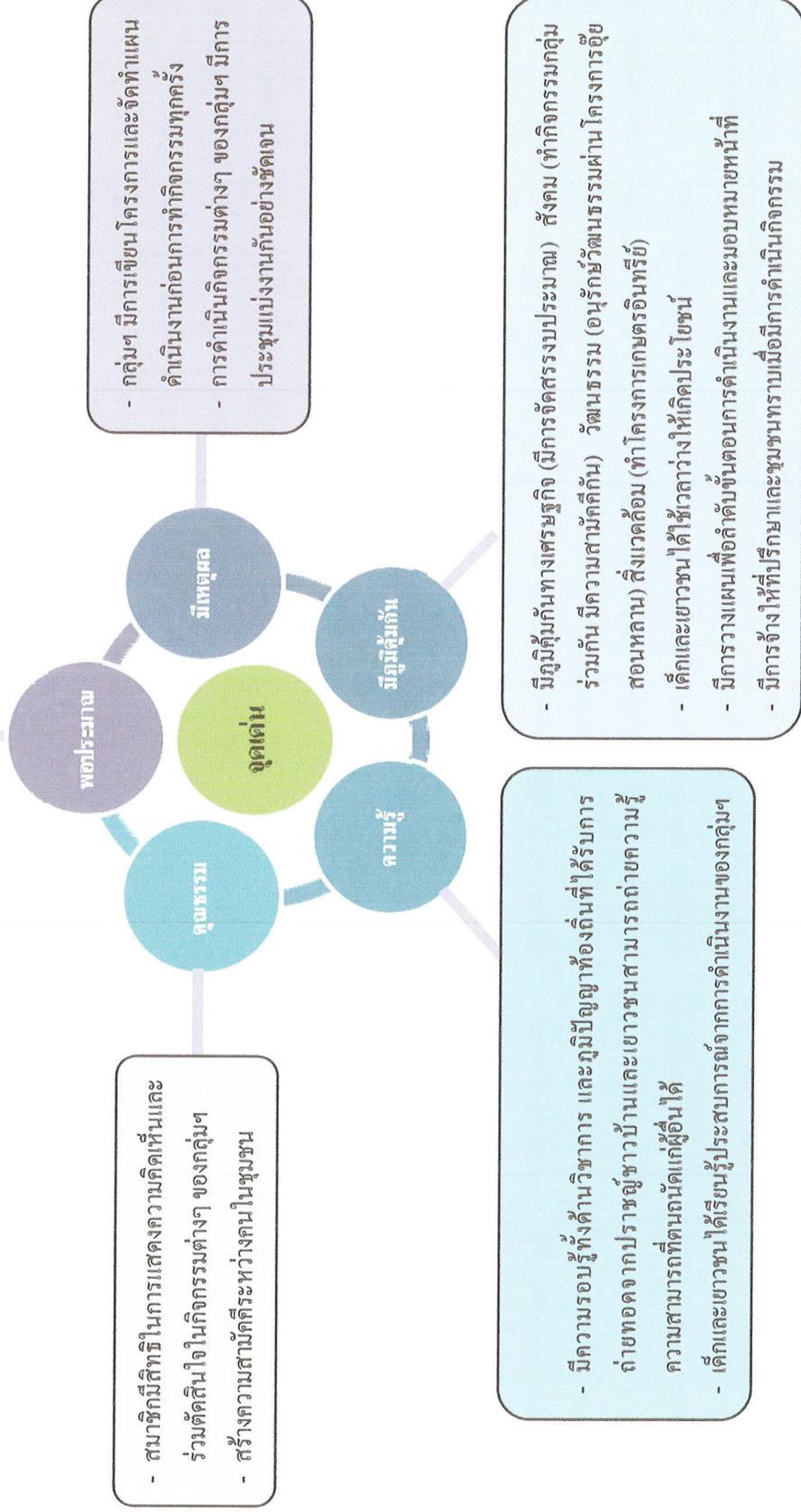
ก.2) สักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเยาวชน

ตารางที่ 4 - 19 สักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเยาวชน

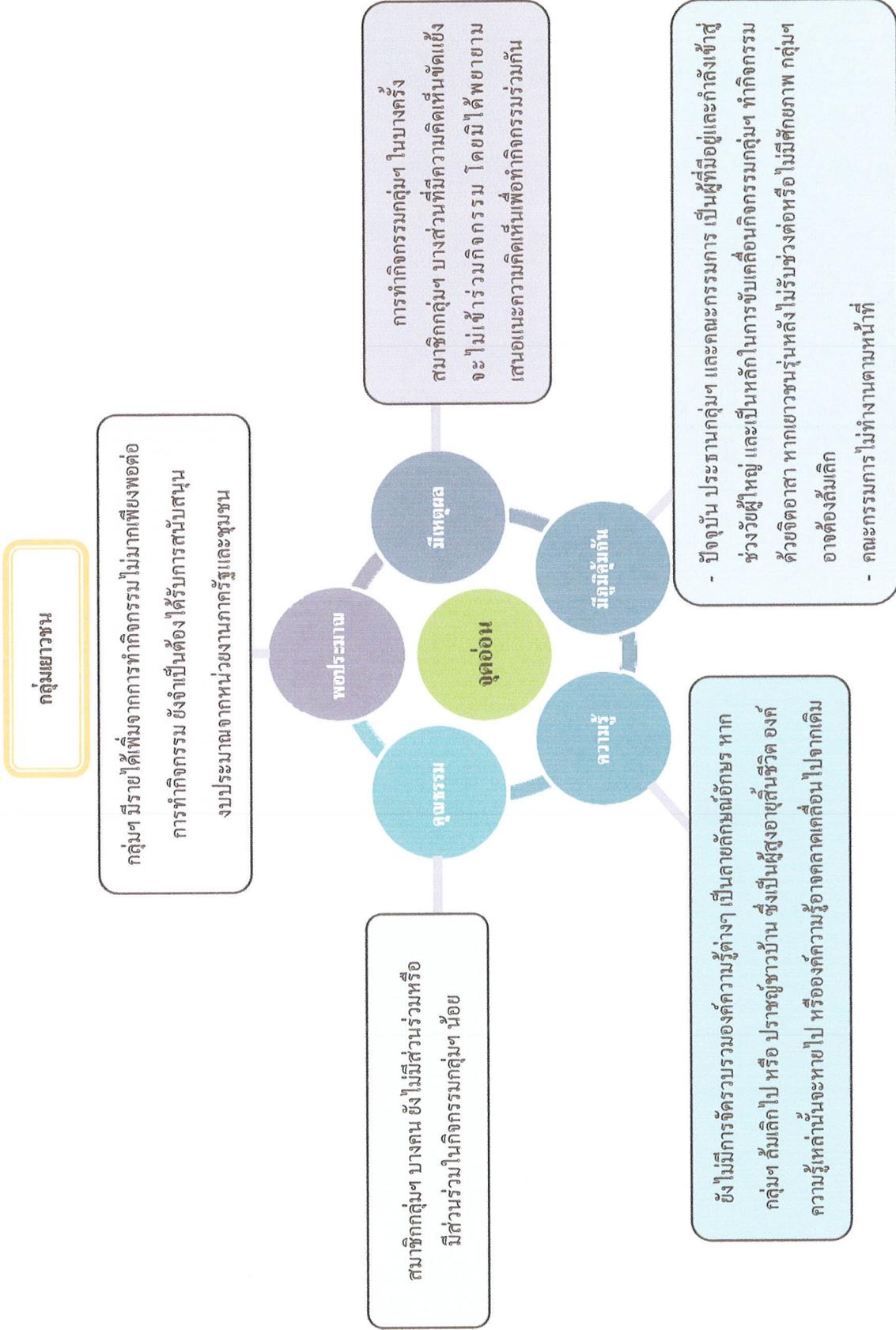
สักยภาพ	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	ความรู้	คุณธรรม
จุดเด่น	<p>การทำกิจกรรมต่างๆของกลุ่มฯ อยู่ภายใต้การนำชี้แจงงบประมาณอย่างประหยัดและริเริ่มรู้ที่จะสร้างรายได้เพิ่ม</p>	<p>กลุ่มฯ เขียวโครงการและแผนดำเนินงานก่อนการทำกิจกรรมทุกครั้ง</p> <p>- การดำเนินกิจกรรมต่างๆของกลุ่มฯ มีการประชุมแบ่งงานกันอย่างชัดเจน</p>	<p>- มีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ (มีการจัดสรรงบประมาณ) สังคม (ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน มีความสามัคคีกัน) วัฒนธรรม (อนุรักษ์วัฒนธรรมผ่านโครงการเยี่ยมสอนหลาน) สิ่งแวดล้อม (ทำโครงการเกษตรอินทรีย์)</p> <p>- เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์</p> <p>- มีการวางแผนเพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานและมอบหมายหน้าที่</p> <p>- มีการจ้างให้ที่ปรึกษาและชุมชนทราบเมื่อมีการดำเนินกิจกรรม</p>	<p>- มีความรอบรู้ทั้งด้านวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับถ่ายทอดจากปราชญ์ชาวบ้านและเยาวชน</p> <p>ถ่ายทอดความรู้ความสามารถที่ตนเองได้เรียนรู้</p> <p>- เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ประสบการณ์จากการดำเนินงานของกลุ่มฯ</p>	<p>- สมาชิกมีทัศนคติในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มฯ</p> <p>- สร้างความสามัคคีระหว่างคนในชุมชน</p>
จุดด้อย	<p>กลุ่มฯ มีรายได้เพิ่มจากการทำกิจกรรมไม่มากนัก จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐและชุมชน</p>	<p>การทำกิจกรรมในบางครั้ง สมาชิกกลุ่มฯ บางส่วนที่มีความคิดเห็นขัดแย้ง จะไม่เข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่ได้พยายามเสนอแนะความคิดเห็นเห็นเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน</p>		<p>ยังไม่มีการจัดรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ เป็นลายลักษณ์อักษร หากกลุ่มฯ ลืมเลิกไปหรือปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุสิ้นชีวิต องค์ความรู้เหล่านั้นจะหายไป หรือองค์ความรู้จากตลาดเคลื่อนไปจากเดิม</p>	<p>สมาชิกกลุ่มฯ บางคนยังไม่มีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มฯ น้อย</p>

กลุ่มเยาวชน

การทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มฯ อยู่ภายใต้การใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดและเรียนรู้ที่จะสร้างรายได้เพิ่ม

ภาพที่ 4-1 วิเคราะห์จุดเด่นของกลุ่มเยาวชนชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4 - 2 วิเคราะห์จุดต่อของกลุ่มเยาวชนชุมชนบ้านปาง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข.2) ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

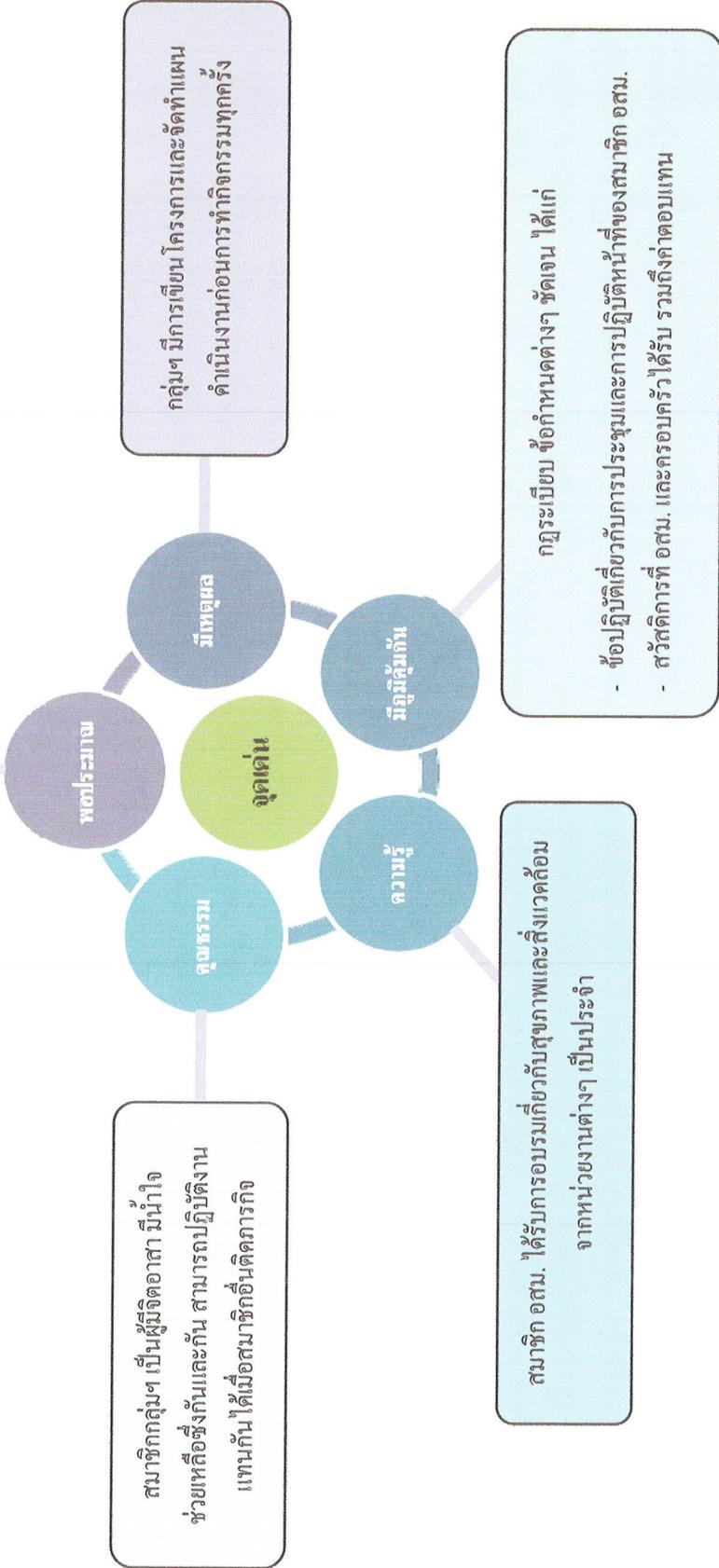
ตารางที่ 4 - 20 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ศักยภาพ	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	ความรู้	คุณธรรม
จุดเด่น	การทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มฯ เป็นกิจกรรมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้หวังในเรื่องรายได้เป็นหลัก แต่ก็สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับ อสม. และคนในชุมชน	กลุ่มฯ มีการเขียนโครงการ และจัดทำแผนดำเนินงานก่อนการทำงานทุกครั้ง	กฎระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆ ชัดเจน ได้แก่ - ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก อสม. - สวัสดิการที่ อสม. และครอบครัวได้รับ รวมถึงค่าตอบแทน	สมาชิก อสม. ได้รับการอบรมเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานต่างๆ เป็นประจำ	สมาชิกกลุ่มฯ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้เมื่อสมาชิกอื่นติดภารกิจ
จุดด้อย			กลุ่มฯ ดำเนินงานโดยใช้ระบบเครือข่าย หรือให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ดังนั้น กฎระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆ จึงมีความยืดหยุ่นมาก และมีเพียงข้อบังคับในการปฏิบัติหน้าที่ เฉพาะการเข้าร่วมประชุมเท่านั้น	ความรู้ที่สมาชิก อสม. ได้รับเป็นความรู้ในการดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคเบื้องต้น สมาชิกมีทักษะในการปฏิบัติงานแต่ยังขาดทักษะในการเผยแพร่ข้อมูลสุขภาพให้ครัวเรือนที่รับผิดชอบตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพได้	

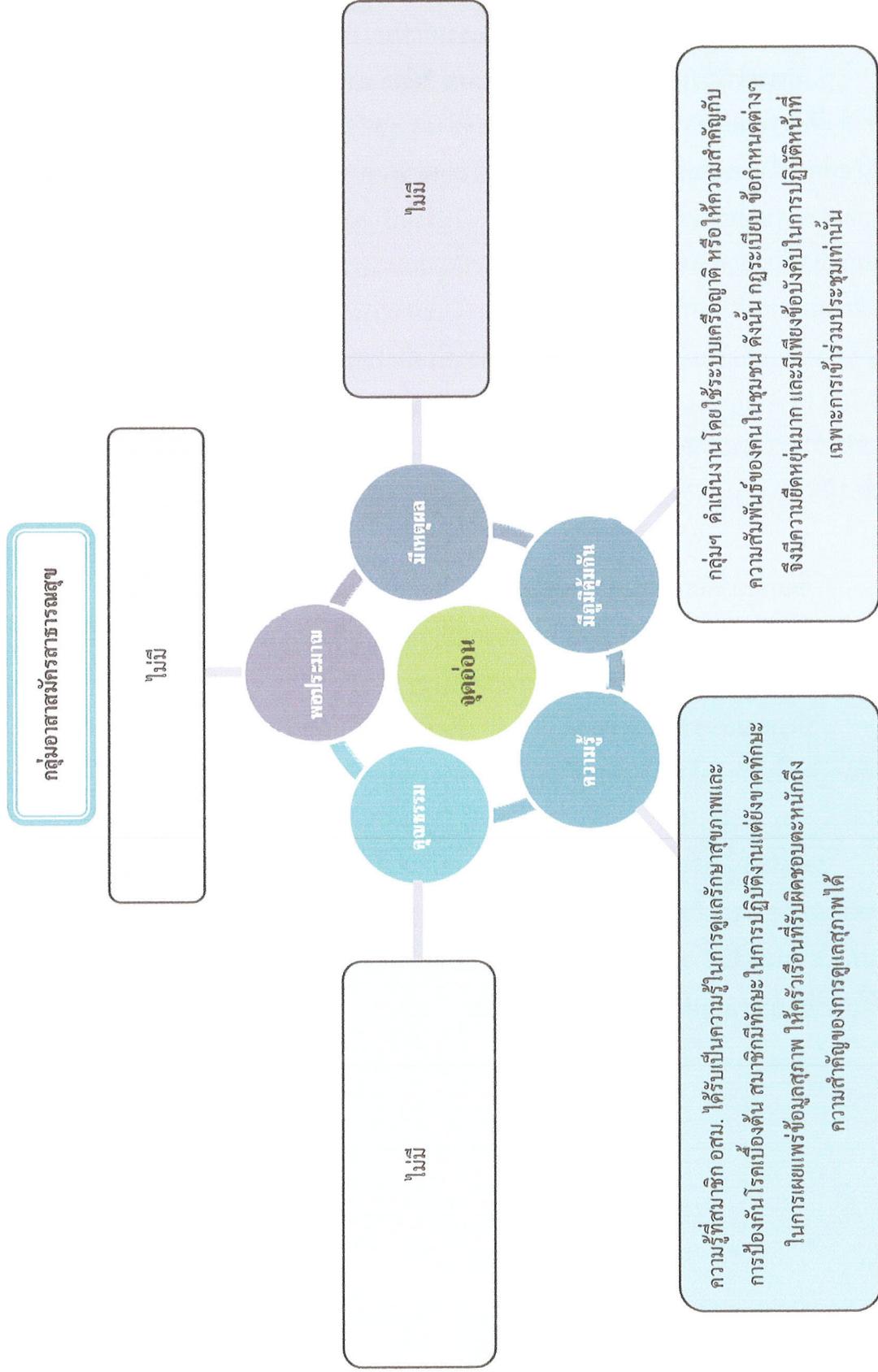
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข

การทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มฯ เป็นกิจกรรมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ไม่ได้หวังในเรื่องรายได้เป็นหลัก แต่ก็สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับ อสม. และคนในชุมชน

สมาชิกกลุ่มฯ เป็นผู้ใจดีอาสา มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้เมื่อสมาชิกอื่นติดภารกิจ

ภาพที่ 4 - 3 วิเคราะห์จุดเด่นของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4 - 4 วิเคราะห์จุดต่อของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ค) กลุ่มเกษตรกร

ค.1) สภาพทั่วไป แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ในชุมชนบ้านปาง 3 มีการทำการเกษตร ได้แก่ การปลูกข้าวนาปรัง ข้าวนาปี ถั่วเหลือง บวบ ถั่วฝักยาว แตงกวา ข้าวโพด มะเขือพันธุ์ต่างๆ ฯลฯ เป็นอาชีพหลักสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว แต่การทำการเกษตร ประสบปัญหาที่หลากหลาย เช่น ปัญหาด้านต้นทุน การผลิตสูง ปัญหาการถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อผลผลิตไปจำหน่ายต่อและในบางฤดูกาล ประสบปัญหาปริมาณผลผลิตล้นตลาด ทำให้ผลผลิตราคาต่ำ ดังนั้น เกษตรกรจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้น เพื่อขอความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากภาครัฐ เช่น การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เมล็ดพันธุ์ และสารกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น กลุ่มเกษตรกรจึงได้ก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2550 มีสมาชิกแรกเริ่มจำนวน 13 คน ปัจจุบัน มีสมาชิก 50 คน แรกเริ่มก่อตั้งกลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จำนวน 15,000 บาท เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มฯ ปัจจุบันกลุ่มฯ มีเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ 5,000 บาท

กิจกรรมหลักที่กลุ่มฯ ดำเนินการ เป็นกิจกรรมด้านการทำการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของแต่ละครัวเรือน ดังนั้น การรวมกลุ่มฯ ของกลุ่มเกษตรกร จึงมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่น คือ รวมกลุ่มกันเพื่อรองรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ

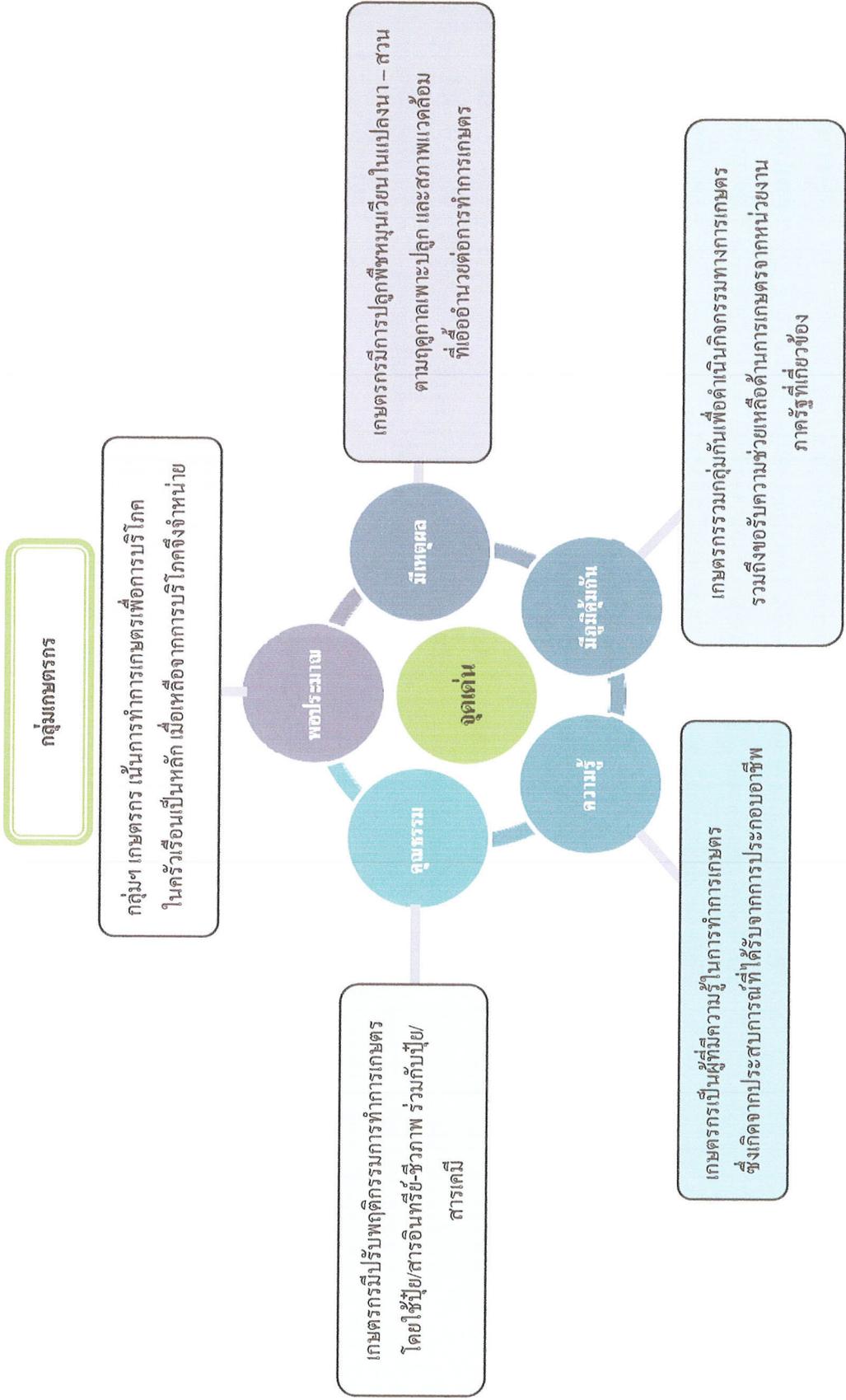
ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่ม คือ เนื่องจากเป็นกลุ่มเกษตรกร ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มฯ จึงเป็นเรื่องของราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ตกต่ำ รวมถึงการถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

แนวทางแก้ไขปัญหา คือ ปัจจุบัน กลุ่มฯ ยังไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ รวมถึงการถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง แนวทางบรรเทาปัญหาในปัจจุบัน คือ การขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประกันราคาผลผลิตจากภาครัฐ เป็นต้น

ค.2) ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกร

ตารางที่ 4 - 21 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกร

ศักยภาพ	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	ความรู้	คุณธรรม
จุดเด่น		เกษตรกรมีการปลูกพืชหมุนเวียน ในแปลงนา – สวนตามฤดูกาล เพาะปลูก และสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร	เกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อ ดำเนินกิจกรรมทาง การเกษตรรวมถึงขอรับ ความช่วยเหลือด้าน การเกษตรจากหน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง		เกษตรกรปรับพฤติกรรม การทำกิจกรรม โดยใช้น้ำ ปุ๋ย/สารอินทรีย์-ชีวภาพ ร่วมกับปุ๋ย/สารเคมี
จุดด้อย	- เกษตรกรบางรายมีผลผลิตไม่ เพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี หรือมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการ จ่ายเพื่อการบริโภค - เกษตรกรบางรายยังทำการเกษตร แบบพึ่งพาปุ๋ย/ยา/สารเคมี และใช้ ในปริมาณมาก	กลุ่มฯ เกษตรกร ไม่มีแผนการ ดำเนินงาน หรือกฎระเบียบของ กลุ่มฯ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมและ สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่ม	การรวมกลุ่มของเกษตรกร ยังไม่เข้มแข็ง และ เกษตรกรยังต้องรอรับความ ช่วยเหลือทางการเกษตร จากหน่วยงานภาครัฐที่ เกี่ยวข้อง	เกษตรกรจำเป็นต้อง ได้รับความรู้ด้าน การเกษตร ในเชิง วิชาการ เพื่อให้ได้ ผลผลิตที่มีคุณภาพ	กลุ่มเกษตรกรยังไม่มีความ ตั้งใจในการดำเนินกิจกรรม ที่ชัดเจน และยังไม่มีผู้ที่มี จิตอาสาพร้อมที่จะ ขับเคลื่อนกิจกรรมกลุ่มฯ อย่างแท้จริง

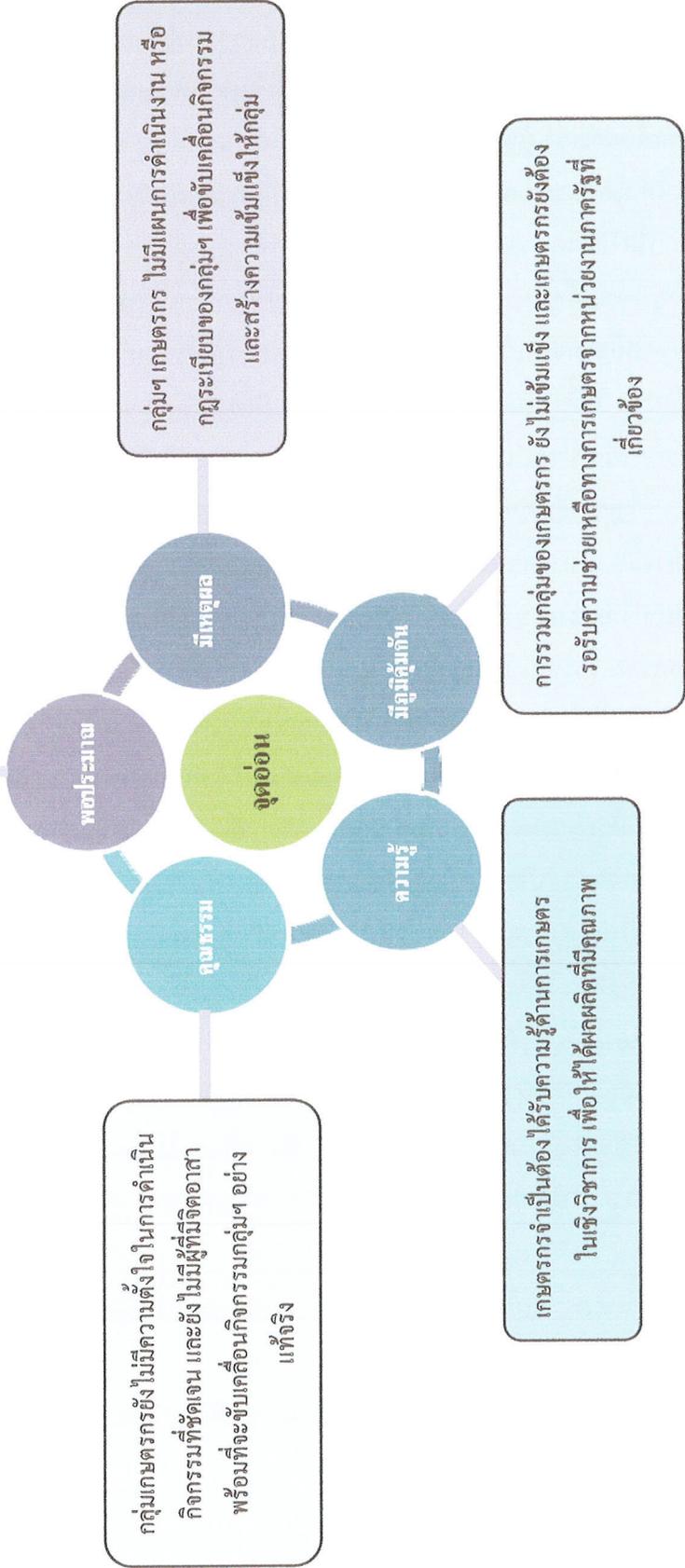

ภาพที่ 4 - 5 วิเคราะห์จุดเด่นของกลุ่มเกษตรกรชุมชนบ้านบึง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มเกษตรกร

- เกษตรกรบางรายมีผลผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปีหรือมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค
- เกษตรกรบางรายยังทำการเกษตรแบบพึ่งพาปุ๋ย/สารเคมี และใช้ในปริมาณมาก

กลุ่มเกษตรกรยังไม่มีความตั้งใจในการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน และยังมีผู้ที่มีจิตอาสาพร้อมที่จะขับเคลื่อนกิจกรรมกลุ่มๆ อย่างแท้จริง

ภาพที่ 4 - 6 วิเคราะห์จุดด้อยของกลุ่มเกษตรกรชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ง) กลุ่มผู้สูงอายุ

ง.1) สภาพทั่วไป แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

กลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านปง ก่อตั้งขึ้นจากความต้องการของสมาชิกในชุมชนที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้สูงอายุในชุมชนเพิ่มจำนวนมากขึ้น มีทั้งผู้ที่มีความสามารถทำงานช่วยเหลือสังคมได้ ผู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองเท่านั้น และผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือชุมชนและตนเองได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ สมาชิกในชุมชนจึงต้องการให้มีการก่อตั้งกลุ่มของผู้สูงอายุในชุมชนขึ้นเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ ดังนั้น จึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านปง 3 ขึ้น ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2551 มีสมาชิกแรกเริ่มจำนวน 68 คน แต่เนื่องจากมีสมาชิกบางรายเสียชีวิต ปัจจุบัน กลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านปง 3 จึงมีสมาชิกจำนวน 61 คน

แรกเริ่มก่อตั้งกลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านปง 3 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแคนพัฒนา จำนวน 27,273 บาท เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่มๆ จากงบประมาณที่กลุ่มฯ ได้สนับสนุน กลุ่มฯ ได้จัดสรรงบประมาณออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) งบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรม จำนวน 10,000 บาท และ (2) เงินออมสำหรับใช้จ่ายฉุกเฉินของสมาชิก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมและส่วนหนึ่งเป็นงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากเทศบาลฯ ทำให้ในปัจจุบัน กลุ่มฯ มีงบประมาณส่วนนี้ จำนวนทั้งหมด 18,000 บาท

กิจกรรมหลักที่กลุ่มฯ ดำเนินการ คือ กิจกรรมจัดตั้งกลุ่มฌาปนกิจผู้สูงอายุ กิจกรรมดำข้าวกล้อง กิจกรรมจักสาน และกิจกรรมผลิตแจกันไม้ไผ่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นผู้มีทักษะฝีมือแรงงานทั้งสิ้น แต่กิจกรรมผลิตแจกันไม้ไผ่ เป็นกิจกรรมที่ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจาก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นผลิตภัณฑ์งานฝีมือ ที่ไม่ได้มีการจดลิขสิทธิ์ และสามารถลอกเลียนแบบได้ง่ายสำหรับผู้ที่มีทักษะฝีมือแรงงาน ทำให้เกิดการเลียนแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ และขายในราคาที่ถูกกว่าทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ จำหน่ายไม่ได้

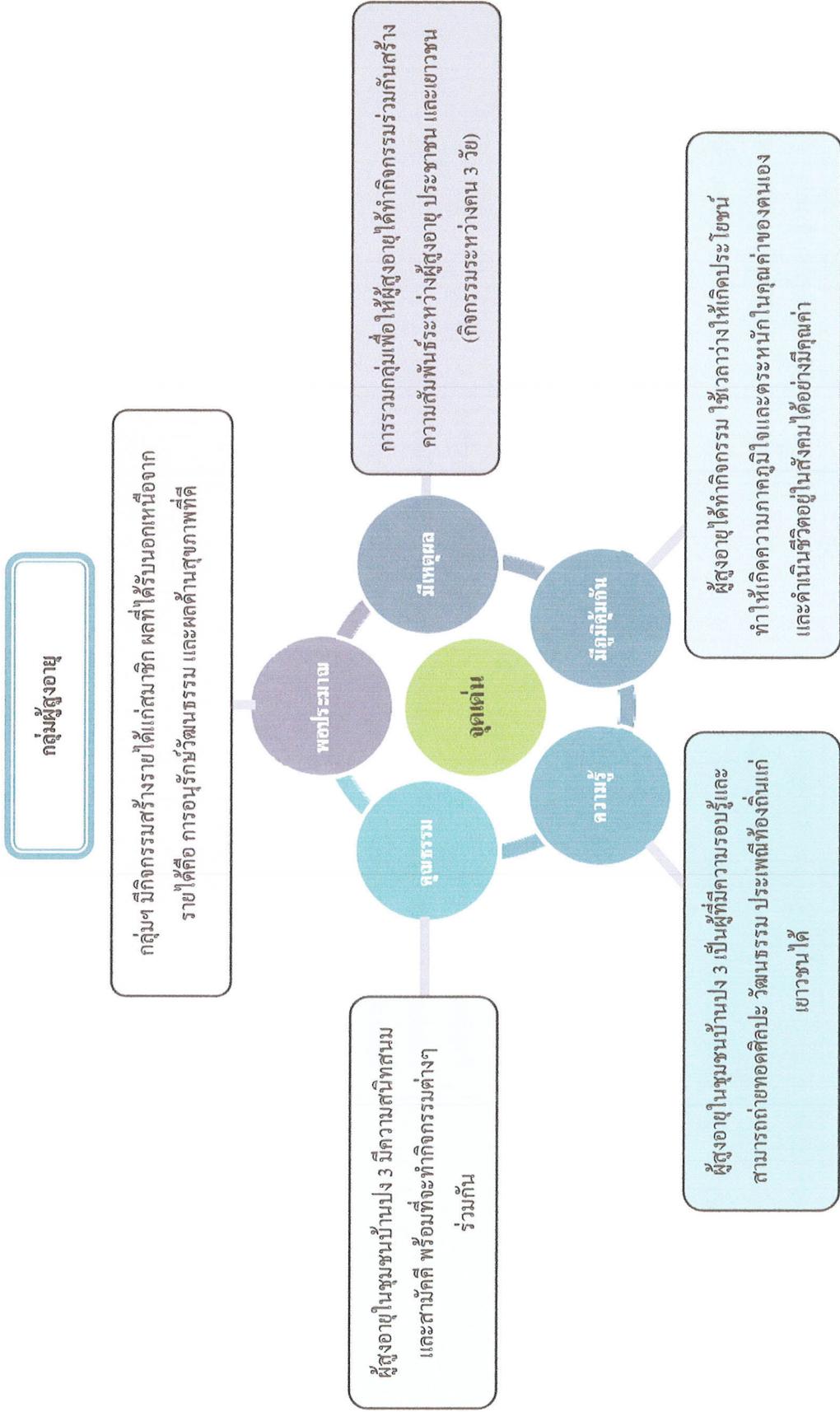
ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่ม คือ กลุ่มฯ ไม่มีตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน และไม่มีตลาดที่ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง รวมทั้งขาดผู้ที่มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์กลุ่มฯ

แนวทางแก้ไขปัญหา คือ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ โดยบอกต่อแบบปากต่อปาก ทำให้มีกลุ่มลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้น

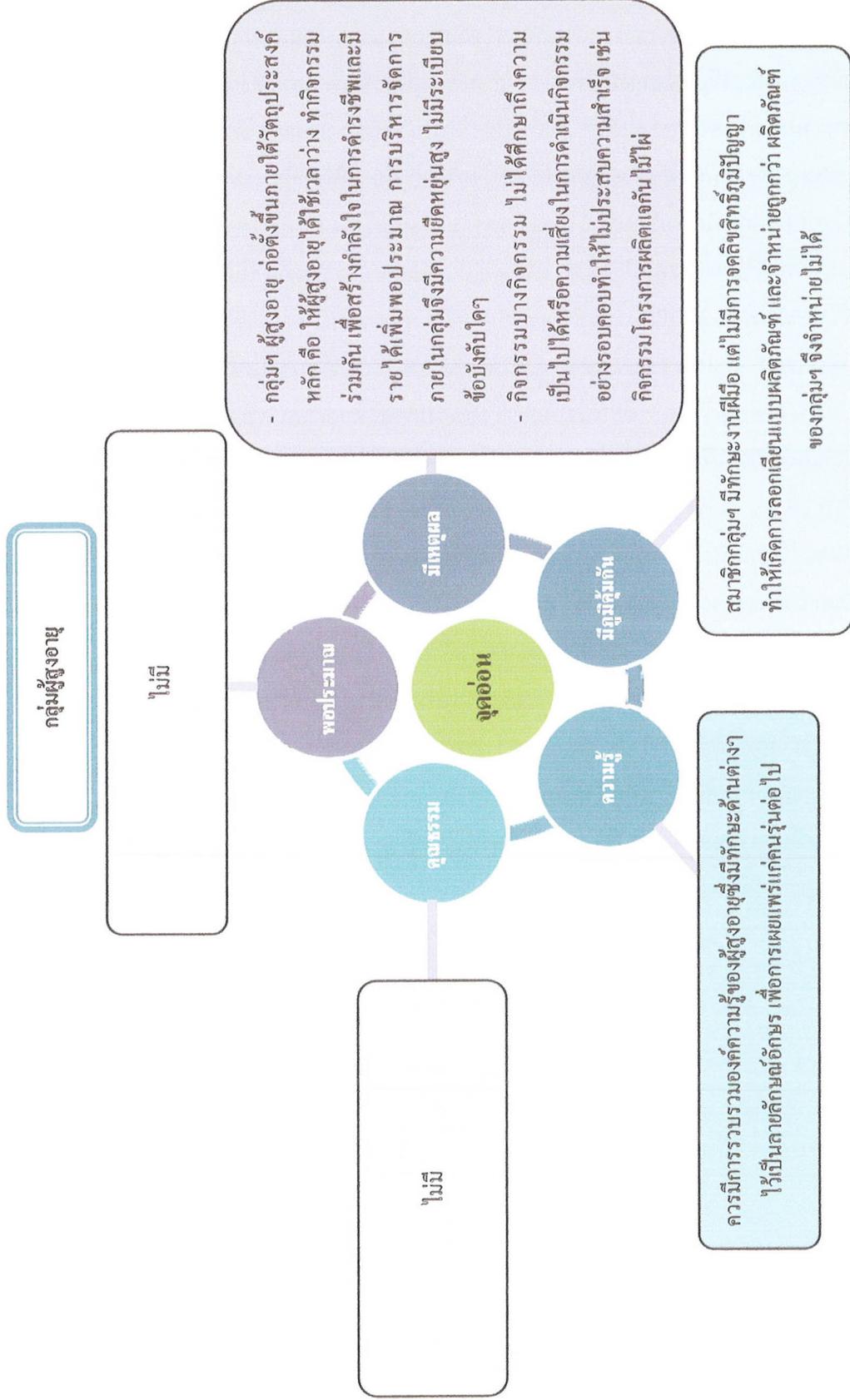
ความต้องการของกลุ่ม คือ ต้องการให้มีการส่งเสริมกิจกรรมการผลิตต่างๆ เหมาะสมตามฤดูกาล

ง.2) ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้สูงอายุ
 ตารางที่ 4 - 22 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มผู้สูงอายุ

ศักยภาพ	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	ความรู้	คุณธรรม
จุดเด่น	กลุ่มฯ มีกิจกรรมสร้างรายได้แก่สมาชิก โดยผลที่ได้รับนอกเหนือจากรายได้คือ การอนุรักษ์วัฒนธรรม และผลด้านสุขภาพที่ดี	การรวมกลุ่มเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุ ประชาชน และเยาวชน (กิจกรรมระหว่างคน 3 วัย)	ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมใช้เวลาร่วมกันให้เกิดประโยชน์ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และตระหนักในคุณค่าของตนเอง และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า	ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านปง 3 เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ และสามารถถ่ายทอดคิด ประเด็น ธรรม ประเพณีท้องถิ่นแก่เยาวชนได้	ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านปง 3 มีความสามัคคี พร้อมที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน
จุดด้อย		<ul style="list-style-type: none"> - การบริหารจัดการภายในกลุ่มมีความยืดหยุ่นสูง ไม่ระเบียบ ขอบบังคับใดๆ - กิจกรรมบางกิจกรรม ไม่ได้ศึกษาถึงความจำเป็นไปได้อาจมีความเสี่ยงในการดำเนินกิจกรรมอย่างรอบคอบ ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น กิจกรรมโครงการผลิตเทียนไม้ไฟ 	สมาชิกกลุ่มฯ มีทักษะงานฝีมือ แต่ไม่มีการจัดลิขสิทธิ์ ภูมิปัญญา ทำให้เกิดการลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์ และจำหน่ายถูกกว่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ จึงจำหน่ายได้ยาก		

ภาพที่ 4 - 7 วิเคราะห์จุดเด่น ของกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4 - 8 วิเคราะห์ จุดด้อย ของกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชนบ้านปาง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จ) กลุ่มแม่บ้าน

จ.1) สภาพทั่วไป แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

เนื่องจากสมาชิกในชุมชนบ้านปง 3 ส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตร เช่น การทำ การเกษตรและรับจ้างทางเกษตร แต่เมื่อว่างเว้นจากการประกอบอาชีพทางเกษตร จะไม่มีรายได้ ดังนั้น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงรวมตัวก่อตั้งกลุ่มแม่บ้านบ้านปง 3 ขึ้น เพื่อทำกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ เริ่มแรกของการก่อตั้งกลุ่มมีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 7 ครัวเรือน กลุ่มมีโครงสร้างการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เภรัญญิก และคณะกรรมการ ปีแรกของการ ดำเนินการ กลุ่มฯ ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาในการจัดทำ โครงการ “ดอกไม้จากดินไทย” จำนวน 15,000 บาท ปีที่สองได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมและสั่งซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการทำดอกไม้จาก ดินไทย จากวิทยากรของศูนย์ปิ่นแก้ว จังหวัดเชียงราย ณ โรงเรียนกาวีละอนุกุล จำนวน 10,000 บาท มีผู้เข้าอบรมจำนวน 20 คน ในการอบรมและสั่งซื้ออุปกรณ์ในครั้งนี้มีต้นทุนรวม 6,000 บาท ปัจจุบัน กลุ่มฯ ได้ผลิตดอกไม้จากดินไทยออกจำหน่ายตามคำสั่งซื้อเท่านั้น

ในการทำกิจกรรมกลุ่มฯ พบว่า กลุ่มฯ ประสบปัญหาด้านการตลาด ทั้งปัญหา ไม่มีช่องทางจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน และปัญหาขาดผู้รับผิดชอบด้านการตลาด

ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่ม คือ กลุ่มฯ ไม่มีตลาดสำหรับจำหน่ายผลิตภัณฑ์ แนวทางแก้ไขปัญหา คือ กลุ่มฯ ควรเพิ่มตำแหน่งเจ้าหน้าที่การตลาดใน โครงสร้างการบริหารจัดการกลุ่มฯ เพื่อให้เป็นผู้ดำเนินการจัดหาดตลาดโดยเฉพาะ

ความต้องการของกลุ่มฯ คือ กลุ่มฯ ต้องการทำกิจกรรมฝึกอบรมด้านการแปรรูปอาหารและกิจกรรมด้านการตลาดเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

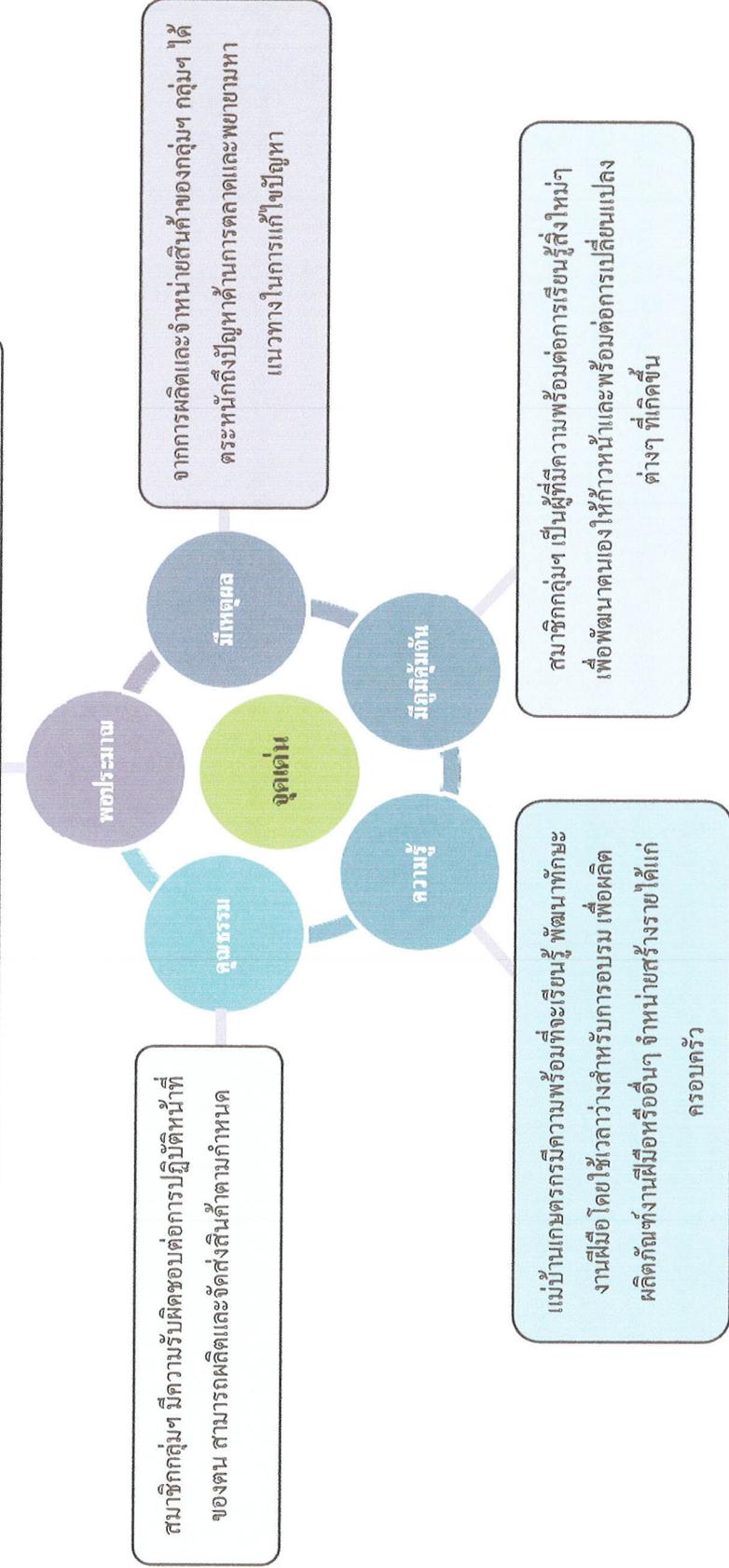
จ.2) ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแม่บ้าน

ตารางที่ 4 - 23 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแม่บ้าน

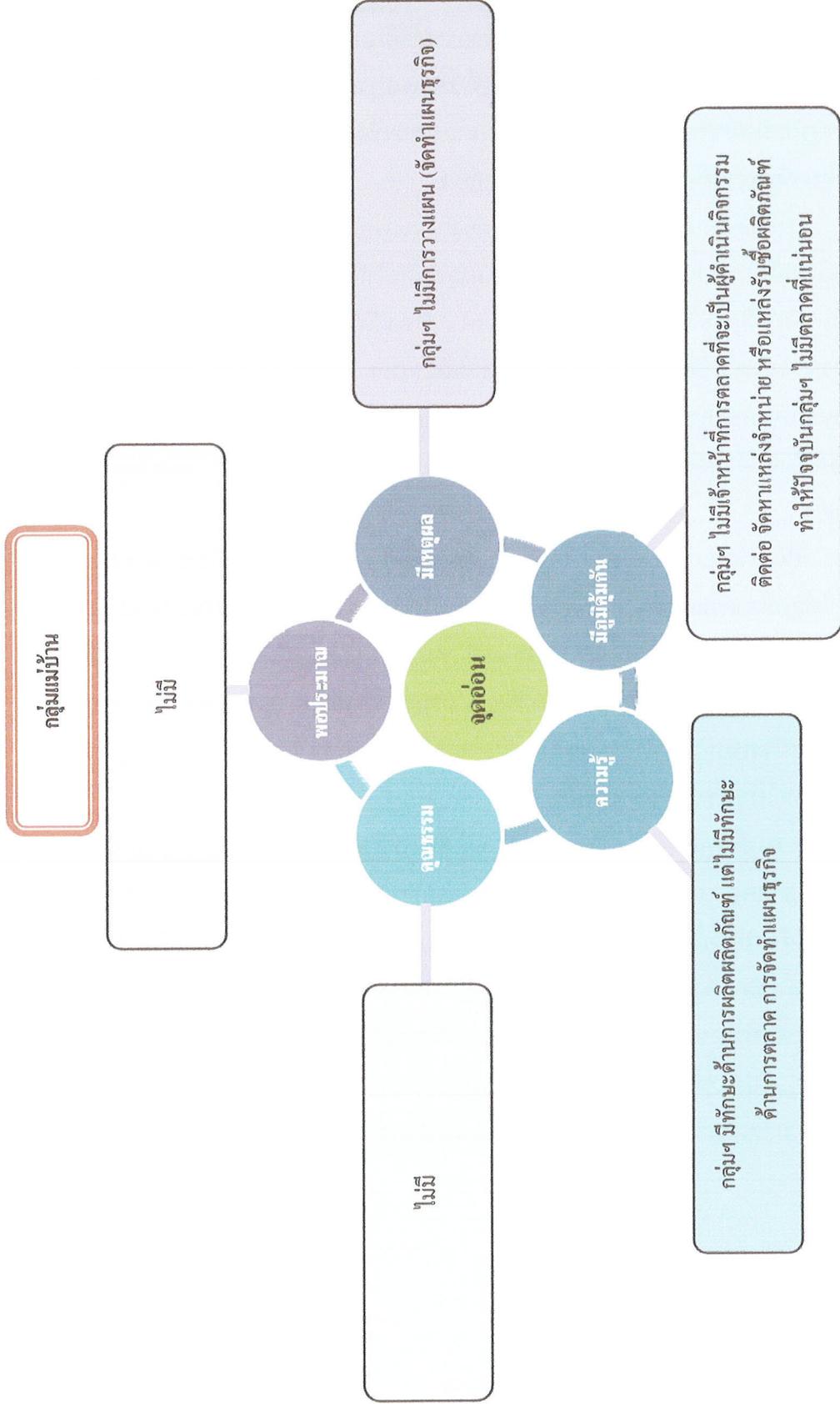
ศักยภาพ	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	ความรู้	คุณธรรม
จุดเด่น	แม่บ้านเกษตรกรที่ว่างเว้นจากการทำการเกษตรหาแนวทางการสร้างรายได้เพิ่มเพื่อการดำรงชีพโดยการใช้ทักษะฝีมือแรงงานที่มี ซึ่งเป็นการใช้ว่างที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์	จากการผลิตและจำหน่ายสินค้าของกลุ่มฯ กลุ่มฯ ได้ตระหนักถึงปัญหาและพยายามหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา	สมาชิกกลุ่มฯ เป็นผู้ที่มีความพร้อมต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น	แม่บ้านเกษตรกรมีความพร้อมที่จะเรียนรู้พัฒนาทักษะงานฝีมือโดยใช้เวลาว่างสำหรับการอบรม เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์งานฝีมือหรืออื่นๆ จำหน่ายสร้างรายได้แก่ครอบครัว	สมาชิกกลุ่มฯ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง สามารถผลิตและจัดส่งสินค้าตามกำหนด
จุดด้อย			กลุ่มฯ ไม่มีการวางแผน (จัดทำแผนธุรกิจ) หรือการทดสอบตลาดก่อนการจำหน่ายสินค้า	กลุ่มฯ ไม่มีเจ้าหน้าที่การตลาดที่จะเป็นผู้ดำเนินการติดต่อ จัดหาแหล่งจำหน่าย หรือแหล่งรับซื้อผลิตภัณฑ์ทำให้ปัจจุบันกลุ่มฯ ไม่มีตลาดที่แน่นอน	กลุ่มฯ มีทักษะด้านการผลิตผลิตภัณฑ์แต่ไม่มีทักษะด้านการตลาด การจัดทำแผนธุรกิจ

กลุ่มแม่บ้าน

แม่บ้านเกษตรกรที่ว่างเว้นจากการทำการเกษตร หาแนวทางการสร้างรายได้เพิ่มเพื่อการดำรงชีพ โดยการใช้ทักษะฝีมือแรงงานที่มี ซึ่งเป็นการใช้ว่างที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์

ภาพที่ 4 - 9 วิเคราะห์ จุดเด่นของกลุ่มแม่บ้าน ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4 - 10 วิเคราะห์ จุดด้อย ของกลุ่มแม่บ้าน ชุมชนบ้านบึง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ฉ) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน

ฉ.1) สภาพทั่วไป แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ชุมชนบ้านปง 3 ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2551 โดยมีสมาชิกแรกเริ่มจำนวน 209 คน ปัจจุบัน มีสมาชิกจำนวน 207 คน เนื่องจากมีสมาชิกเสียชีวิต 1 คน และลาออกจากการเป็นสมาชิก 1 คน เนื่องจากยังไม่เข้าใจในกิจกรรมกลุ่มฯ

การก่อตั้งกลุ่มฯ เกิดขึ้นจากความต้องการของคนในชุมชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างสวัสดิการให้แก่ตนเอง และให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกันจากการก่อตั้งกลุ่มฯ สมาชิกจะได้รับสวัสดิการทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ สวัสดิการเกิด สวัสดิการเจ็บป่วย สวัสดิการชราภาพ สวัสดิการเสียชีวิต นอกจากนี้ กลุ่มฯ ได้จัดสรรเงินสำหรับกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ ทุนการศึกษา กองทุนช่วยเหลือ (อาชีพ) พัฒนาองค์กร และประกันความเสี่ยง จากการดำเนินการตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน กลุ่มฯ ได้จ่ายสวัสดิการแก่สมาชิกแล้ว ปัจจุบันมีเงินในกลุ่มฯ ประมาณ 40,000 บาท

ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มฯ คือ กลุ่มฯ ต้องการจดทะเบียนเป็นองค์กรการเงินชุมชน เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเงื่อนไขของการจดทะเบียนทั้งกับ สำนักสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) และ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ต่างกำหนดให้กลุ่มฯ ดำเนินการในระดับตำบล รวมถึงต้องมีจำนวนสมาชิกไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของตำบล และดำเนินการไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ปัจจุบัน กลุ่มฯ ดำเนินการรับสมาชิกคนในชุมชนบ้านปงเท่านั้น

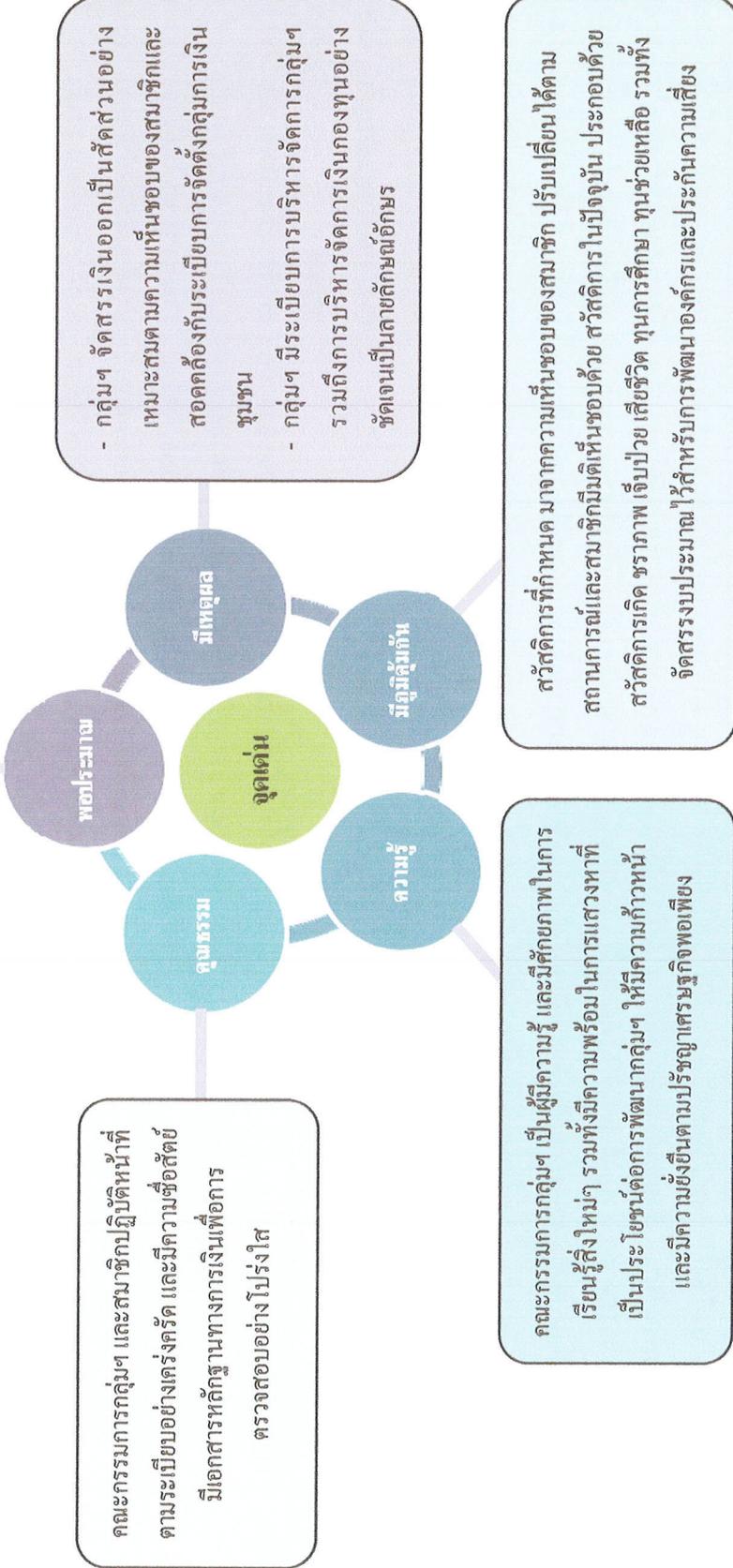
ความต้องการของกลุ่มฯ คือ กลุ่มฯ ต้องการจดทะเบียนเป็นองค์กรการเงินชุมชน เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเงื่อนไขของการจดทะเบียนทั้งกับ สำนักสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) และ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ต่างกำหนดให้กลุ่มฯ ดำเนินการในระดับตำบล รวมถึงต้องมีจำนวนสมาชิกไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของตำบล และดำเนินการไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ปัจจุบัน กลุ่มฯ ดำเนินการรับสมาชิกคนในชุมชนบ้านปงเท่านั้น และกลุ่มฯ ต้องการการสนับสนุนและขับเคลื่อนให้กลุ่มสัจจะวันละ 1 บาท มีความเข้มแข็ง โดยการจัดเวทีประชาคม และการจดทะเบียนการเงินชุมชน

จ.2) ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสังคมที่จะยอมรับเพื่อสวัสดิการชุมชน
 ตารางที่ 4 - 24 ศักยภาพตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสังคมที่จะยอมรับเพื่อสวัสดิการชุมชน

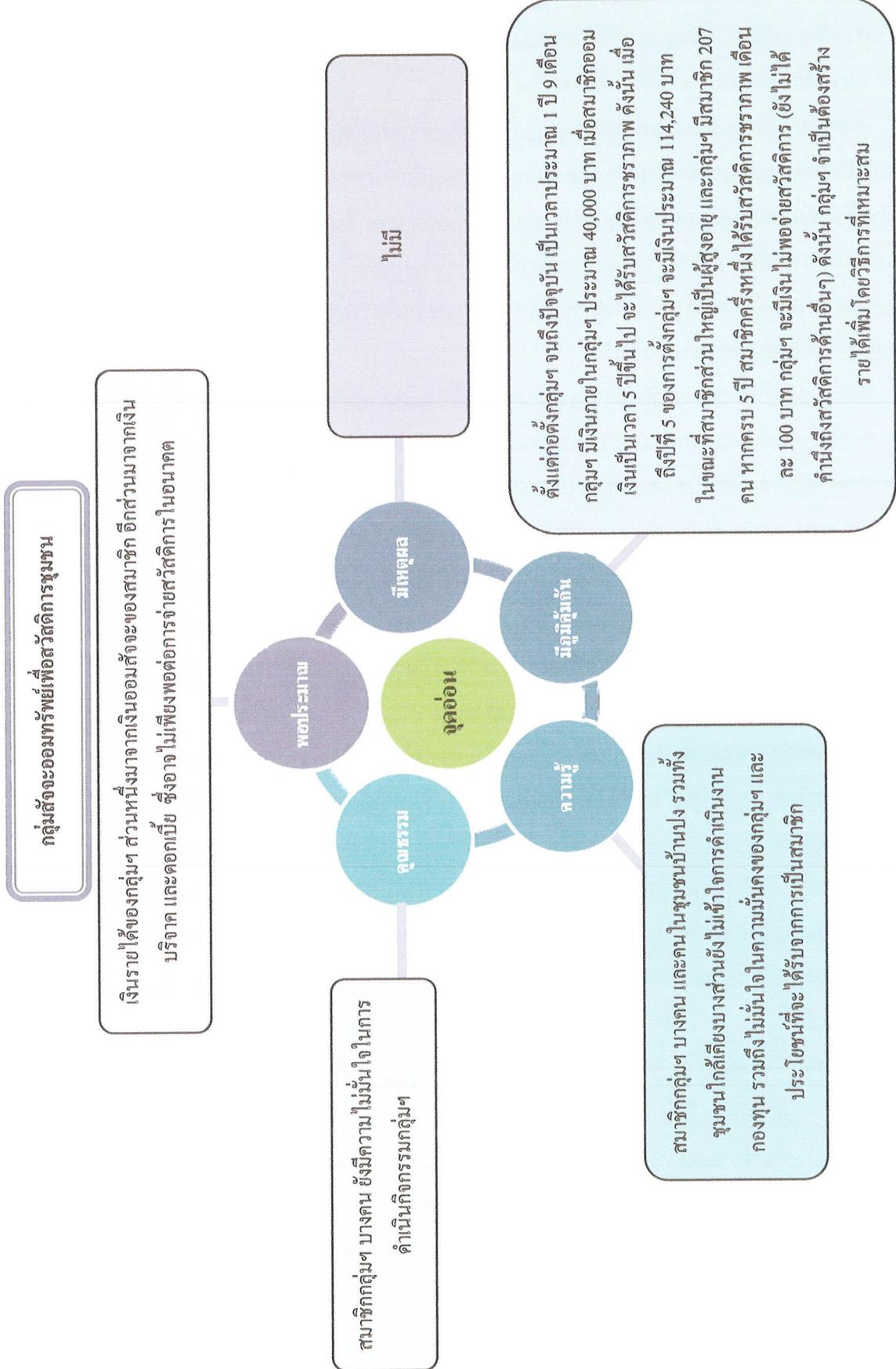
ศักยภาพ	พอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	ความรู้	คุณธรรม
จุดเด่น	กลุ่มฯ กำหนดให้สมาชิกออมเงินวันละ 1 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่สมาชิกเห็นชอบและเหมาะสมกับสมาชิก	- กลุ่มฯ จัดสรรเงินออกเป็นสัดส่วนอย่างเหมาะสมตามความเห็นชอบของสมาชิก และสอดคล้องกับระเบียบการจัดตั้งกลุ่มการเงินชุมชน	สวัสดิการที่กำหนด มาจากความเห็นชอบของสมาชิกปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และสมาชิกมีมติเห็นชอบด้วยสวัสดิการในปัจจุบัน ประกอบด้วย สวัสดิการเกิด ทรายากาเจ็บป่วย เสียชีวิต ทุนการศึกษา ทุนช่วยเหลือ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณไว้สำหรับการพัฒนาองค์กรและประกันความเสี่ยง	คณะกรรมการกลุ่มฯ เป็นผู้มีความรู้ และมีศักยภาพในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งมีความพร้อมในการแสวงหาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลุ่มฯ ให้มีความก้าวหน้า และมีความยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	คณะกรรมการกลุ่มฯ และสมาชิกปฏิบัติตามหน้าที่ตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และมีความซื่อสัตย์ มีเอกสรทางการเงินเพื่อการตรวจสอบอย่างโปร่งใส
จุดด้อย	เงินรายได้ส่วนหนึ่งมาจากเงินออมตั้งจะของสมาชิกอีกส่วนมาจากเงินบริจาค และดอกเบี้ย ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการจ่ายสวัสดิการในอนาคต	กลุ่มฯ มีระเบียบการบริหารจัดการกลุ่มฯ และกองทุนอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร	กลุ่มฯ ก่อตั้งมา 1 ปี 9 เดือน มีเงินประมาณ 40,000 บาท เมื่อสมาชิกออมเงินเป็นเวลา 5 ปีขึ้นไป จะได้รับสวัสดิการชราภาพตั้งนั้น เมื่อถึงปีที่ 5 ของการตั้งกลุ่มฯ จะมีเงินประมาณ 114,240 บาท ในขณะที่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และกลุ่มฯ มีสมาชิก 207 คน หากครบ 5 ปี สมาชิกครั้งหนึ่งได้รับสวัสดิการชราภาพ เดือนละ 100 บาท กลุ่มฯ จะมีเงินไม่พอจ่ายสวัสดิการ (ยังไม่ได้คำนึงถึงสวัสดิการด้านอื่นๆ) ดังนั้น กลุ่มฯ จำเป็นต้องสร้างรายได้เพิ่มโดยวิธีการที่เหมาะสม	สมาชิกกลุ่มฯ บางคนและคนในชุมชนบ้าง บางส่วนยังไม่เข้าใจการดำเนินงานกองทุน รวมถึงไม่มั่นใจในความมั่นคงของกลุ่มฯ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิก	สมาชิกกลุ่มฯ บางคน ยังมีความไม่มั่นใจในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มฯ

กลุ่มนี้จะยอมรับเพื่อสวัสดิการชุมชน

กลุ่มๆ กำหนดให้สมาชิกออมเงินวันละ 1 บาทซึ่งเป็นจำนวนเงินที่สมาชิกเห็นชอบและเหมาะสมกับศักยภาพทางการเงินของสมาชิก

ภาพที่ 4-11 วัตรားที่ จุดเด่น ของกลุ่มนี้จะยอมรับเพื่อสวัสดิการชุมชน ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4 - 12 วิเคราะห์ จุดด้อย ของกลุ่มตั้งจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน ชุมชนบ้านปง 3 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(โครงการย่อยที่ 3)

4.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและเครือข่ายของกลุ่มชุมชน

4.2.1 ความเชื่อมโยงกับสถาบันการเงินชุมชน

บ้านปาง 3 มีกลุ่มการเงินที่จัดตั้งขึ้นในเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2551 คือ “กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน” ซึ่งเป็นองค์กรการเงินระดับหมู่บ้าน และจัดตั้งได้ 1 ปี 11 เดือน ทำให้ในปัจจุบัน มีเงินหมุนเวียนอยู่ภายในกลุ่มประมาณ 40,000 บาท ในขณะเดียวกัน ได้มีการจ่ายสวัสดิการด้านต่างๆ ได้แก่ สวัสดิการผู้สูงอายุ เจ็บป่วย เสียชีวิต และเนื่องด้วยสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ดังนั้น กลุ่มฯ อาจประสบปัญหาด้านการจ่ายสวัสดิการและการคืนเงินแก่สมาชิก ซึ่งถือได้ว่า กลุ่มฯ ยังไม่เข้มแข็งทางการเงิน

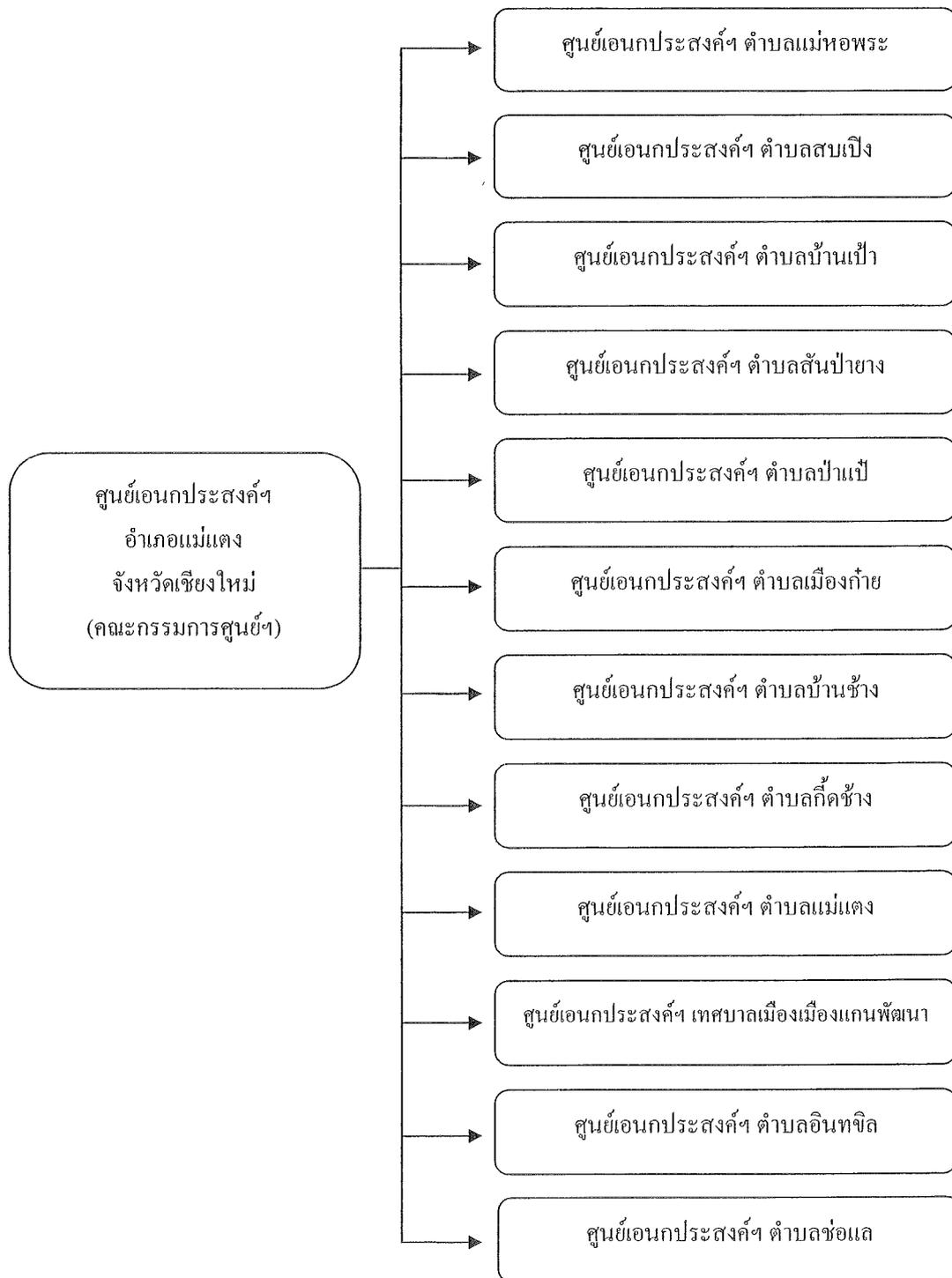
ปัจจุบัน กลุ่มฯ มีความต้องการจดทะเบียนเป็นองค์กรการเงินชุมชนกับสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่เข้าเงื่อนไข คือ ต้องเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มในระดับตำบล ดังนั้น กลุ่มฯ จึงต้องหาแนวทางในการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรการเงินชุมชน ซึ่งคณะวิจัยเห็นว่า กลุ่มฯ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับกองทุนสวัสดิการสัจจะวันละบาทเทศบาลเมืองแกนพัฒนา” ซึ่งเป็นกองทุนที่อยู่ในระหว่างการก่อตั้งและเป็นหนึ่งในกองทุนของอำเภอแม่แตงที่คณะวิจัยจากโครงการที่ 2 การขับเคลื่อนรูปแบบการจัดตั้งกลุ่มการเงินชุมชนเพื่อกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการบางส่วน

จากการดำเนินงานของโครงการที่ 2 นั้น ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการสัจจะวันละบาท ในพื้นที่อำเภอแม่แตง ซึ่งเริ่มมาจากการรวมตัวของกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลต่างๆ ของอำเภอแม่แตง นำโดย นายพนัส ลิ้มปิชุเชียร หัวหน้าของคณะทำงาน และประธานผู้สูงอายุแต่ละตำบล ที่เห็นถึงความสำคัญของการออมเงินวันละบาท เพื่อสร้างสวัสดิการให้กับลูกหลานในชุมชน ประกอบกับการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการในท้องถิ่น จึงก่อให้เกิดการผลักดันการก่อตั้งกองทุนฯ ในแต่ละตำบล ของอำเภอแม่แตง ในพื้นที่จำนวน 11 ตำบล 12 กองทุน ดังนี้

- 1) พื้นที่ตำบลแม่แตง ผลักดันให้เกิด กองทุนสวัสดิการสัจจะวันละบาทตำบลแม่แตง
- 2) พื้นที่ตำบลแม่หอพระ ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลแม่หอพระ
- 3) พื้นที่ตำบลสบเปิง ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลสบเปิง
- 4) พื้นที่ตำบลบ้านเป่า ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลบ้านเป่า
- 5) พื้นที่ตำบลสันป่ายาง ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลสันป่ายาง
- 6) พื้นที่ตำบลป่าเป๋ ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลป่าเป๋

- 7) พื้นที่ตำบลเมืองเก่า ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลเมืองเก่า
- 8) พื้นที่ตำบลบ้านช้าง ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลบ้านช้าง
- 9) พื้นที่ตำบลกุดช้าง ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลกุดช้าง
- 10) ตำบลอินทขิล ผลักดันให้เกิด 2 กองทุน คือ กองทุนฯ เทศบาลเมืองแกนพัฒนา และกองทุนฯ เทศบาลตำบลอินทขิล
- 11) ตำบลช่อแล ผลักดันให้เกิด กองทุนฯ ตำบลช่อแล

ทั้งนี้ การดำเนินงานของกองทุนฯ อยู่ภายใต้ศูนย์เอนกประสงค์บริการผู้สูงอายุองค์กรสวัสดิการชุมชนของแต่ละตำบล และศูนย์เอนกประสงค์บริการผู้สูงอายุองค์กรสวัสดิการชุมชนเองแต่ละตำบล จำนวน 11 ตำบล มีความเชื่อมโยงโดยขึ้นตรงต่อศูนย์เอนกประสงค์บริการผู้สูงอายุองค์กรสวัสดิการชุมชนของอำเภอแม่แตง ดังนี้ (ภาพที่ 4 - 13)

ภาพที่ 4 - 13 ความเชื่อมโยงขององค์กรการเงินชุมชน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

4.2.2 ความเชื่อมโยงของกลุ่มภายในชุมชน

จากข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชนบ้านปง 3 และศักยภาพกลุ่มต่างๆ ของชุมชน พบว่าชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนขนาดเล็กที่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และมีความใกล้ชิด เข้มแข็ง สามัคคี มีการกระจายการรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ และการอนุรักษ์รักษาประเพณีและวัฒนธรรม การสืบสานภูมิปัญญา ซึ่งประชาชนแต่ละคนจะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มชุมชนหลากหลายกิจกรรม แสดงให้เห็นถึงการมีจิตสาธารณะ เกิดความเชื่อมโยงของกลุ่มภายในชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นชุมชนที่มีทุนของชุมชนที่สมบูรณ์ แต่สิ่งขาดหายไปของชุมชนนี้คือ ปัญหาความเชื่อมโยงกับภายนอกชุมชน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างเช่น กลุ่มแม่บ้าน เคยผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จากดินไทย ฝากขายนอกชุมชนแต่ไม่สามารถตามเก็บเงินจากการขายได้ หรือกลุ่มเกษตรกร ผลิตผลผลิตทางการเกษตร แต่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ดังนั้น หากมองตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านปง 3 ในภาพรวม พบว่า

ความพอประมาณ ประชาชนในชุมชนบ้านปง 3 มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประกอบอาชีพตามสถานะความเป็นอยู่ แต่เนื่องจากความพร้อมของทุนชุมชน และศักยภาพของคนในชุมชนที่มีความสามารถในการผลิต สามารถผลิตเพื่อจำหน่ายในชุมชนได้ แต่การใช้ทุนของชุมชนยังไม่เต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและความสามารถของแรงงาน และปัญหาความเชื่อมโยงกับตลาดนอกชุมชน หากมีการดำเนินกิจกรรมและมีแผนบริหารทุน ก็จะสามารถช่วยให้เกิดการใช้ทุนชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และควรมีแผนการผลิตทุนเพื่อทดแทนการใช้ไป

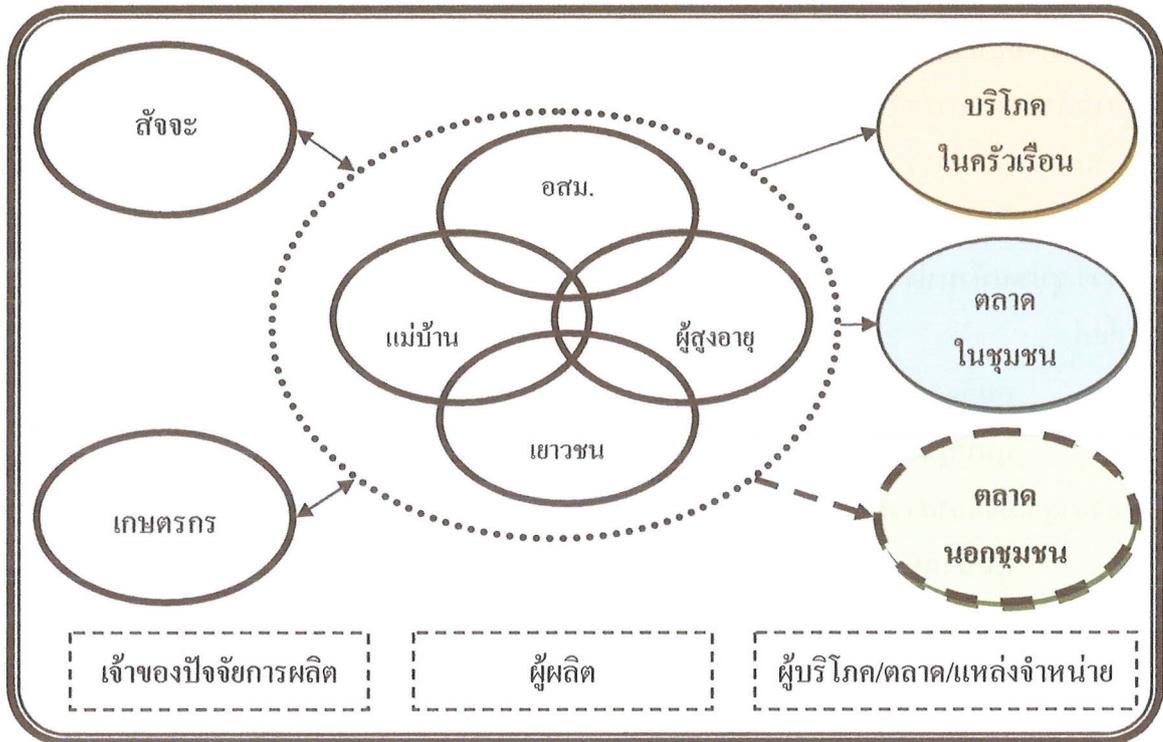
ความมีเหตุมีผล การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มชุมชนจะมีคณะกรรมการดำเนินงาน มีโครงสร้างการบริหารงาน และมีการประชุมเพื่อสร้าง วางแผน และดำเนินกิจกรรมกลุ่มและชุมชน แต่เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มดำเนินเฉพาะในชุมชน ไม่มีความเชื่อมโยงกับนอกชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนเป็นไปโดยไม่เต็มประสิทธิภาพ

การมีภูมิคุ้มกัน การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มชุมชนจะมี ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมสานสัมพันธ์ชุมชน “คนสามวัย” เพื่อใช้เป็นสถานที่พบปะ

	<p>ประชุม พูดคุยกันของคนในชุมชนอันจะเป็นการช่วยให้กลุ่มหรือชุมชน ได้มีการแลกเปลี่ยน ประชาสัมพันธ์ วางแผน ประสานงาน และทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นศูนย์รวมให้เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน อันจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างความเข้มแข็งของชุมชน</p>
ความรู้	<p>ประชาชนในชุมชนบ้านปง 3 ถึงแม้จะมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย แต่ก็มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อการพัฒนาชุมชน</p>
คุณธรรม	<p>ชุมชนบ้านปง 3 มีวัดบ้านปง เป็นศูนย์รวมจิตใจ ประชาชนมีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความตั้งใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และที่สำคัญมีจิตสาธารณะที่ไม่หวังผลตอบแทนเพื่อประโยชน์ส่วนตน</p>

จะเห็นว่าชุมชนบ้านปง 3 หากมองในกลุ่มของเจ้าของปัจจัยการผลิต ผู้ผลิต และผู้บริโภค/ตลาด/แหล่งจำหน่าย พบว่ากลุ่มชุมชนบ้านปง 3 มีความเชื่อมโยงของกิจกรรมในชุมชนที่ดี แต่จะมีปัญหาเกี่ยวกับ ความเชื่อมโยงตลาดภายนอกชุมชน ซึ่งจะต้องมีการค้นหาแนวทางการเชื่อมโยงกับตลาดภายนอกชุมชนเพื่อให้เกิดการใช้ทุนของชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (ภาพที่

4 - 14)

ภาพที่ 4 - 14 การเชื่อมโยงของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนบ้านปง 3

4.2.3 ศักยภาพ ความพร้อมในการพัฒนาและแนวโน้มการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลชุมชนบ้านปง 3 และการวิเคราะห์ศักยภาพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นได้ว่า ชุมชนบ้านปง 3 ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรและรับจ้าง มีรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน เดือนละ 7,283.53 บาท แบ่งเป็นรายจ่ายที่จำเป็นครัวเรือนเฉลี่ยเดือนละ 5,700.44 บาท และรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เฉลี่ยครัวเรือน เดือนละ 1,583.09 บาท และสัดส่วนรายจ่ายที่จำเป็น: รายจ่ายที่ไม่จำเป็น เท่ากับ 3.60: 1 มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 110,843.86 บาท โดยเป็นหนี้กองทุนหมู่บ้านมากที่สุด มีเงินออมเฉลี่ยครัวเรือนละ 37,621.39 บาท โดยออมเป็นเงินสด ออมสัจจะวันละบาท และออมในกองทุนต่างๆ มีพื้นที่พักอาศัยและใช้ในการประกอบอาชีพเฉลี่ยครัวเรือนละ 341.95 ตารางวา ด้านสุขภาพส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ แต่เมื่อพิจารณาผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ พบว่า ปัญหาสุขภาพที่พบมากที่สุด คือ ความดัน และหวัด รองลงมา คือ เบาหวาน ภาวะอาหาร ภูมิแพ้ กระดูก ข้อเสื่อมและไขมันในเลือดสูง เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของสังคมไทยชนบท คือ การอยู่ในชุมชนอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สมาชิกในชุมชนมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มีศูนย์รวมจิตใจและทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน คือ วัดบ้านปง และที่

ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรม สานสัมพันธ์ชุมชน “คนสามวัย” ซึ่งเป็นศาลาศูนย์รวมกิจกรรมของสมาชิกในชุมชนตั้งอยู่บริเวณบ่อปลา ถนนคลองชลประทาน บ้านปง-หางคง สมาชิกในชุมชนต่างให้ความสำคัญกับการสร้างความสามัคคีระหว่างคน 3 วัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุ ให้ความสำคัญกับการร่วมกิจกรรมของชุมชน การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เห็นได้ว่า ชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนที่มี “ทุน” ซึ่งจัดได้ว่า เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้แก่

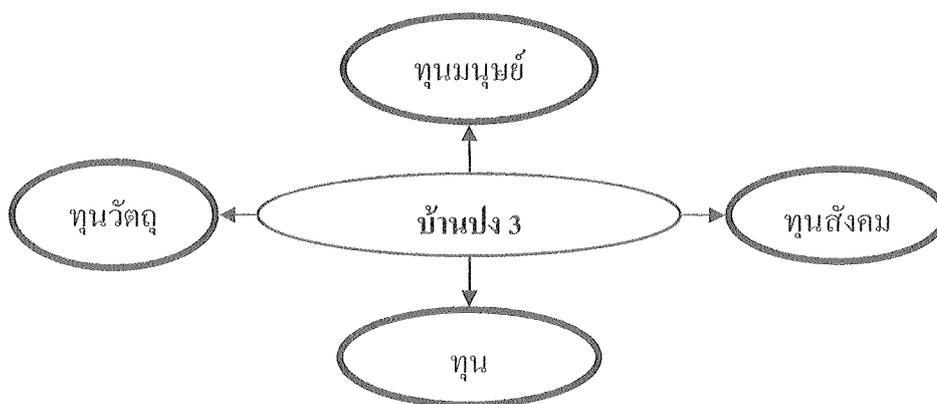
ทุนวัตถุ คือ ชุมชนมีอุปกรณ์ เทคโนโลยี บ้านพัก (เพื่อการประกอบอาชีพ) กลุ่มการเงิน

ทุนมนุษย์ คือ สมาชิกในชุมชน ประกอบด้วย คน 3 วัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุ ที่มีจิตอาสา พร้อมเรียนรู้ และมุ่งมั่น

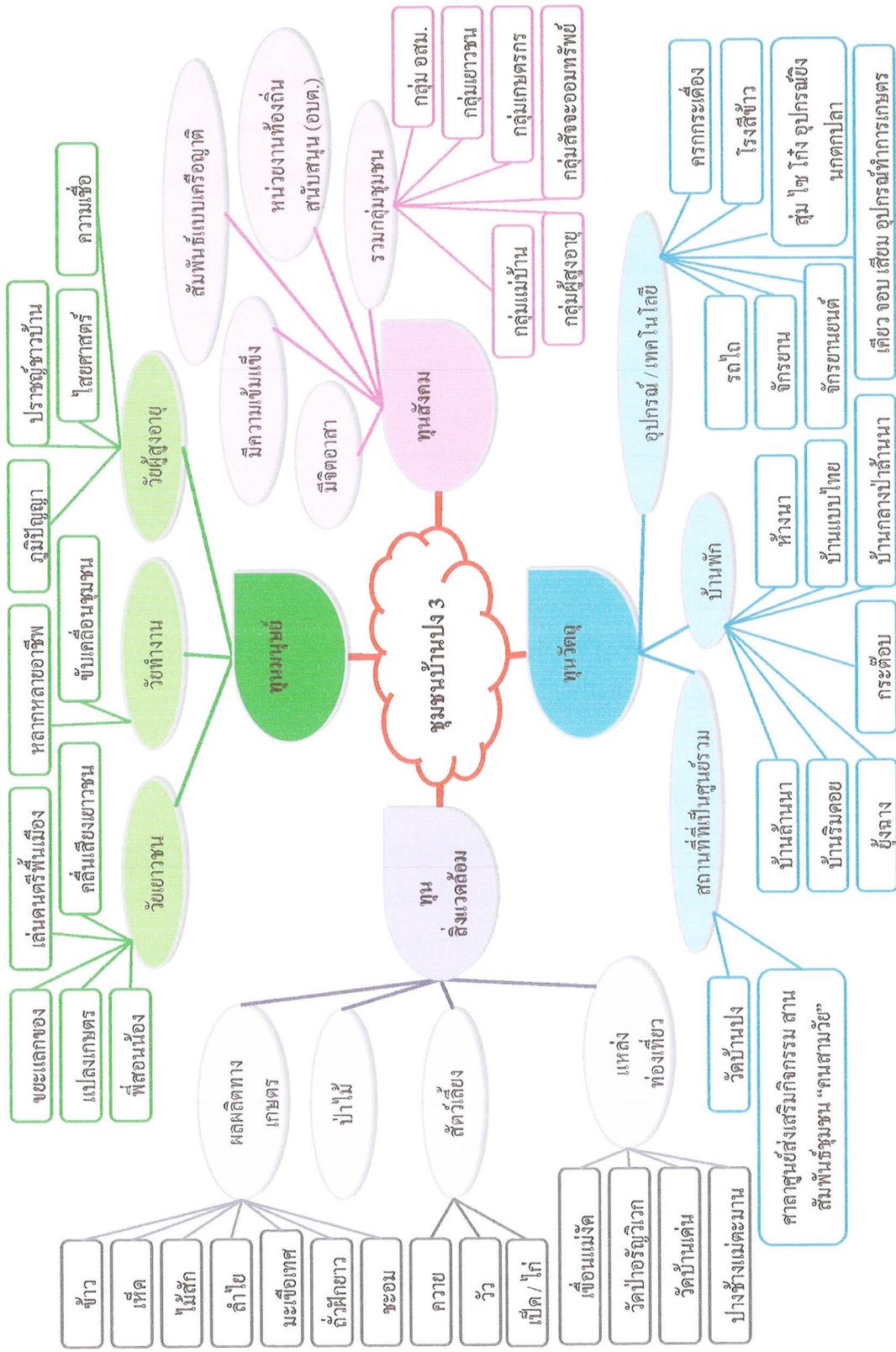
ทุนสังคม คือ ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มีความเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มชุมชน มีหน่วยงานส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน

ทุนสิ่งแวดล้อม คือ มีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งพืชสวน พืชไร่ พืชผัก เลี้ยงสัตว์ รวมถึง ป่าไม้ มีทัศนียภาพและแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานและโบราณวัตถุ

ความพร้อมของทุนดังกล่าวจะเป็นทุนที่เหมาะสมต่อการพัฒนาแบบก้าวหน้าที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (แผนภาพที่ 4 - 15)

ภาพที่ 4 - 15 ภาพแสดงทุนของชุมชนบ้านปง 3 ตามหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพที่ 4 - 15 (ต่อ)

จากการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดอ่อนของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นได้ว่า ทุกกลุ่มต่างยังคงมีจุดอ่อนที่ต้องได้รับการแก้ไข อาทิเช่น กลุ่มฯ ต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบแนวทางการปฏิบัติ การประเมินผล และการคำนึงถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อจะได้มีความพร้อมต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ไม่คาดคิด ซึ่งคณะวิจัยจะได้นำจุดอ่อนเหล่านั้น มาให้ความรู้ และชี้แนะแนวทางให้กลุ่มต่างๆ ได้ตระหนักและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขจุดอ่อนเหล่านั้นด้วยตนเองได้ ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับ

- (1) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) รูปแบบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
- (3) แนวทางการจัดตั้งกลุ่มชุมชน
- (4) แนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน
- (5) การเขียนแผนธุรกิจตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

การที่กลุ่มเหล่านี้มีจุดอ่อนและจุดเด่น แต่จะเห็นได้ว่าจุดอ่อนเหล่านั้น มิได้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพ และด้วยจุดเด่นที่กลุ่มต่างๆ มีอยู่ ประกอบกับสมาชิกในชุมชนมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจชุมชน จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และจะเป็นภูมิคุ้มกันที่สามารถทำให้กลุ่มเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เข้ามากระทบได้

4.3 การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง

4.3.1 การทดสอบการพัฒนาศักยภาพ และยกระดับสู่เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย

ในการดำเนินการทดสอบพัฒนาศักยภาพและการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายของชุมชนบ้านปง 3 ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ชุมชน นักพัฒนา และคณะวิจัยได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน คือ ผลักดันให้เกิดเครือข่าย

- 1) ด้านเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ด้านการผลิต และการตลาดสินค้า OTOP
- 3) ด้านสถาบันการเงินชุมชน

ในการผลักดันให้เกิดเครือข่ายคณะวิจัยได้กำหนดให้แต่ละกลุ่มชุมชนดำเนินการด้วยตนเอง ร่วมกับนักพัฒนาภายในชุมชน โดยมีคณะวิจัยเป็นที่ปรึกษา ภายใต้เป้าหมายดังกล่าว ชุมชนได้กำหนดวิธีการทดสอบเพื่อยกระดับสู่เศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สาม ดังนี้

ก) วิธีการหรือขั้นตอนการทดสอบเพื่อยกระดับ ทำการทดสอบโดย

1) ชุมชนดำเนินกระบวนการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน เรียนรู้ประสบการณ์ เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนบ้านโป่ง 3 ได้เรียนรู้รูปแบบกิจกรรมจากกรณีตัวอย่างที่มีความเข้มแข็งและประสบผลสำเร็จในการดำเนินการ เกิดความต้องการพัฒนาชุมชนของตนเอง กิจกรรมศึกษาดูงานของชุมชนบ้านโป่ง 3 ได้แก่

1.1) การศึกษาดูงาน องค์กรการเงินต้นแบบ ที่มีการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ชุมชนบ้านสามขา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และสถาบันการเงินชุมชน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี (ภาพที่ 4 - 16)

ภาพที่ 4 - 16 การศึกษาดูงานองค์กรการเงินต้นแบบ

1.2) การศึกษาดูงาน องค์กรด้านการผลิต การตลาด สินค้า OTOP ที่มีการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ชุมชนบ้านสามขา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง สถาบันการเงินชุมชน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี และบางแม่หม้ายโฮมสเตย์ จังหวัดสุพรรณบุรี (ภาพที่ 4 - 17)

ภาพที่ 4 - 17 การศึกษาดูงานองค์กรด้านการผลิต การตลาด สินค้า OTOP

1.3) เพื่อศึกษารูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ (ภาพที่ 4 - 18)

ภาพที่ 4 - 18 การอบรมสร้างองค์ความรู้ การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

2) ชุมชนดำเนินกระบวนการฝึกวิเคราะห์ และจัดทำแผนธุรกิจ โดยชุมชนแต่ละกลุ่มได้นำประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน มาวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองและจัดทำเป็นแผนธุรกิจเสนอคณะวิจัย เพื่อจัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพหรือดำเนิน โครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน

3) ชุมชนดำเนินกระบวนการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ หรือดำเนิน โครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ขั้นตอนก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรม หรือดำเนิน โครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยใช้งบประมาณจากโครงการวิจัยสนับสนุนกิจกรรม

4) ชุมชนดำเนินกระบวนการจัดทำแผนดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจหรือชุมชน ทดลองผลิตเพื่อส่งให้เครือข่ายจำหน่าย หลังการฝึกอบรมวิชาชีพ และดำเนิน โครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยแต่ละกลุ่มชุมชนร่วมกับคณะวิจัยได้ร่วมลงทุน ในกรณีการฝึกอบรมวิชาชีพ จะทำการทดลองผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในชุมชนและใกล้เคียง และทำการประเมินผล ปรับปรุงจนเป็นที่น่าพอใจ ก่อนส่งให้เครือข่ายจำหน่ายต่อไป และในกรณีโครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน กลุ่มชุมชนจะดำเนินการตามแผนกิจกรรมและประเมินความเป็นไปได้ และผลของ โครงการที่เกิดกับชุมชน

5) คณะวิจัยประเมินผลการสร้างเครือข่ายชุมชน และสร้างแผนการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

ข) ผลการทดสอบเพื่อยกระดับ ได้ผลดังนี้

จากการนำสมาชิกกลุ่มต่างๆ ของชุมชนบ้านปง 3 ไปศึกษาดูงานการเชื่อมโยงเครือข่าย องค์กรการเงินต้นแบบ องค์กรด้านการผลิต การตลาด สินค้า OTOP ที่มีการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ชุมชนบ้านสามขา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง สถาบันการเงินชุมชน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี บางแม่หม้ายโฮมสเตย์ จังหวัดสุพรรณบุรี และชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และนำประสบการณ์ที่ได้รับมาระดมความคิดเห็น

ผลจากการระดมความคิดเห็นนั้น ทำให้ทราบว่า สมาชิกกลุ่มต่างๆ ในชุมชนบ้านปง 3 มีความต้องการพัฒนาอาชีพที่หลากหลายตามความถนัดของแต่ละกลุ่ม และต้องการสร้างกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน และจากการศึกษาดูงาน พบว่า ชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลากหลาย ปัญหาทางด้านการตลาด คือ การผลิตที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ในผลิตภัณฑ์กระเป่าผ้า ตุ๊กตาการบูร ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด จะเห็นได้ว่าปัญหาทางการตลาดของชุมชนตำบลคอนแก้ว เป็นปัญหาที่สอดคล้องกับปัญหาของชุมชนบ้านปง 3 ที่มีกำลังการผลิตแต่ไม่มีตลาด จึงได้มีแนวคิดที่จะฝึกอาชีพที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ส่งให้กลุ่มชุมชนคอนแก้วจำหน่าย แต่เพื่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

ดังนั้น คณะวิจัยจึงได้เสริมความรู้เพื่อให้กลุ่มได้เรียนรู้ที่จะพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้จัดฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ “การเขียนแผนธุรกิจและการดำเนินธุรกิจอย่างพอเพียง” ทำให้กลุ่มได้เรียนรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่ต้องการดำเนินการ ได้คำนึงถึงปัจจัยต่างๆ อย่างรอบคอบ ได้รู้จักวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ประเมินโอกาสและอุปสรรค เพื่อให้รู้จักความพอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกัน ภายใต้งานและความรู้และคุณธรรม อันจะทำให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินการน้อยที่สุด ผลจากการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มชุมชนได้นำเสนอแผนธุรกิจ จำนวน 7 แผน (ภาคผนวก) ได้แก่

- 1) แผนธุรกิจ การผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด โดยกลุ่มผู้สูงอายุ
- 2) แผนธุรกิจ การผลิตดอกไม้จันทน์ โดยกลุ่มผู้สูงอายุ
- 3) แผนธุรกิจ การผลิตตุ๊กตาการบูรผ้า โดยกลุ่มผู้สูงอายุ
- 4) แผนธุรกิจ การผลิตหมอนใบชาและกระเป่าผ้า โดยกลุ่มแม่บ้าน
- 5) แผนธุรกิจ การผลิตซาลาเปา โดยกลุ่มแม่บ้าน
- 6) แผนธุรกิจ โครงการคัดแยกขยะในครัวเรือน และโครงการขยะมีค่าสร้างชุมชนน่าอยู่ โดย กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ร่วมกับ กลุ่มเยาวชน
- 7) แผนธุรกิจ โครงการกบคอนโด โดยกลุ่มเกษตรกร

แผนธุรกิจดังกล่าว คณะวิจัยจะสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามแผน โดยให้กลุ่มเป็นผู้ดำเนินการในขบวนการฝึกอบรมทั้งหมด ตั้งแต่การติดต่อวิทยากร การจัดทำแผนการฝึกอบรม การจัดเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ โดยแต่ละแผนธุรกิจจะมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมมีได้มีการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อการดำเนินการทดลองการผลิต และทดลองตลาดภายในชุมชน จนเป็นที่น่าพอใจ จึงได้จัดจำหน่ายโดยส่งให้เครือข่ายซึ่งได้แก่ กลุ่มชุมชนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ผลจากการทดสอบเพื่อยกระดับเบื้องต้น พบว่า การยกระดับเศรษฐกิจพอเพียงสู่ระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย มีความเป็นไปได้สูง เนื่องจาก

1) ความพอประมาณ ชุมชนบ้านโป่ง 3 มีการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อเป็นกรอบหรือขอบเขตแนวทางการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มที่ชัดเจน ทำให้ผู้นำและสมาชิกมีกรอบและเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน

2) การมีเหตุผล ชุมชนบ้านโป่ง 3 มีการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และจัดทำแผนธุรกิจ เพื่อนำเป็นข้อมูลแลกเปลี่ยนกับกลุ่มเครือข่ายก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและเชื่อใจกับเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการ

3) ภูมิคุ้มกัน ชุมชนบ้านโป่ง 3 มีความสมบูรณ์ และสมดุลของทุนชุมชน อันจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ช่วยเกื้อกูลการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย แต่การนำทุนชุมชนมาใช้ ต้องมีกิจกรรมที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนทดแทนของทุนชุมชน

4) ความรู้ ชุมชนบ้านโป่ง 3 มีความตั้งใจ กระตือรือร้น และฝ่าฝืนในการหาความรู้ที่จะพัฒนาฝีมือตัวเอง

5) คุณธรรม ชุมชนบ้านโป่ง 3 มีจิตอาสา มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา ตั้งใจที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดี และมีการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์

4.3.2 วิเคราะห์ผลการทดสอบการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน

จากกิจกรรมที่สมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3 ประสงค์จะดำเนินการ และการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนบ้านโป่ง 3 รวมถึงทุนของชุมชน โอกาส จีตจำกัดและแนวทางการดำเนินการของสมาชิกชุมชนบ้านโป่ง 3 คณะวิจัยได้วิเคราะห์ถอดประสบการณ์จากผลการทดสอบดังกล่าว โดยได้กำหนดมุมมองและวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน (ภาพที่ 4 - 7 และ 4 - 8) ดังนี้

ก) มุมมองด้านความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน

(1) ในด้านทุนของชุมชน ได้แก่ ทุนวัตถุ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม และทุนสิ่งแวดล้อม พบว่า ชุมชนที่มีทุนของชุมชน จะเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมให้การดำเนินเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีความยั่งยืน หากแต่การนำทุนของชุมชนออกมาใช้เพื่อการผลิต ในระดับการสร้างเครือข่าย จะต้องมีการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) มาใช้เป็นแนวคิด เพื่อให้เกิดความคงอยู่หรือการหมุนเวียนของทุนชุมชน

(2) การจะยกระดับสู่เครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะต้องมีหน่วยเศรษฐกิจครบวงจร ซึ่งได้แก่ เจ้าของปัจจัยการผลิต (เช่น กลุ่มเกษตรกร) กลุ่มการเงิน ผู้ผลิต (เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม OTOP) และผู้บริโภคหรือตลาด (เช่น ตลาดในชุมชน และตลาดนอกชุมชน) จะต้องมีการเชื่อมต่ออย่างครบวงจร หากในชุมชนขาดหน่วยเศรษฐกิจใดหน่วยเศรษฐกิจหนึ่งจะต้องมีการสร้างเครือข่ายในหน่วยเศรษฐกิจนั้นๆ เช่น ชุมชนบ้านโป่ง 3 มีจุดค้อยเรื่องผู้บริโภคหรือตลาด และเจ้าของปัจจัยการผลิตในการการเงินที่ยังไม่เข้มแข็ง จึงได้มีการสร้างเครือข่ายทางการตลาดกับกลุ่มชุมชนบ้านคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และทางด้านการเงินของชุมชนบ้านโป่ง 3 ยังไม่เข้มแข็งจึงได้มีการสร้างเครือข่ายทางการเงินกับกองทุนสวัสดิการสัจจะวันละบาท อำเภอแม่แตง

(3) การสร้างแผนธุรกิจที่ดี ซึ่งแผนธุรกิจที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน และเป็นแผนภายใต้พื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง อันจะทำให้ผู้นำกลุ่ม สมาชิก มีเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มที่ชัดเจน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเครือข่ายเห็นความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมของของกลุ่มชุมชน เป็นการกำหนดขอบเขตกิจกรรมดำเนินงานในด้านความพอประมาณ มีเหตุมีผลในการดำเนินการ และมีภูมิคุ้มกันที่จะลดความเสี่ยงจากการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายได้

(4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ชุมชนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีจิตจิตสาธารณะสูง จะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ข) ปัจจัยสู่ความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน

จากการสังเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยสู่ความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน (ตารางที่ 4 - 25) มีดังนี้

ตารางที่ 4 – 25 ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

ด้าน	ปัจจัย	การเพิ่มศักยภาพ
1. ผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถในการบริหารจัดการ - สามารถสร้างระเบียบวินัย ให้กับองค์กร และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา - มีคุณธรรม - มีความรู้ในด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักการสร้างความรู้ สัมพันธ์กับเครือข่าย และหน่วยงานภายนอก - ภาครัฐและหน่วยงานภายนอก ควรให้การสนับสนุนในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเงินทุน การทำบัญชี การวางแผนการใช้จ่าย
2. สมาชิกชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - มีจิตร่วมในการทำงานเป็นกลุ่ม - มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา - ยอมรับในกฎเกณฑ์ของกลุ่ม - ร่วมกันรับผิดชอบในปัญหาที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหายุ่งยาก 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาความรู้ คุณธรรม ติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของโลกสม่ำเสมอ - มีการแลกเปลี่ยนแนวความคิดกับคนในและนอกชุมชน
3. การผลิตสินค้าของชุมชน		
3.1 เงินทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งเงินทุนเพียงพอเพื่อการผลิต - มีการบริหารจัดการเงินทุน และเงินหมุนเวียน โดยให้หลักความพอเพียงในการลดความเสี่ยงด้านเงินทุน - มีระบบการบริหารจัดการเงินทุน ระบบบัญชี ที่เป็นปัจจุบันและโปร่งใส 	<ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก - ฝึกฝนเรียนรู้หลักการเงิน การลงทุน การบัญชี การวิเคราะห์ทางการเงิน
3.2 วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประยุกต์ใช้วัตถุประสงค์ในท้องถิ่น - ใช้วัตถุประสงค์ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบริหารระบบทดแทนหรือสร้างวัตถุประสงค์ทดแทนจากการทำงานไปใช้ - รวมกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

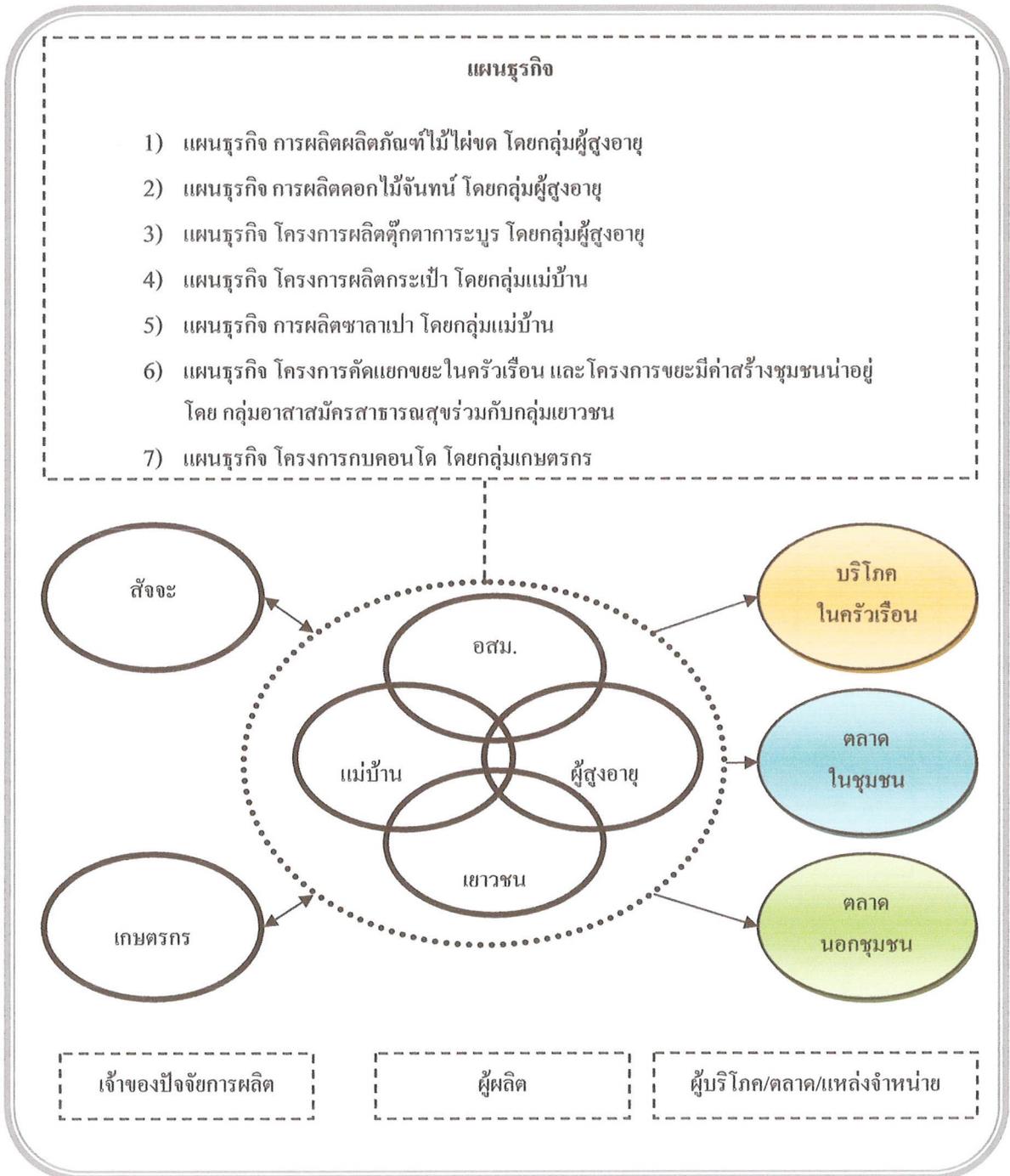
ตารางที่ 4 – 25 (ต่อ)

ด้าน	ปัจจัย	การเพิ่มศักยภาพ
3.3 แรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความใส่ใจในงานการผลิตและความต้องการของลูกค้า - พัฒนาความรู้และทักษะในการผลิตอยู่เสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างและพัฒนาแรงงานรุ่นใหม่ที่จะสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมซึ่งเป็นผลกระทบบต่อความยั่งยืนของกลุ่ม
3.4 การตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - ผลិតสินค้าที่ดี มีคุณภาพ เหมาะสมกับราคา บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน - มีการแนะนำ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป็นที่รู้จัก เป็นส่วนผลักดันให้กลุ่มและเครือข่ายดำเนินกิจกรรมอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน - สร้างเอกลักษณ์เฉพาะของสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คุณค่าและสนับสนุนต่อทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้น - สร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาด - ขยายตลาดเพื่อทำการส่งออก (นอกชุมชน)
4. องค์กรที่ให้	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและผลผลิตของชุมชน - NGOs / มูลนิธิ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรต่างๆ ควรให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์พัฒนา กลุ่ม พัฒนากลุ่ม พัฒนากลุ่ม ให้การฝึกอบรม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาภาคพื้น

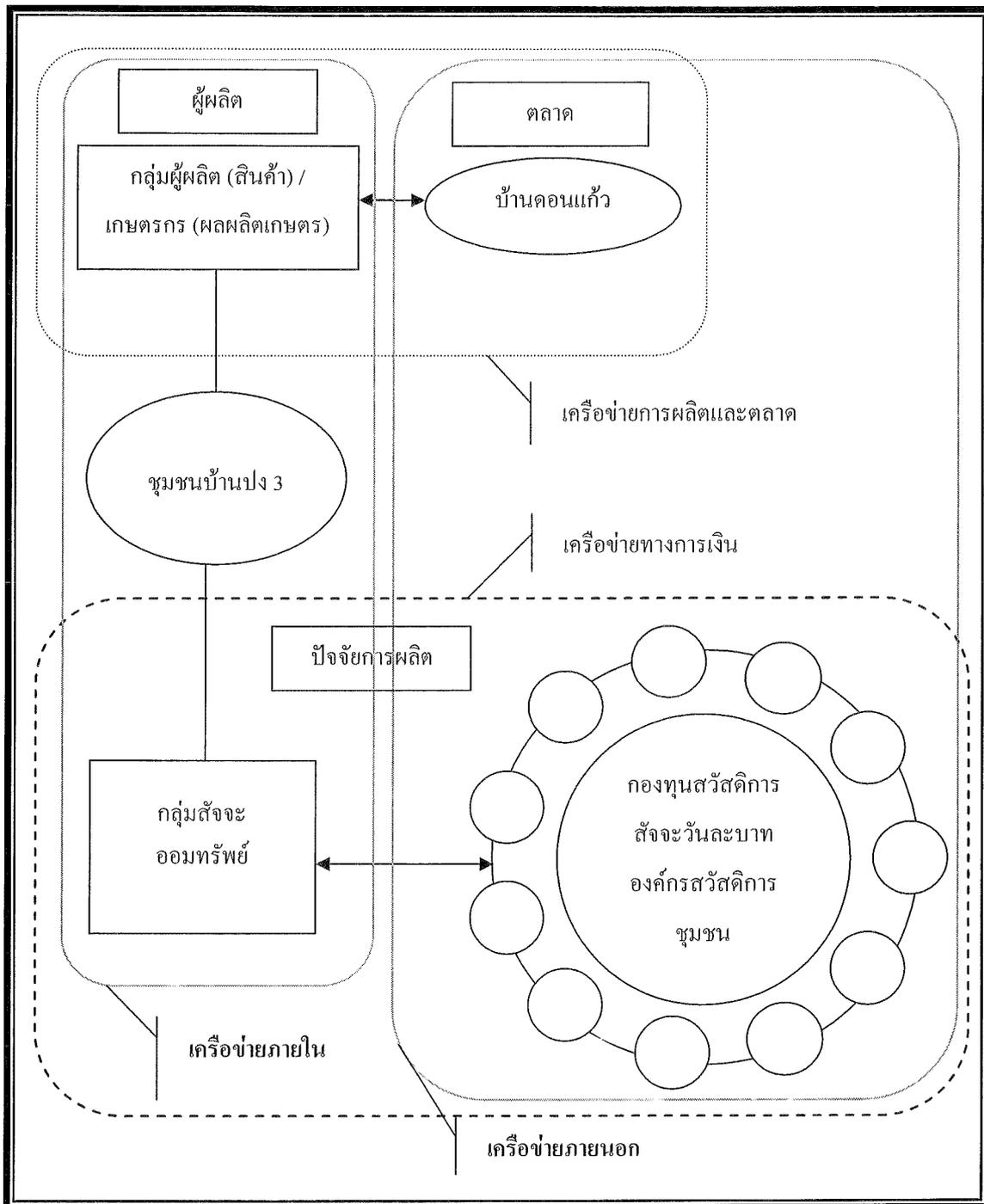
4.4 การขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง

จากผลการทดสอบการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง แนวทางการขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง จะต้องมีความ (ภาพที่ 4 - 19 และ 4 - 20) ดังนี้

1. ต้องวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน และนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)
2. ต้องวิเคราะห์ความพร้อมและศักยภาพของ “ทุนชุมชน” ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนวัตถุ และทุนสิ่งแวดล้อม
3. ต้องวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและเครือข่ายของชุมชนที่มี ว่ามีความเชื่อมโยงกันอย่างไร มีแนวทางการเชื่อมโยงกับกลุ่มหรือกิจกรรมภายในและภายนอกชุมชนกับใคร ที่ไหน อย่างไร?
4. ต้องคิดภายใต้การจำลองชุมชนคือ 1 กลุ่มเศรษฐกิจ ที่ต้องมีองค์ประกอบคือ
 - เจ้าของปัจจัยการผลิต เช่น กลุ่มการเงิน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ หรือกลุ่มเกษตรกร
 - ผู้ผลิต เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มผสม
 - ผู้บริโภค / ตลาด / แหล่งจำหน่าย เช่น บริโภคในครัวเรือน ตลาดในชุมชน และตลาดนอกชุมชน
5. ต้องสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนในรูปแบบ เครือข่ายในชุมชน และเครือข่ายนอกชุมชนที่จะเกื้อหนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในภาพรวมของชุมชนในลักษณะที่เป็นกลไกมีความเชื่อมโยงกัน
6. ต้องมีการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง มีการวางแผนชุมชน หรือแผนธุรกิจเพื่อกำหนดขั้นตอน เป้าหมาย และตัวชี้วัดในการดำเนินการ โดยจะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ระยะเวลา และกิจกรรมดำเนินการที่ชัดเจน
7. ต้องมีการทำความเข้าใจในทุกฝ่าย และกับเครือข่ายอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และแบ่งปันผลประโยชน์ลงตัว

ภาพที่ 4 - 19 แผนการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

ภาพที่ 4 - 20 แผนการสร้างเครื่องช่วยเศรษฐกิจชุมชน (ภายในและภายนอกชุมชน)

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ศักยภาพ ความพร้อมในการพัฒนาและความเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลชุมชนบ้านปง 3 และการวิเคราะห์ศักยภาพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นได้ว่า ชุมชนบ้านปง 3 ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และรับจ้าง มีรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน เดือนละ 7,283.53 บาท แบ่งเป็นรายจ่ายที่จำเป็นครัวเรือน เดือนละ 5,700.44 บาท และรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เฉลี่ยครัวเรือน เดือนละ 1,583.09 บาท และสัดส่วนรายจ่ายที่จำเป็น: รายจ่ายที่ไม่จำเป็น เท่ากับ 3.60 : 1 มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนละ 110,843.86 บาท โดยเป็นหนี้กองทุนหมู่บ้านมากที่สุด มีเงินออมเฉลี่ยครัวเรือนละ 37,621.39 บาท โดยออมเป็นเงินสด ออมสัจจะวันละบาท และออมในกองทุนต่างๆ มีพื้นที่พักอาศัยและใช้ในการประกอบอาชีพเฉลี่ยครัวเรือนละ 341.95 ตารางวา ด้านสุขภาพส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพ แต่เมื่อพิจารณาผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ พบว่า ปัญหาสุขภาพที่พบมากที่สุด คือ ความดัน และหัวใจ รองลงมา คือ เบาหวาน ภาวะแพ้อาหาร ภูมิแพ้ กระดูก ข้อเสื่อมและไขมันในเลือดสูง

ชุมชนบ้านปง 3 มีกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่มีการขับเคลื่อนในชุมชนจำนวน 6 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มเยาวชน
- 2) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- 3) กลุ่มเกษตรกร
- 4) กลุ่มผู้สูงอายุ
- 5) กลุ่มแม่บ้าน
- 6) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชน

การดำเนินกิจกรรมเป็นการดำเนินในลักษณะเป็นอาชีพหรือกิจกรรมเสริม โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ รวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชน พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน สร้างความเข้มแข็งสามัคคี สร้างกิจกรรมให้ชุมชนมีการขับเคลื่อน และมีรายได้เสริม การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนใหญ่จะเข้าร่วมในหลากหลายกลุ่ม ทำให้มีความเชื่อมโยง

จะเห็นเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของสังคมไทยชนบท คือ การอยู่ในชุมชนอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สมาชิกในชุมชนมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มีศูนย์รวมจิตใจและทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน คือ วัดบ้านปง และที่ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมสานสัมพันธ์ชุมชน “คนสามวัย” ซึ่งเป็นศาลาศูนย์รวมกิจกรรมของสมาชิกในชุมชนตั้งอยู่บริเวณบ่อปลา ถนนคลองชลประทาน

บ้านปง-หางดง สมาชิกในชุมชนต่างให้ความสำคัญกับการสร้างความสามัคคีระหว่างคน 3 วัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุ ให้ความสำคัญกับการร่วมกิจกรรมของชุมชน การส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เห็นได้ว่า ชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนที่มี “ทุน” ซึ่งจัดได้ว่าเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่

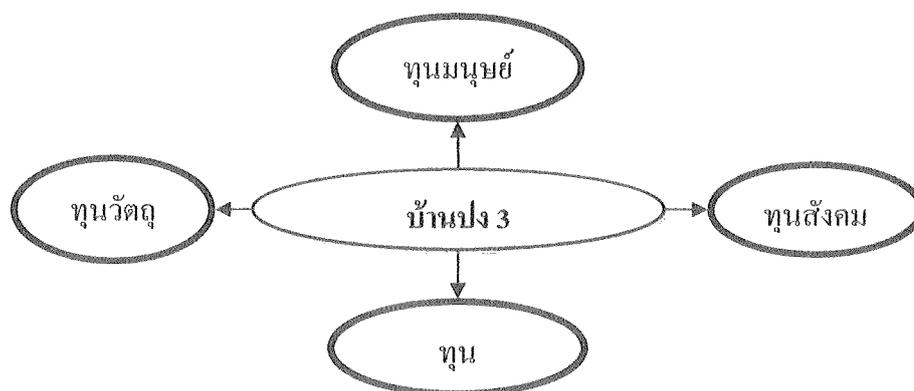
ทุนวัตถุ คือ ชุมชนมีอุปกรณ์ เทคโนโลยี บ้านพัก (เพื่อการประกอบอาชีพ) กลุ่มการเงิน

ทุนมนุษย์ คือ สมาชิกในชุมชน ประกอบด้วย คน 3 วัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุ ที่มีจิตอาสา พร้อมเรียนรู้ และมุ่งมั่น

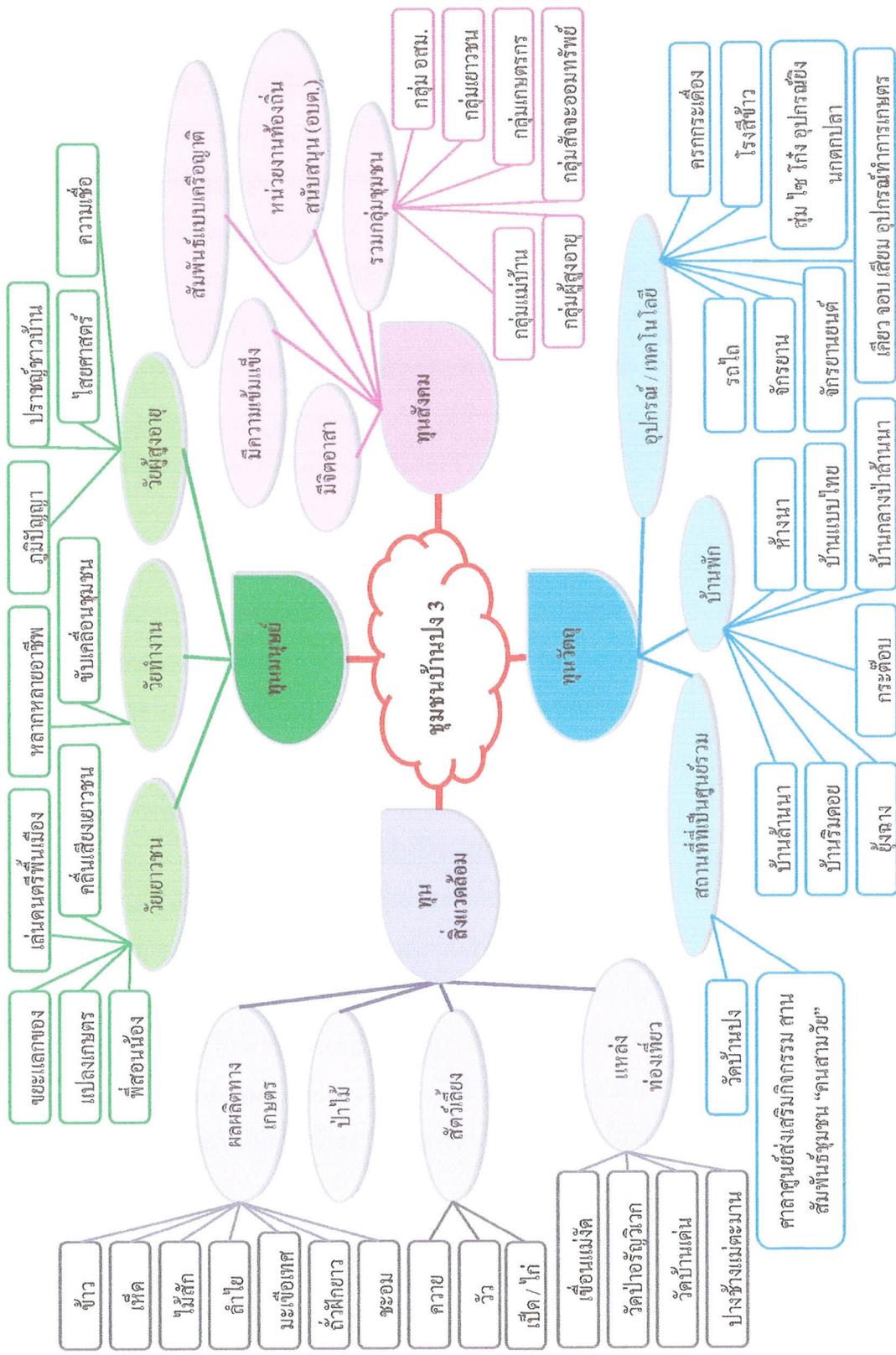
ทุนสังคม คือ ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มีความเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มชุมชน มีหน่วยงานส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน

ทุนสิ่งแวดล้อม คือ มีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งพืชสวน พืชไร่ พืชผัก เลี้ยงสัตว์ รวมถึง ป่าไม้ มีทัศนียภาพและแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานและโบราณวัตถุ

ความพร้อมของทุนดังกล่าวจะเป็นทุนที่เหมาะสมต่อการพัฒนาแบบก้าวหน้าที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ภาพที่ 5 - 1)

ภาพที่ 5 - 1 ทุนของชุมชนบ้านปง 3 ตามหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพที่ 5 - 1 (ต่อ)

ดังนั้นหากมองตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโป่ง 3 ในภาพรวมพบว่า

ความพอประมาณ

ประชาชนในชุมชนบ้านโป่ง 3 มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประกอบอาชีพตามสถานะความเป็นอยู่ แต่เนื่องจากความพร้อมของทุนชุมชน และศักยภาพของคนในชุมชนที่มีความสามารถในการผลิต สามารถผลิตเพื่อจำหน่ายในชุมชนได้ แต่การใช้ทุนของชุมชนยังไม่เต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและความสามารถของแรงงาน และปัญหาความเชื่อมโยงกับตลาดนอกชุมชน หากมีการดำเนินกิจกรรมและมีแผนบริหารทุน ก็จะสามารถช่วยให้เกิดการใช้ทุนชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และควรมีแผนการผลิตทุนเพื่อทดแทนการใช้ไป

ความมีเหตุมีผล

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มชุมชนจะมีคณะกรรมการดำเนินงาน มีโครงสร้างการบริหารงาน และมีการประชุมเพื่อสร้าง วางแผน และดำเนินกิจกรรมกลุ่มและชุมชน แต่เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มดำเนินเฉพาะในชุมชน ไม่มีความเชื่อมโยงกับนอกชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนเป็นไปโดยไม่เต็มประสิทธิภาพ

การมีภูมิคุ้มกัน

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มชุมชนจะมี ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมสานสัมพันธ์ชุมชน “คนสามวัย” เพื่อใช้เป็นสถานที่พบปะ ประชุม พูดคุยกันของคนในชุมชนอันจะเป็นการช่วยให้กลุ่มหรือชุมชน ได้มีการแลกเปลี่ยน ประชาสัมพันธ์ วางแผน ประสานงาน และทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นศูนย์รวมให้เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน อันจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ความรู้

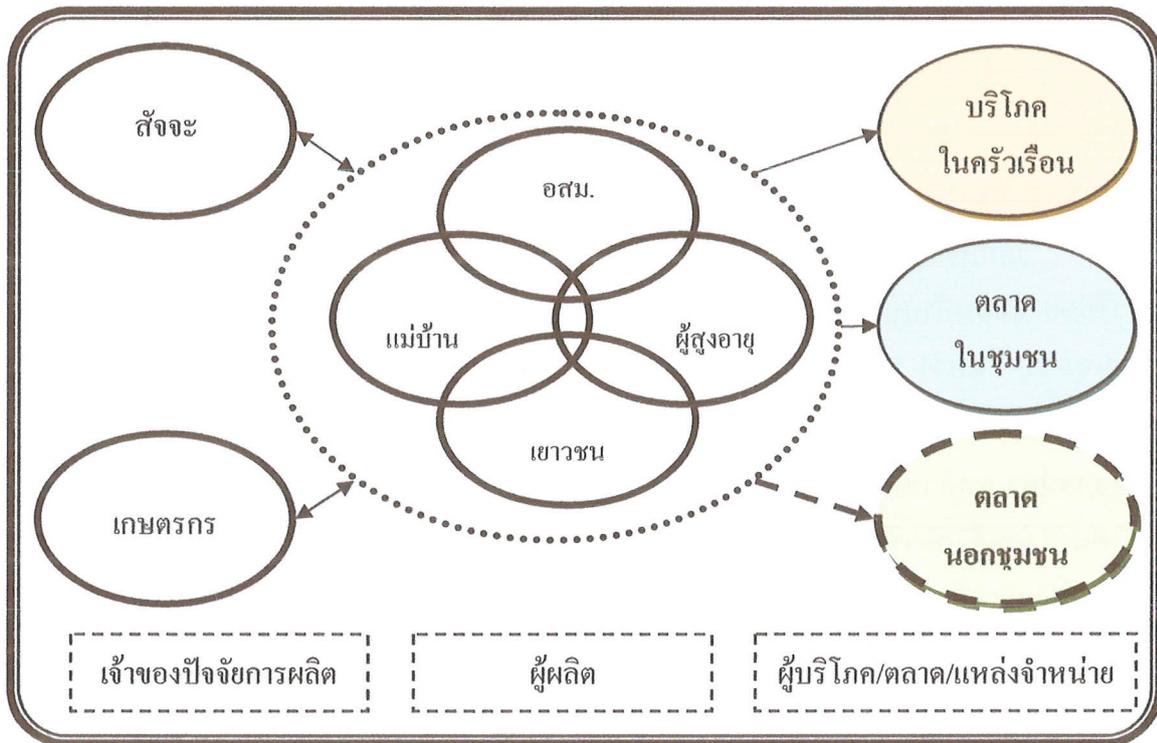
ประชาชนในชุมชนบ้านโป่ง 3 ถึงแม้จะมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย แต่ก็มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อการพัฒนาชุมชน

คุณธรรม

ชุมชนบ้านปง 3 มีวัดบ้านปง เป็นศูนย์รวมจิตใจ ประชาชนมีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ มีความตั้งใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และที่สำคัญมีจิตสาธารณะที่ไม่หวังผลตอบแทนเพื่อประโยชน์ส่วนตน

เมื่อพิจารณาระดับความก้าวหน้าตามระดับของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า จากข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชนบ้านปง 3 และศักยภาพกลุ่มต่างๆ ของชุมชน และการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของกลุ่มชุมชน พบว่า ระดับของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มชุมชนบ้านปง 3 อยู่ในเศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับกลุ่มหรือองค์กร แต่ด้วยข้อจำกัดของทำเลที่ตั้งของชุมชน ที่อยู่ห่างไกลจากตลาดและกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย รวมถึงสมาชิกของชุมชนกลุ่มต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และมีอาชีพหลักทำประจำทำให้เกิดปัญหาหลัก คือ ปัญหาทางการตลาด ในลักษณะการผลิตที่ไม่มีแหล่งจำหน่าย หรือมีผู้ช่วยรับผิดชอบทำการตลาด ในขณะที่ความพร้อมของทุนต่างๆ ของชุมชน ซึ่งหากไม่มีการขับเคลื่อนทุนเหล่านี้ อาจทำให้เกิดการเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ ชุมชนจึงได้มีการประชุม โดยมีแนวคิดที่จะยกระดับเศรษฐกิจพอเพียงสู่ระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย เพื่อให้เครือข่ายมีบทบาทเป็นผู้ขับเคลื่อนทางการตลาด และชุมชนวางบทบาทในฐานะของเจ้าของปัจจัยการผลิต และผู้ผลิต

จะเห็นว่าชุมชนบ้านปง 3 หากมองในกลุ่มของเจ้าของปัจจัยการผลิต ผู้ผลิต และผู้บริโภคร/ตลาด/แหล่งจำหน่าย พบว่ากลุ่มชุมชนบ้านปง 3 มีความเชื่อมโยงของกิจกรรมในชุมชนที่ดี แต่จะมีปัญหาเกี่ยวกับ ความเชื่อมโยงตลาดภายนอกชุมชน ซึ่งจะต้องมีการค้นหาแนวทางการเชื่อมโยงกับตลาดภายนอกชุมชนเพื่อให้เกิดการใช้ทุนของชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (ภาพที่ 5 - 2)

ภาพที่ 5 – 2 การเชื่อมโยงของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนบ้านปง 3

จากการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นได้ว่า ทุกกลุ่มกิจกรรมต่างยังคงมีจุดด้อยที่ต้องได้รับการแก้ไข อาทิเช่น กลุ่มฯ ต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบแนวทางการปฏิบัติ การประเมินผล และการคำนึงถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อจะได้มีความพร้อมต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ไม่คาดคิด ซึ่งคณะวิจัยจะได้นำจุดด้อยเหล่านั้น มาให้ความรู้ และชี้แนะแนวทางให้กลุ่มต่างๆ ได้ตระหนักและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขจุดด้อยเหล่านั้นด้วยตนเองได้ ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับ

- (1) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) รูปแบบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
- (3) แนวทางการจัดตั้งกลุ่มชุมชน
- (4) แนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน
- (5) การเขียนแผนธุรกิจตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

แต่จะเห็นได้ว่าจุดด้อยเหล่านั้น ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากลุ่มให้มีศักยภาพ และด้วยจุดเด่นที่กลุ่มต่างๆ มีอยู่ ประกอบกับสมาชิกในชุมชนมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการ

พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจชุมชน จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และจะเป็นภูมิคุ้มกันที่สามารถทำให้กลุ่มเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เข้ามากระทบได้

5.1.2 การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง

การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียงต้องมีมุมมองและวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน ดังนี้

ก) มุมมองด้านความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน

(1) มุมมองในด้านทุนของชุมชน ได้แก่ ทุนวัตถุ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม และทุนสิ่งแวดล้อม พบว่า ชุมชนที่มีทุนของชุมชน จะเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมให้การดำเนินเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีความยั่งยืน หากแต่การนำทุนของชุมชนออกมาใช้เพื่อการผลิต ในระดับการสร้างเครือข่าย จะต้องมีการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) มาใช้เป็นแนวคิด เพื่อให้เกิดความคงอยู่หรือการหมุนเวียนของทุนชุมชน

(2) มุมมองในหน่วยเศรษฐกิจ พบว่า การจะยกระดับสู่เครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะต้องมีหน่วยเศรษฐกิจครบวงจร ซึ่งได้แก่ เจ้าของปัจจัยการผลิต เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มการเงิน ผู้ผลิต เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม OTOP และผู้บริโภคหรือตลาด เช่น บริโภคในชุมชน ตลาดในชุมชน และตลาดนอกชุมชน จะต้องมีการเชื่อมต่ออย่างครบวงจร หากในชุมชนขาดหน่วยเศรษฐกิจใดหน่วยเศรษฐกิจหนึ่ง ต้องมีการสร้างเครือข่ายในหน่วยเศรษฐกิจนั้นๆ เช่น ชุมชนบ้านปง 3 มีจุดด้อยเรื่องผู้บริโภคหรือตลาด และเจ้าของปัจจัยการผลิตในการการเงินที่ยังไม่เข้มแข็ง จึงได้มีการสร้างเครือข่ายทางการตลาดกับกลุ่มชุมชนบ้านคอนแก้ว และสร้างเครือข่ายทางการเงินกับกองทุนสวัสดิการสัจจะวันละบาท อำเภอแม่แตง

(3) มุมมองในแผนธุรกิจ พบว่า แผนธุรกิจที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน และเป็นแผนภายใต้พื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง อันจะทำให้ผู้นำกลุ่ม สมาชิก มีเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มที่ชัดเจน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเครือข่ายเห็นความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมของของกลุ่มชุมชน เป็นการกำหนดขอบเขตกิจกรรมดำเนินงานในด้านความพอประมาณ มีเหตุมีผลในการดำเนินการ และมีภูมิคุ้มกันที่จะลดความเสี่ยงจากการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายได้

(4) มุมมองด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ชุมชนที่ประชาชนมีเป้าหมายมีจุดมุ่งหมาย มีจิตสาธารณะสูง จะส่งผลกับความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน

ข) ปัจจัยสู่ความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน

จากการสังเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยสู่ความยั่งยืนในการสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน (ตารางที่ 5 - 1) มีดังนี้

ตารางที่ 5 - 1 ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

ด้าน	ศักยภาพ	การเพิ่มศักยภาพ
1. ผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีผู้นำในด้าน - ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดในการบริหารจัดการ - ใช้ความรู้และคุณธรรมในการบริหารกลุ่มและเครือข่าย - มีความกระตือรือร้น - มีธรรมาภิบาล และ โปร่งใสในการดำเนินการ - มีความสามารถในการแก้ปัญหา - มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการผลิต และสินค้าของตนเป็นอย่างดี - มีการวางแผน การบริหารจัดการที่ดี จัดทำแผนบริหารจัดการ - มีระบบบริหารจัดการที่สร้างความเป็นหนึ่ง การมีระเบียบวินัยให้กับองค์กรเครือข่าย - มีความรู้ด้านการจัดการองค์กร - มีการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ - มีการระบุน้ำที่ ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และเป็นระบบ - มีการบริหารจัดการด้านเงินทุนอย่างเป็นระบบ - มีการวางแผนการใช้เงินซึ่งจะไม่ทำให้กลุ่มเกิดภาระหนี้สินตามมาในระยะยาว 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่าย และหน่วยงานภายนอก - รัฐเข้ามาฝึกอบรม ให้ความรู้ - ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่นการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในองค์กร การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินทุน การทำบัญชี การวางแผนการใช้จ่าย เป็นต้น
2. สมาชิกชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักจิตอาสาและการให้ความร่วมมือในกิจกรรมกลุ่ม - มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา - ยอมรับในกฎเกณฑ์ของกลุ่ม - ร่วมกันรับผิดชอบในปัญหาที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาอยู่เสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาความรู้ คุณธรรม ติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของโลกสม่ำเสมอ - มีการแลกเปลี่ยนแนวความคิดกับคนในและนอกชุมชน

ตารางที่ 5 - 1 (ต่อ)

ด้าน	ศักยภาพ	การเพิ่มศักยภาพ
3. การผลิตสินค้าของชุมชน		
3.1 เงินทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งเงินทุนเพียงพอเพื่อการผลิต - มีการบริหารจัดการเงินทุน และเงินหมุนเวียน โดยใช้หลักความพอเพียงในการลดความเสี่ยงด้านเงินทุน - มีระบบการบริหารจัดการเงินทุน ระบบบัญชีที่เป็นปัจจุบันและโปร่งใส 	<ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก - ฝึกฝนเรียนรู้หลักการเงิน การลงทุน การบัญชี การวิเคราะห์ทางการเงิน
3.2 วัตถุดิบ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประยุกต์ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น - ใช้วัตถุดิบให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบริหารระบบทดแทนหรือสร้างวัตถุดิบทดแทนจากการนำไปใช้ - รวมกลุ่มซื้อวัตถุดิบ เพื่อลดต้นทุนการผลิต
3.3 แรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความใส่ใจในงานการผลิตและความต้องการของลูกค้า - พัฒนาความรู้และทักษะ คุณธรรมในการผลิตอยู่เสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างและพัฒนาแรงงานรุ่นใหม่ที่จะสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมซึ่งเป็นผลกระทบต่อความยั่งยืนของกลุ่ม
3.4 การตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตสินค้าที่ดี มีคุณภาพ เหมาะสมกับราคา บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน - มีการแนะนำ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเป็นที่รู้จัก เป็นส่วนผลักดันให้กลุ่มและเครือข่ายดำเนินกิจกรรมอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างเอกลักษณ์เฉพาะของสินค้า - ให้ความสำคัญและสนับสนุนต่อทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้น - สร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาด - ขยายตลาดเพื่อทำการส่งออก (นอกชุมชน)
4. องค์กรที่ให้การสนับสนุน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น , NGOs , มูลนิธิ ฯลฯ)	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและผลผลิตของชุมชน - NGOs / มูลนิธิ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรต่างๆ ควรให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พัฒนากลุ่ม พัฒนาบุคลากร ให้การฝึกอบรม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญามากขึ้น

5.1.3 การขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนบนพื้นฐานความพอเพียง

จากผลการทดสอบการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง แนวทางการขยายเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง จะต้องมีแนวทาง ดังนี้

1. ต้องวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน และนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)
2. ต้องวิเคราะห์ความพร้อมและศักยภาพของ “ทุนชุมชน” ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนวัตถุ และทุนสิ่งแวดล้อม
3. ต้องวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและเครือข่ายของชุมชนที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร มีแนวทางความเชื่อมโยงกับกลุ่มหรือกิจกรรมภายในและภายนอกชุมชนกับใคร ที่ไหน อย่างไร?
4. ต้องคิดภายใต้การจำลองชุมชนคือ 1 กลุ่มเศรษฐกิจ ที่ต้องมียอดประกอบคือ
 - เจ้าของปัจจัยการผลิต เช่น กลุ่มการเงิน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ หรือกลุ่มเกษตรกร
 - ผู้ผลิต เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มผสม
 - ผู้บริโภค / ตลาด / แหล่งจำหน่าย เช่น บริโภคในครัวเรือน ตลาดในชุมชน และตลาดนอกชุมชน
5. ต้องสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนในรูปแบบ เครือข่ายในชุมชน และเครือข่ายนอกชุมชนที่จะเกื้อหนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในภาพรวมของชุมชนในลักษณะที่เป็นกลไกมีความเชื่อมโยงกัน
6. ต้องมีพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน บนพื้นฐานความพอเพียง มีการวางแผนชุมชน หรือแผนธุรกิจเพื่อกำหนดขั้นตอน เป้าหมาย และตัวชี้วัดในการดำเนินการ โดยจะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ระยะเวลา และกิจกรรมดำเนินการที่ชัดเจน
7. ต้องมีการทำความเข้าใจในทุกฝ่าย และกับเครือข่ายอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และแบ่งปันผลประโยชน์ลงตัว

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. จากการดำเนินโครงการ ยังไม่เห็นผลชัดเจนในด้านความเข้มแข็งยั่งยืน จึงควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มชุมชนต่อ

2. การดำเนินกิจกรรมเครือข่ายของชุมชนมีความพร้อมในทุนด้านต่างๆ เพื่อการขับเคลื่อนเครือข่ายภายนอกชุมชน แต่ยังคงขาดกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนความเชื่อมโยงของเครือข่ายในชุมชน กิจกรรมหนึ่งที่น่าจะเป็นกิจกรรมขับเคลื่อนได้ คือ กิจกรรมโฮมสเตย์มาตรฐานไทย (Thai Homestay Standard) หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท อันจะเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะทำให้เกิดการใช้ทุนของชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการหมุนเวียนทดแทนกันได้ และอีกกิจกรรมหนึ่งคือ ดำเนินกิจกรรมชุมชนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และหลัก Corporate Social Responsibility (CSR) ซึ่งจะช่วยแก้ไข้ปัญหาของชุมชน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาทรัพยากร ปัญหาสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ และจะสร้างสมดุลแห่งความยั่งยืนให้กับทุนของชุมชน

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน. “แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน.” [ออนไลน์] เข้าถึงจาก :

<http://www.bannongjik.com/cddforums/index.php?topic=229.msg362#msg362>. (วันที่ค้นข้อมูล 23 กุมภาพันธ์ 2554)

ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และคณะ. โครงการประเมินผลเปรียบเทียบในมิติต่างๆ ของประชาชนในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทศพล กฤตยพิสิฐ. “กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน.” [ออนไลน์] เข้าถึงจาก :

<http://www.bannongjik.com/cddforums/index.php?topic=230.0>. (วันที่ค้นข้อมูล 23 กุมภาพันธ์ 2554)

สถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. “ระดับความพอเพียง.” [ออนไลน์] เข้าถึงจาก :

<http://sufficiencyeconomy.blogspot.com/2006/02/3.html>. (วันที่ค้นข้อมูล 23 กุมภาพันธ์ 2554)

อภิชัย พันธเสน. (2546). วิจัยและพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง : เล่มที่ 1 บทสังเคราะห์. รายงานการศึกษา เสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก ก

แผนธุรกิจ “การฝึกอบรมวิชาชีพ และดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน”

1. แผนธุรกิจ “กลุ่มเยาวชนและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน”

ชื่อธุรกิจ/กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรม “โครงการ 5R แบบพอเพียง” กิจกรรมที่ 2 การฝึกอบรม “การเลี้ยงกบคอนโด”
ผู้รับผิดชอบ	กลุ่มเยาวชนและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ชุมชนบ้านโป่ง 3 กิจกรรมที่ 1 คุณทิพย์ภากร กันธวงค์ 080-0314818 นายวิเชียร จานะธรรม - กิจกรรมที่ 2 คุณอุ๊ต กันธวงค์ 053-857564 นางอำพรรณ จานะธรรม -
ที่ตั้ง	บ้านโป่ง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1. บทสรุปผู้บริหาร

เนื่องจาก ชุมชนบ้านโป่ง 3 เป็นชุมชนที่มีความพร้อมทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ประกอบกับเป็นชุมชนที่มีพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ประชากรในชุมชนมีทุกเพศทุกวัย ดังนั้น กลุ่มเด็กและเยาวชน และชาวบ้านผู้มีจิตอาสาจึงรวมตัวก่อตั้งกลุ่มเยาวชน และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้าน เพื่อทำกิจกรรมเสริมสร้างรายได้และพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านปง 3 ให้ดีขึ้น

เมื่อแผนงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำกลุ่มเยาวชนไปศึกษาดูงาน โครงการบริหารจัดการขยะโดยชุมชน ของตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้กลุ่มเยาวชนมีความสนใจและต้องการเรียนรู้กระบวนการคัดแยกขยะอย่างถูกต้อง

โครงการคัดแยกขยะ เป็น โครงการที่กลุ่มเยาวชนและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้ร่วมมือกันจัดทำโครงการ เพื่อให้สมาชิกบ้านปง 3 ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ชุมชนสะอาด น่าอยู่และช่วยลดปัญหาขยะภายในชุมชน อีกทั้งทำให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เสริมจากการคัดแยกขยะ ซึ่งขยะบางอย่างสามารถนำไปขายได้เพื่อนำไปสู่กระบวนการหมุนเวียนเพื่อกลับมาใช้ใหม่ หรือที่เรียกว่า รีไซเคิล (Recycle) การคัดแยกขยะให้ถูกประเภทจะช่วยเพิ่มมูลค่าของขยะได้ จากการวิเคราะห์ด้านการตลาดสำหรับการจัดทำโครงการคัดแยกขยะพบว่า แหล่งรับซื้อขยะทั้งภายในและภายนอกชุมชนมีอย่างแพร่หลาย หากธุรกิจมีการคัดแยกขยะให้ถูกประเภท ก็จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับปริมาณขยะในชุมชนได้ และเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อประชากรในชุมชน และจะสร้างรายได้เสริมให้กับประชากรในชุมชนอีกแนวทางหนึ่ง

นอกจากนั้น ทางกลุ่ม อสม. มีความสนใจเกี่ยวกับกระบวนการการเลี้ยงกบ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของชุมชนบ้านปง 3 ประกอบอาชีพทางการเกษตร แต่เมื่อว่างเว้นจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำให้ประชากรไม่มีรายได้ การเลี้ยงกบจึงเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกได้อีกทางหนึ่ง จากการวิเคราะห์ด้านการตลาด จะเห็นได้ว่า กบ จัดเป็นสัตว์เศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่ตลาดยังมีความต้องการสูง ในปัจจุบันกบที่พบในธรรมชาติมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้น การเลี้ยงกบ จึงเป็นอาชีพที่น่าสนใจที่สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกได้

สำหรับงบประมาณในการฝึกอบรมนั้น งบประมาณการงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมการจัดการคัดแยกขยะ ทั้งหมด 5,960 บาท ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน กำหนดเป้าหมายจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 30 คน ส่วนงบประมาณในการฝึกอบรมกระบวนการการเลี้ยงกบ ทั้งหมด 3,300 บาท ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน กำหนดเป้าหมายจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 10 คน หากผู้เข้ารับการอบรมสามารถเรียนรู้และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วประสบความสำเร็จ สามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในอนาคต ทางกลุ่มจะขยายช่องทางในการจัดการโครงการ และการผลิตให้หลากหลายมากขึ้น

กรณีที่ธุรกิจไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกต้องร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของการไม่ประสบผลสำเร็จเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานจะต้องกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เช่น ทุกๆ 3 เดือน

2. ความเป็นมาของแผนธุรกิจ

เนื่องจากชุมชนบ้านโป่ง 3 เป็นชุมชนที่มีพื้นที่บริเวณกว้าง เป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลากหลาย มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี การรวมตัวกันของคนในชุมชนมีความเข้มแข็ง และจากสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนในอดีตจนถึงปัจจุบันยังคงความเป็นชุมชนแบบชนบท มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ แต่ด้วยปัญหาขยะที่เกิดขึ้นภายในชุมชนซึ่งเกิดขึ้นติดต่อกันเป็นเวลานาน แม้จะมีการจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น ทางกลุ่มเยาวชนกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการ “5R แบบพอเพียง” ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ กิจกรรม 5R ประกอบด้วย

- 1) R1 (Reduce) ลดขยะมูลฝอย โดยเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อย
- 2) R2 (Reuse) การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ ก่อนทิ้งหรือเลือกซื้อของใหม่
- 3) R3 (Repair) การซ่อมแซมวัสดุที่ชำรุดเสียหายให้กลับมาใช้ได้อีก
- 4) R4 (Recycle) การนำขยะมาแปรรูปตามกระบวนการของขยะแต่ละประเภท และนำมาใช้ประโยชน์ใหม่
- 5) R5 (Reject) หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำลายยากหรือใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง

ดังนั้นการจัดทำโครงการ “5 R แบบพอเพียง” ของชุมชนบ้านโป่ง 3 จะทำให้คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะภายในชุมชนอย่างถูกต้อง โดยเริ่มจากการคัดแยกขยะในครัวเรือนของตนเองก่อน แล้วสามารถถ่ายทอดให้สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน หรือชุมชนใกล้เคียงได้มีความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะในครัวเรือนนำไปสู่การลดปริมาณขยะและถังขยะในชุมชน อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ของคนให้เข้ากับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหารแล้วนำไปรดผักสวนครัวที่ตนเองปลูก ลดการใช้ของที่อาจนำไปสู่การเกิดขยะขึ้น เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนของตนเองร่วมกันให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ประชากรส่วนใหญ่ของชุมชนบ้านโป่ง 3 ประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น การทำ การเกษตรและรับจ้างทางเกษตร แต่เมื่อว่างเว้นจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำให้

ประชากรไม่มีรายได้ ดังนั้น ทางกลุ่ม อสม.จึงได้รวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ โดยทางกลุ่มมีความสนใจและต้องการเรียนรู้กระบวนการการเลี้ยงกบคอนโด

การลงทุนประกอบธุรกิจเลี้ยงกบ เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจในปัจจุบันและสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกบ นอกจากจะลงทุนสร้างบ่อลอยหรือบ่อซีเมนต์เลี้ยงกบแล้ว กลุ่มเกษตรกรยังใช้ภูมิปัญญาพัฒนาวิธีเลี้ยงกบเป็นการลดต้นทุน ด้วยการเลี้ยงกบในขวดน้ำ และเลี้ยงกบคอนโด ดังนั้น หากกลุ่ม อสม.ได้เรียนรู้กระบวนการการเลี้ยงกบคอนโด สามารถจัดจำหน่ายทั้งในชุมชนและนอกชุมชนได้ประสบผลสำเร็จ การเลี้ยงกบคอนโดก็จะสามารถเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้แก่กลุ่มอีกแนวทางหนึ่ง

3. วัตถุประสงค์ของแผนธุรกิจ

- 1) เพื่อให้ประชากรในชุมชนตระหนักปัญหาการจัดการขยะภายในชุมชน
- 2) เพื่อให้ประชากรในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง
- 3) เพื่อลดปริมาณขยะในครัวเรือนและชุมชนของตนเอง
- 4) เพื่อให้ประชากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเลี้ยงกบ
- 5) เพื่อเสริมสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชน

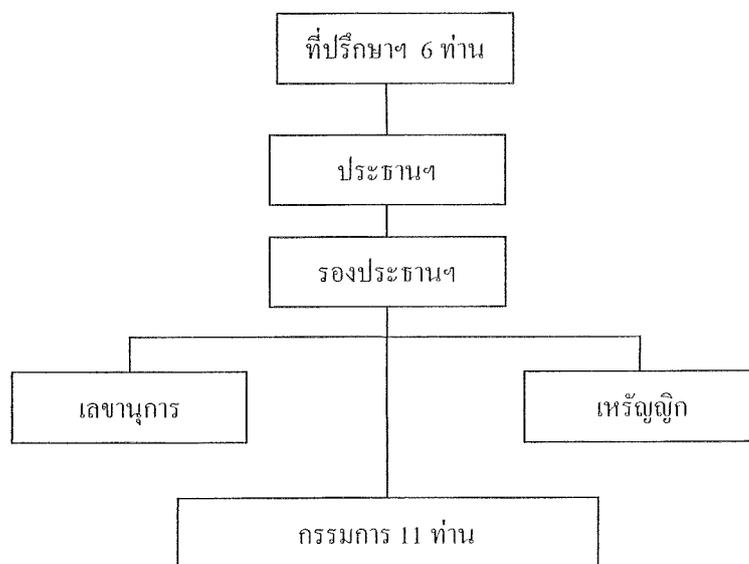
4. คณะกรรมการดำเนินงาน

4.1 คณะกรรมการกลุ่มเด็กและเยาวชน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษาสูงสุด	อาชีพ	ตำแหน่ง
1	นายศรีวัน อาษากิจ	64	นักธรรมเอก	ค้าขาย	ที่ปรึกษาฯ
2	นายันทชัย สุวรรณประเทศ	50	ปกศ. วิชาชีพครู	ข้าราชการบำนาญ	ที่ปรึกษาฯ
3	นายบุญรวย เสมอใจ	53	ป.4	รับจ้าง	ที่ปรึกษาฯ
4	นายบรรจง ญาณะเจริญ	46	ป.6	ค้าขาย	ที่ปรึกษาฯ
5	นายชาติรี เกียรติยศ	45	ป.6	ค้าขาย	ที่ปรึกษาฯ
6	นายทักษิณ ดอนชัย	38	ป.ตรี	สท.	ที่ปรึกษาฯ
7	นายวิเชียร จานะธรรม	44	ม.3	ธุรกิจส่วนตัว	ประธาน
8	นางสาว พัชรา ชมเกษร	24	ป.ตรี	รับจ้าง	รองประธาน
9	นายชนากร เกียรติยศ	17	ม.5	นักเรียน	เลขานุการ
10	น.ส.ทิพย์ภากร กันชวงค์	26	ป.ตรี	ว่างงาน	เหรัญญิก
11	น.ส.พยอม จันทร์แดง	21	ป.6	ว่างงาน	กรรมการ
12	น.ส.สุภารัตน์ งามกล้า	15	ม.3	นักเรียน	กรรมการ
13	น.ส.พัชริดา เสมอใจ	15	ม.3	นักเรียน	กรรมการ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษาสูงสุด	อาชีพ	ตำแหน่ง
14	น.ส.อาภัสรา สุขขารี	15	ม.3	นักเรียน	กรรมการ
15	ค.ญ.กิตติยา เกียรติยศ	14	ม.2	นักเรียน	กรรมการ
16	ค.ญ.พรนิกา เสมอใจ	11	ป.5	นักเรียน	กรรมการ
17	ค.ญ.กฤษชญา จีวี	12	ป.6	นักเรียน	กรรมการ
18	ค.ญ.ศศิวิมล พวงมาลัย	11	ป.6	นักเรียน	กรรมการ
19	นายอนุพงษ์ ทรายแก้ว	15	ม.3	นักเรียน	กรรมการ
20	ค.ช.วรวิทย์ มณีเทศ	15	ม.3	นักเรียน	กรรมการ
21	ค.ช.ณัฐพงษ์ สิงหา	15	ม.3	นักเรียน	กรรมการ

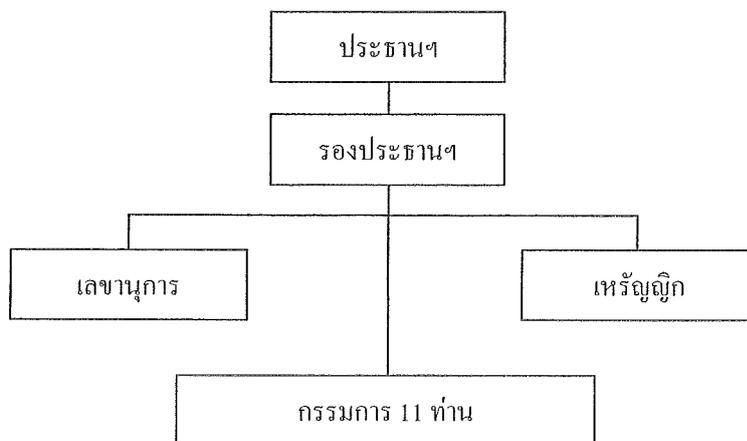
โครงสร้างคณะกรรมการ

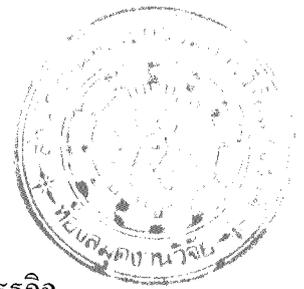

4.2 คณะกรรมการกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษาสูงสุด	อาชีพ	ตำแหน่ง
1	นายอุ๊ด กันขวงค์	53	ม.ต้น	ค้าขาย	ประธาน
2	นางอำพรรณ จานะธรรม	52	ป.4	ทำสวน	รองประธาน
3	นางจันเพ็ญ ขาวสวย	43	ป.6	รับจ้าง	เลขานุการ
4	นางศรีัญญา ทรายแก้ว	47	ป.7	รับจ้าง	เหรัญญิก
5	นางประนอม ขาวสวย	49	ป.4	ค้าขาย	กรรมการ
6	นางจริยา จานะธรรม	51	ป.4	รับจ้าง	กรรมการ
7	นางจันสม ตาขัน	50	ป.4	รับจ้าง	กรรมการ
8	นางกองแก้ว ตาขัน	58	ป.4	ทำสวน	กรรมการ
9	นางนิภา จานะธรรม	38	ป.ตรี	รับจ้าง	กรรมการ
10	นางสายทอง ศรีอำพร	52	ป. 4	รับจ้าง	กรรมการ
11	นางสายทอง ก้อนทอง	45	ป.6	ค้าขาย	กรรมการ
12	นางอนงค์ จันเจริญ	55	ป.4	รับจ้าง	กรรมการ
13	นางน้อม เกียรติยศ	44	ป.6	รับจ้าง	กรรมการ
14	นางนงคราญ สุริยะบุญเรือง	32	ม.6	รับจ้าง	กรรมการ
15	นางสุคา ทนชัย	45	ป.4	รับจ้าง	กรรมการ

โครงสร้างคณะกรรมการ

5. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจ

5.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมตามแผนธุรกิจ

1) ประวัติของกลุ่ม

กลุ่มเยาวชน ก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2552 มีสมาชิกเริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน จำนวน 50 คน การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเด็กและเยาวชนบ้านปง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ วัดบ้านปง จำนวน 2,000 บาท และจากเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา 5,000 บาท รวมมีงบประมาณในการดำเนินงานทั้งหมด 7,000 บาท ปัจจุบันมีเงินเหลือจำนวน 3,800 บาท เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกิจกรรมต่างๆ เช่น การขายขนมที่ถนนคนเดินของชุมชน ซึ่งจัดขึ้นทุกวันเสาร์ และจากงบประมาณที่กลุ่มเยาวชนมีอยู่ ได้จัดสรรงบประมาณออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) งบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 80 ของงบประมาณทั้งหมด และ (2) งบประมาณสำหรับเป็นกองกลางกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมด

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน โดยผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประชาชนผู้เข้ารับการอบรมและสมัครเป็น อสม. จะดำเนินงานด้านสาธารณสุข โดยมีบทบาทในการเป็นผู้ดำเนินงานพัฒนาสุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน ชี้แนะบริการ ประสานงานสาธารณสุขแก่ประชาชน เป็นแกนนำในการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนางานสาธารณสุขของชุมชน และพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้กระบวนการความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รวมทั้งกระตุ้นให้มีการวางแผนและดำเนินงานเพื่อพัฒนางานสาธารณสุขของหมู่บ้าน ทั้งนี้ชุมชนบ้านปง 3 ได้ดำเนินกิจกรรม อสม. มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 มีสมาชิกเริ่มแรกจนถึงปัจจุบันจำนวน 15 คน สมาชิกแต่ละคนจะรับผิดชอบดูแลด้านสาธารณสุขแก่ครัวเรือน จำนวน 7-11 ครัวเรือน

2) แนวความคิดในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มเยาวชนดำเนินกิจกรรมต่างๆร่วมกัน เป็นกิจกรรมเพื่อสังคม ประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมผู้สูงอายุ สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้าน กิจกรรมยุวเกษตร และกิจกรรมที่สอนน้อง ทั้งหมดเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์ของเยาวชนในชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนรักการเรียน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สมาชิกดำเนินกิจกรรมต่างๆร่วมกัน เป็นกิจกรรมด้านสุขภาพตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. นอกจากนั้นยังเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้เพิ่มให้แก่สมาชิก และยังเป็นกิจกรรมแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กิจกรรมขยะแลกไข่

3) ความสำเร็จ/อุปสรรคที่ผ่านมาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน แต่ในการดำเนินกิจกรรมที่สอนน้อง เป็นเพียงกิจกรรมเดียวที่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อจำนวนน้องๆ ประกอบกับช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ตรงกับงานของชุมชน อุปสรรคการเรียนรู้ไม่เป็นที่น่าสนใจในการเรียนรู้ของเด็กๆ

5.2 สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจ

1) คู่แข่งขันภายในชุมชน

ธุรกิจการจัดการขยะ เป็นธุรกิจที่ทาง อสม. ได้ร่วมกันทำกิจกรรมมาก่อน เพียงแต่เป็นกลุ่มเล็กๆ และสมาชิกในชุมชนยังไม่ได้ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการขยะที่ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ จึงจะสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับขยะภายในชุมชนได้

ธุรกิจการเลี้ยงกบคอนโด เป็นธุรกิจที่ยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตภายในชุมชน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ต้องศึกษาวิธีการเลี้ยง การดูแล รวมถึงเทคนิคต่างๆ จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการเลี้ยงกบ จึงจะสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างถูกต้อง

2) คู่แข่งภายนอกชุมชน

ธุรกิจเลี้ยงกบ เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่มีความสนใจในปัจจุบันและสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกบ จึงมีผู้เลี้ยงกบเพื่อการจำหน่ายในประเทศจำนวนมาก เมื่อพิจารณาตลาดภายในประเทศพบว่า กบ เป็นสัตว์ที่ตลาดยังมีความต้องการสูง กบตามธรรมชาติไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค หากผู้ผลิตสามารถทำการผลิตให้ได้ตามคุณภาพ โดยกบมีน้ำหนักเยอะ เนื้อแน่น ไม่เป็นโรค จะทำให้กลุ่มมีศักยภาพในการแข่งขันกับคู่แข่งภายนอกชุมชนได้

5.3 วิเคราะห์จุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรค ของโครงการ 5R แบบพอเพียง

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. บุคลากร เป็นผู้มีจิตอาสา มีวิสัยทัศน์ที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกล้าแสดงออก มีความพร้อมในการพัฒนาทักษะต่างๆ	ต้องการความร่วมมือจากประชากรในชุมชนทุกครัวเรือน
2. ประชากรในชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูล ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของชุมชน	
3. เมื่อบุคลากรได้รับความรู้ด้านการจัดการขยะ บุคลากรเหล่านั้นพร้อมทำการดำเนินธุรกิจได้ทันที	
โอกาส	อุปสรรค
1. เป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่ประชากรในชุมชน และทำให้ชุมชนสะอาด น่าอยู่	ขาดความชำนาญ จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการขยะ
2. เป็นกิจกรรมที่สำคัญและสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้เข้ากับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	
3. เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาเป็นหน่วยงานในท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน สามารถสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม	

5.4 วิเคราะห์จุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรค ของธุรกิจการเลี้ยงกบคอนโด

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ชุมชนบ้านปง 3 มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ดี เหมาะแก่การเลี้ยงกบ	เป็นกิจกรรม/อาชีพที่เกษตรกรให้ความสนใจและดำเนินธุรกิจอย่างแพร่หลาย ทำให้ต้องควบคุมคุณภาพตลอดเวลา
2. บุคลากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งเป็นทักษะที่พร้อมแก่การเรียนรู้และพัฒนาต่อไปได้	
3. เมื่อบุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะการเลี้ยงกบ บุคลากรเหล่านั้นพร้อมทำการผลิตตามคำสั่งซื้อได้ทันที	
โอกาส	อุปสรรค
1. ภายในชุมชนยังไม่มีกลุ่มผู้เลี้ยงกบ	ขาดความชำนาญ จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงกบ
2. กบตามธรรมชาติไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค	
3. เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาเป็นหน่วยงานในท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน สามารถสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม	

6. การวิเคราะห์ด้านการตลาด

สำหรับธุรกิจการจัดการการคัดแยกขยะ จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับปริมาณขยะในชุมชน และเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อประชากรในชุมชน อีกทั้งยังสร้างรายได้เสริมให้กับประชากรในชุมชนอีกแนวทางหนึ่ง แหล่งรับซื้อขยะทั้งภายในและภายนอกชุมชนมีอย่างแพร่หลาย หากธุรกิจมีการคัดแยกขยะให้ถูกประเภท จะช่วยเพิ่มมูลค่าของขยะให้ได้ราคาดี

ส่วนธุรกิจการเลี้ยงกบคอนโด เนื่องจาก กบนา จัดเป็นสัตว์เศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่ตลาดยังมีความต้องการสูง ส่วนใหญ่จะเป็นกบที่จับมาจากธรรมชาติ แต่ในปัจจุบันกบที่พบในธรรมชาติมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค และการเลี้ยงกบมีการแข่งขันกันมาก ดังนั้น ในระยะแรกของการดำเนินการควรมีเป้าหมายหลักในการสร้างรายได้จากภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง แต่ในอนาคตเมื่อกลุ่ม อสม. เกิดความชำนาญและมีรายได้มากเพียงพอต่อการขยายกำลังการผลิตและขยายตลาด จึงจะดำเนินการแสวงหาตลาดเอง

7. การดำเนินงาน

7.1 ฝึกอบรมและดำเนินการโครงการ “5R แบบพอเพียง”

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
ก่อนการฝึกอบรม		
1.	เตรียมการฝึกอบรมการคัดแยกขยะ ติดต่อวิทยากร "เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา" (ประสานงานอบรม วัสดุคิบัติที่ใช้ในการอบรม ค่าใช้จ่ายในการอบรม)	เดือนสิงหาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 1)
2.	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรม	เดือนสิงหาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 1)
3.	กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบ	เดือนสิงหาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 1)
ระหว่างการฝึกอบรม		
4.	เริ่มต้นการเรียนรู้ (อบรมกระบวนการคัดแยกขยะเป็นเวลา 1 วัน)	เดือนสิงหาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 2)
5.	ประเมินผลการฝึกอบรมพิจารณาจาก 1) เชิงปริมาณ - จำนวนผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจกระบวนการคัดแยกขยะ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของผู้เข้าอบรมทั้งหมด	เดือนสิงหาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 2 วันที่อบรม)

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มสามารถคัดแยกขยะได้ ไม่น้อยกว่า 2 ประเภท 2) เชิงคุณภาพ <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เข้าอบรมสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคัดแยกขยะให้กับสมาชิกในชุมชนได้ถูกต้อง 	
หลังการฝึกอบรม		
6.	ประชุมหารือเรื่องกระบวนการคัดแยกขยะกับวิทยากร "เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา"	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 2)
7.	ดำเนินโครงการคัดแยกขยะ	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป)
8.	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 4)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		4 สัปดาห์

7.2 ฝึกอบรมและดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงกบคอนโด

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
ก่อนการฝึกอบรม		
1.	เตรียมการฝึกอบรมการเลี้ยงกบคอนโด ติดต่อวิทยากร "ศูนย์การศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ" (ประสานงานอบรม วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการอบรม ค่าใช้จ่ายในการอบรม)	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 1)
2.	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรม	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 1)
3.	กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 1)
ระหว่างการฝึกอบรม		
4.	เริ่มต้นการเรียนรู้ (อบรมกระบวนการการเลี้ยงกบคอนโดเป็นเวลา 1 วัน)	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
5.	ประเมินผลการฝึกอบรมพิจารณาจาก <ol style="list-style-type: none"> 1) เชิงปริมาณ <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจกระบวนการการเลี้ยงกบคอนโดได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของผู้เข้าอบรมทั้งหมด - จำนวนผู้เข้าอบรมสามารถลงมือปฏิบัติตามกระบวนการการเลี้ยงกบได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3 วันที่อบรม)

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
	ของผู้เข้าอบรมทั้งหมด	
	2) เชิงคุณภาพ - ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปประยุกต์ใช้ได้	
หลังการฝึกอบรม		
6.	ประชุมหารือเรื่องกระบวนการการเลี้ยงกบและการตลาดกับวิทยากร	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
7.	เริ่มดำเนินโครงการการเลี้ยงกบคอนโด	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป)
8.	ประเมินผลการผลิตและการจำหน่าย	เดือนสิงหาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 4)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		4 สัปดาห์

8. แผนการเงิน

8.1 แผนการเงินสำหรับการฝึกอบรม “การคัดแยกขยะ”

ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม (เป้าหมาย) 30 คน สถานที่อบรม ชุมชนบ้านปง 3 ค่าใช้จ่ายในการอบรม ประกอบด้วย

1) ค่าวิทยากร 2 ท่านและผู้ช่วยวิทยากร (อบรม 5 ชั่วโมงต่อวัน รวม 1 วัน ค่าวิทยากรวันละ 1,000 บาท)	1,000 บาท
2) ค่าเดินทางของวิทยากรและผู้ช่วยวิทยากร (ระยะเวลา 1 วัน วันละ 1,000 บาท)	1,000 บาท
3) ค่าอาหารกลางวัน และเครื่องดื่ม (วิทยากร 2 ท่าน ผู้เข้าอบรม 30 คน คนละ 30 บาทต่อวัน)	960 บาท
4) ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม (ผู้เข้าอบรม 30 คน คนละ 100 บาท)	3,000 บาท
รวม	5,960 บาท

8.2 แผนการเงินสำหรับการฝึกอบรม “การเลี้ยงกบคอนโด”

ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม (เป้าหมาย) 10 คน สถานที่อบรม ศูนย์การศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ค่าใช้จ่ายในการอบรม ประกอบด้วย

1) ค่าวิทยากร 1 ท่านและผู้ช่วยวิทยากร (อบรม 5 ชั่วโมงต่อวัน รวม 1 วัน ค่าวิทยากรวันละ 1,000 บาท)	1,000 บาท
2) ค่าเดินทางของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ระยะเวลา 1 วัน วันละ 1,000 บาท)	1,000 บาท
3) ค่าอาหารกลางวัน และเครื่องดื่ม (วิทยากร 2 ท่าน ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 30 บาทต่อวัน)	300 บาท
4) ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม (ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 100 บาท)	1,000 บาท
รวม	3,300 บาท

8.3 แผนการเงินเบื้องต้น สำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ

สมาชิกร่วมกันลงเงินทุนเริ่มต้นซึ่งยังไม่ได้ข้อสรุป เนื่องจากจำเป็นต้องได้รับการอบรมก่อนจึงจะทราบต้นทุนโดยประมาณ

ระยะแรกของการดำเนินการ อาจยังไม่มีผลกำไร หรือได้ผลกำไรไม่มากนัก ดังนั้น การจัดแบ่งรายได้ จะจัดแบ่งตามชิ้นงาน

เมื่อดำเนินการและมีผลกำไรเหมาะสม จะจัดแบ่งเงินรายได้หลังจากหักเงินทุนเริ่มต้นคืนแก่สมาชิก โดยจัดแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เงินกองกลางสำหรับการดำเนินการภายในกลุ่มรวมถึงกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 2 เงินปันผลสำหรับสมาชิก

อย่างไรก็ตาม เมื่อเริ่มดำเนินการ กลุ่มฯสามารถปรับเปลี่ยนแผนการเงินได้ตามความเหมาะสม

9. แผนการดำเนินการในอนาคต

กรณีที่ธุรกิจดำเนินไปได้ด้วยดี สามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในอนาคต กลุ่มจะขยายกำลังการผลิตและพัฒนาให้มีความหลากหลายมากขึ้น

กรณีที่ธุรกิจไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกต้องร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นร่วมกัน วิเคราะห์หาสาเหตุของการไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานจะต้องกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เช่น ทุกๆ 3 เดือน

2. แผนธุรกิจ “กลุ่มแม่บ้าน”

ชื่อธุรกิจ/กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมการทำตุ๋กตาผ้า กิจกรรมที่ 2 การฝึกอบรมทำชาลาเปา
ผู้รับผิดชอบ	กลุ่มแม่บ้านชุมชนบ้านปง 3 คุณภริตพร ดอนชัย 082-3993468 คุณแสงอรุณ ญาณะเจริญ 082-0390295 คุณบานเย็น วงศ์น้ำ 053-857819
ที่ตั้ง	บ้านปง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1. บทสรุปผู้บริหาร

เนื่องจาก ชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนที่มีพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ประชากร ส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตร เช่น การทำการเกษตรและรับจ้างทางเกษตร แต่เมื่อว่างเว้นจากการประกอบอาชีพทางเกษตร ประชากรจะไม่มีรายได้ ดังนั้น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงรวมตัวก่อตั้งกลุ่มแม่บ้านบ้านปง 3 ขึ้น เพื่อทำกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ ปีแรกของการดำเนินการ กลุ่มฯ ได้รับสนับสนุนงบประมาณ

จากเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาในการจัดทำโครงการ “ดอกไม้จากดินไทย” จำนวน 15,000 บาท ปีที่สองได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา เพื่อเข้ารับการฝึกอบรม และสั่งซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการทำดอกไม้จากดินไทย จากวิทยากรของศูนย์ปั้นแก้ว จังหวัดเชียงราย โรงเรียนกาวิลละอนุกุล จำนวน 10,000 บาท มีผู้เข้าอบรมจำนวน 20 คน ในการอบรมและสั่งซื้อ อุปกรณ์ในครั้งนี้มีต้นทุนรวม 6,000 บาท ปัจจุบัน กลุ่มฯ ได้ผลิตดอกไม้จากดินไทยออกจำหน่าย ตามคำสั่งซื้อเท่านั้น

เมื่อแผนงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำสมาชิกกลุ่มแม่บ้านไปศึกษาดูงานการผลิตผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ของตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และได้รับทราบว่า มีกลุ่มผู้ผลิตตุ๊กตาใบชาส่งออกต่างประเทศ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มแม่บ้านต่างมีจักรเย็บผ้าเป็นของตนเอง และมีทักษะด้านการตัด เย็บ จึงพร้อมที่จะเรียนรู้ กระบวนการผลิตเพื่อจะได้นำมาต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป

การผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา จะทำให้สมาชิกมีรายได้หลักจากภายนอกชุมชน โดยจะเป็น กำลังผลิตเสริมให้แก่กลุ่มผู้ผลิตตำบลคอนแก้ว ดังนั้น การอบรมในครั้งนี้จึงมีเป้าหมายหลักเพื่อ พัฒนาทักษะฝีมือด้านการตัดเย็บแก่สมาชิก เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหา ด้านเศรษฐกิจครัวเรือนสมาชิกชุมชนบ้านปง 3 ให้ดีขึ้น

สำหรับด้านการตลาดนั้น เนื่องจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา เป็นการผลิตภายใต้ เครื่องข่ายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงจากกลุ่มผู้ผลิต ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างประเทศแน่นอน ดังนั้น ในระยะแรกของการ ดำเนินการ กลุ่มฯ ไม่ประสบปัญหาในการแสวงหาตลาดใหม่ สามารถเป็นกำลังการผลิตเสริมให้แก่ ผู้ผลิต ตำบลคอนแก้วได้ และสมาชิกจะมีรายได้แน่นอน แต่ในอนาคต เมื่อกลุ่มฯ เกิดความชำนาญใน การผลิต และมีรายได้มากเพียงพอต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และขยายตลาด จึงจะดำเนินการแสวงหา ตลาดเอง

นอกจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชาที่จะเป็นแหล่งรายได้จากภายนอกชุมชนแล้ว กลุ่ม แม่บ้านยังมีความต้องการสร้างรายได้เสริมซึ่งจะได้มาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน เนื่องจากกลุ่มแม่บ้านเป็นผู้มีทักษะด้านการทำอาหาร ดังนั้น จึงสนใจที่จะทำผลิตภัณฑ์อาหาร จำหน่ายในชุมชนเพื่อเป็นการสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง โดยส่วนใหญ่ กลุ่มแม่บ้านจะได้รับการ ว่าจ้างจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นให้จัดอาหารคาวและอาหารว่างสำหรับการประชุม สัมมนา รวมถึง การจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ซึ่งกลุ่มแม่บ้านจะทำอาหารคาวเองและซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทเบเกอรี่จากผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ผึ่งน้อย เบเกอรี่ มาเป็นอาหารว่าง และพบว่า มีต้นทุนสูง ผลิตภัณฑ์ไม่สดใหม่ บางครั้งเกิดราบนผลิตภัณฑ์ก่อนหมดอายุการเก็บรักษา ดังนั้น การทำ

ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทอาหารว่างจะสามารถสร้างรายได้ระดับครัวเรือนแก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านได้ และผลิตภัณฑ์ที่นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ประเภทเบเกอรี่ และยังมีผู้จำหน่ายในชุมชนที่กลุ่มแม่บ้านสนใจผลิต คือ ซาลาเปา แต่เนื่องจากยังไม่เคยผลิตมาก่อน จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ซาลาเปา เพื่อเรียนรู้สูตรพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาต่อยอดต่อไป

สำหรับงบประมาณในการฝึกอบรมนั้น งบประมาณการงบประมาณสำหรับฝึกอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๋กตาใบชา ทั้งหมด 8,580 บาท ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน กำหนดเป้าหมายจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 10 คน ส่วนงบประมาณในการผลิตผลิตภัณฑ์ซาลาเปา ทั้งหมด 4,860 บาท หากผู้เข้ารับการอบรมสามารถเรียนรู้และผลิตผลิตภัณฑ์ได้มีคุณภาพ ดำเนินธุรกิจแล้ว ประสบผลสำเร็จ มีรายได้เพิ่มสำหรับครัวเรือน จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายและขยายช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

กรณีที่ธุรกิจไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกต้องร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของการไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานจะต้องกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เช่น ทุกๆ 3 เดือน

2. ความเป็นมาของแผนธุรกิจ

เนื่องจาก ชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนที่มีพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตร เช่น การทำการเกษตรและรับจ้างทางเกษตร แต่เมื่อว่างเว้นจากการประกอบอาชีพทางเกษตร ประชากรจะไม่มีรายได้ ดังนั้น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงรวมตัวก่อตั้งกลุ่มแม่บ้านบ้านปง 3 ขึ้น เพื่อทำกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ ปีแรกของการดำเนินการ กลุ่มฯ ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนาในการจัดทำโครงการ “ดอกไม้จากดินไทย” จำนวน 15,000 บาท ปีที่สองได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนา เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมและสั่งซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการทำดอกไม้จากดินไทย จากวิทยากรของศูนย์ปิ่นแก้ว จังหวัดเชียงราย ณ โรงเรียนกาวิลละอนุกุล จำนวน 10,000 บาท มีผู้เข้าอบรมจำนวน 20 คน ในการอบรมและสั่งซื้ออุปกรณ์ในครั้งนี้มีต้นทุนรวม 6,000 บาท ปัจจุบัน กลุ่มฯ ได้ผลิตดอกไม้จากดินไทยออกจำหน่ายตามคำสั่งซื้อเท่านั้น

เมื่อแผนงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำสมาชิกกลุ่มแม่บ้านไปศึกษาดูงานการผลิตสินค้า OTOP ของตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และได้รับทราบว่า มีกลุ่มผู้ผลิตตุ๋กตาใบชาส่งออกต่างประเทศ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มแม่บ้านต่างมีจักรเย็บผ้าเป็นของตนเอง และมีทักษะด้านการตัด เย็บ จึงพร้อมที่จะเรียนรู้กระบวนการผลิตเพื่อจะได้นำมาต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป

นอกจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๋กตาใบชาที่จะเป็นแหล่งรายได้จากภายนอกชุมชนแล้ว กลุ่มแม่บ้านยังมีความต้องการสร้างรายได้เสริมซึ่งจะได้มาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน เนื่องจากกลุ่มแม่บ้านเป็นผู้มีทักษะด้านการทำอาหาร ดังนั้น จึงสนใจที่จะทำผลิตภัณฑ์อาหารจำหน่ายในชุมชนเพื่อเป็นการสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง โดยส่วนใหญ่ กลุ่มแม่บ้านจะได้รับการว่าจ้างจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นให้จัดอาหารคาวและอาหารว่างสำหรับการประชุม สัมมนา รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ซึ่งกลุ่มแม่บ้านจะทำอาหารคาวเองและซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทเบเกอรี่จากผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ผิงน้อย เบเกอรี่ มาเป็นอาหารว่าง และพบว่า มีต้นทุนสูง ผลิตภัณฑ์ไม่สดใหม่ บางครั้งเกิดราบนผลิตภัณฑ์ก่อนหมดอายุการเก็บรักษา ดังนั้น การทำผลิตภัณฑ์อาหารประเภทอาหารว่างจะสามารถสร้างรายได้ระดับครัวเรือนแก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านได้ และผลิตภัณฑ์ที่นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ประเภทเบเกอรี่ และยังไม่มีการจำหน่ายในชุมชนที่กลุ่มแม่บ้านสนใจผลิต คือ ซาลาเปา แต่เนื่องจากยังไม่เคยผลิตมาก่อน จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ซาลาเปา เพื่อเรียนรู้สูตรพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาต่อยอดต่อไป

3. วัตถุประสงค์ของแผนธุรกิจ

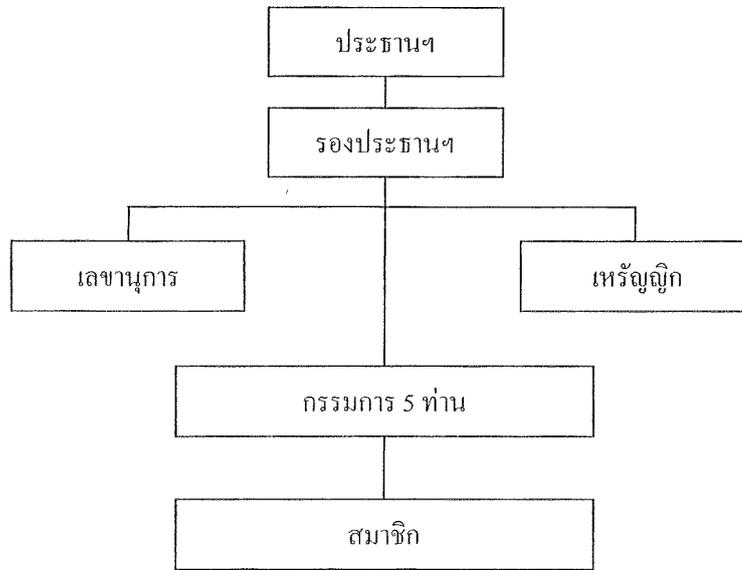
- 1) เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือด้านการตัดเย็บและการทำผลิตภัณฑ์ซาลาเปาแก่สมาชิก
- 2) เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิก
- 3) เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจครัวเรือนสมาชิกชุมชนบ้านปง 3 ให้ดีขึ้น

4. คณะกรรมการดำเนินงาน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	อาชีพ
1	คุณภริตพร คอนชัย	ประธาน	39	ค้าขาย
2	คุณวรรณนิศา อุดชาชน	รองประธาน	54	รับจ้าง
3	คุณทองแก้ว ตาขัน	รองประธาน	59	รับจ้าง
4	คุณจันทสม ตาขัน	เหรัญญิก	51	รับจ้าง
5	คุณศรัญญา ทรายแก้ว	กรรมการ	48	รับจ้าง
6	คุณสายทอง ก้อนทอง	กรรมการ	46	รับจ้าง
7	คุณวันเพ็ญ ขาวสวย	กรรมการ	43	รับจ้าง
8	คุณอำพรพรณ จานะธรรม	กรรมการ	54	รับจ้าง
9	คุณแสงหล้า จานะธรรม	กรรมการ	54	รับจ้าง
10	คุณแสงอรุณ ญาณะเจริญ	สมาชิก	56	รับจ้าง
11	คุณอำพร มณีเทศ	สมาชิก	51	รับจ้าง
12	คุณบานเย็น วงศ์นำ	สมาชิก	48	รับจ้าง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	อาชีพ
13	คุณวรรณมา คำพัน	สมาชิก	55	รับจ้าง
14	คุณบัวผิน จานะธรรม	สมาชิก	54	รับจ้าง
15	คุณรัตนากร อาญาคำ	สมาชิก	42	รับจ้าง
16	คุณอุไร เกียรติยศ	สมาชิก	47	รับจ้าง
17	คุณอำพร ญาณะเจริญ	สมาชิก	44	รับจ้าง
18	คุณประนอม ขาวสวย	สมาชิก	40	รับจ้าง
19	คุณนิภา จานะธรรม	สมาชิก	44	รับจ้าง
20	คุณราตรี ศรีโชค	สมาชิก	56	รับจ้าง
21	คุณแสงจันทร์ ลออกิจ	สมาชิก	44	รับจ้าง
22	คุณน้อม เกียรติยศ	สมาชิก	42	รับจ้าง
23	คุณรัตนาภรณ์ อาญาคำ	สมาชิก	44	รับจ้าง
24	คุณโสภา กันทะนวล	สมาชิก	46	รับจ้าง
25	คุณอัมพร สมบุญเรือง	สมาชิก	49	รับจ้าง
26	คุณศรีพรรณ พวงมาลัย	สมาชิก	39	รับจ้าง
27	คุณนวลศรี เกียรติยศ	สมาชิก	50	รับจ้าง
28	คุณจรรยา จานะธรรม	สมาชิก	50	รับจ้าง
29	คุณบัวแก้ว เขื่อนเพชร	สมาชิก	71	รับจ้าง
30	คุณภาวิดา เพิ่มคี	สมาชิก	42	รับจ้าง

โครงสร้างคณะกรรมการ

5. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจ

5.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมตามแผนธุรกิจ

1) ประวัติของกลุ่ม

ชุมชนบ้านปง 3 เป็นชุมชนที่มีพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ประชากรส่วนใหญ่ มีอาชีพทางเกษตร เช่น การทำการเกษตรและรับจ้างทางเกษตร แต่เมื่อว่างเว้นจากการประกอบอาชีพทางเกษตร ประชากรจะไม่มีรายได้ ดังนั้น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงรวมตัวก่อตั้งกลุ่มแม่บ้านบ้านปง 3 ขึ้น เพื่อทำกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ เริ่มแรกของการก่อตั้งกลุ่มมีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 7 ครัวเรือน กลุ่มมีโครงสร้างการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เหรัญญิก และ คณะกรรมการ ปีแรกของการดำเนินการ กลุ่มฯ ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาในการจัดทำโครงการ “ดอกไม้จากดินไทย” จำนวน 15,000 บาท ปีที่สองได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมและสั่งซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการทำดอกไม้จากดินไทย จากวิทยากรของศูนย์ปิ่นแก้ว จังหวัดเชียงราย ณ โรงเรียนกาวีละอนุกุล จำนวน 10,000 บาท มีผู้เข้าอบรมจำนวน 20 คน ในการอบรมและสั่งซื้ออุปกรณ์ในครั้งนี้มีต้นทุนรวม 6,000 บาท ปัจจุบัน กลุ่มฯ ได้ผลิตดอกไม้จากดินไทยออกจำหน่ายตามคำสั่งซื้อเท่านั้น

2) แนวความคิดในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

สมาชิกดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจร่วมกัน โดยมีรายได้จากการรับจ้างผลิตรายชิ้นงานจากประธานกลุ่มฯ เช่น กิจกรรมผลิตคั่นผ้าดอกไม้จากดินไทย

3) ความสำเร็จ / อุปสรรคที่ผ่านมาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

ปัจจุบัน กลุ่มฯ มีเงินทุนหมุนเวียนที่พร้อมนำไปทำกิจกรรมการผลิตดอกไม้จากดินไทย แต่กลุ่มฯ ไม่สามารถนำเงินทุนที่มีอยู่ไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์ได้ เนื่องจาก กลุ่มฯ ไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ทำให้ปัจจุบัน ไม่มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมด้านการผลิตจึงยังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

5.2 สถานะแวดล้อมทางธุรกิจ

1) คู่แข่งขันภายในชุมชน

ธุรกิจผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา เป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงทำการผลิต เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ทักษะฝีมือแรงงานด้านการออกแบบและตัดเย็บ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอบรมและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ จึงจะผลิตผลิตภัณฑ์ได้รวดเร็วและสวยงาม และต้องมีอุปกรณ์ คือ จักรเย็บผ้า จึงจะสามารถผลิตได้รวดเร็วและมีคุณภาพ

ธุรกิจผลิตภัณฑ์ชาลาเปา เป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงเช่นกัน และเนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่ต้องเรียนรู้สูตรพื้นฐานเทคนิค กระบวนการผลิต รวมถึงคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการผลิตและสุขลักษณะของผู้สัมผัสอาหาร จึงจะสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้มีคุณภาพ สะอาด และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

2) คู่แข่งขันภายนอกชุมชน

ธุรกิจผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบคล้ายกับหมอนใบชา ซึ่งแตกต่างกันเพียงรูปทรงผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีกลุ่มผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ภาคเหนือหลายราย เช่น ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หมอนใบชา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงผู้ผลิตในตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตที่สมาชิกจากชุมชนบ้านปาง 3 ให้ความสนใจและรับทราบข้อมูลว่าเป็นกลุ่มที่มีตลาดจำหน่ายสินค้าในตลาดต่างประเทศ คือประเทศญี่ปุ่น

เมื่อพิจารณาถึงตลาดภายในประเทศ พบว่า ผลิตภัณฑ์หมอนใบชาไม่ค่อยได้รับความนิยมจากตลาดภายในประเทศ และปัจจุบันถือได้ว่าไม่ใช่ผลิตภัณฑ์แปลกใหม่ แต่หากพิจารณาตลาดต่างประเทศ ซึ่งให้ความสนใจในผลิตภัณฑ์ที่ลดกรรมและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ที่จะผลิตเพื่อการส่งออกต่างประเทศ

ส่วนผลิตภัณฑ์ชาลาเปา หากผู้ผลิตสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นทั้งด้านรสชาติ คุณภาพ และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ จนกระทั่งเป็นผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่น จำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ของฝากได้ จะทำให้กลุ่มมีศักยภาพในการแข่งขันกับคู่แข่งภายนอกชุมชนได้

5.3 วิเคราะห์จุดแข็ง / จุดอ่อน / โอกาส / อุปสรรค ของธุรกิจผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. บุคลากร มีทักษะด้านงานฝีมือ ซึ่งเป็นทักษะที่พร้อมพัฒนาต่อไปได้	ไม่มี
2. มีอุปกรณ์การผลิตพร้อมต่อการรองรับใช้งาน	
3. เมื่อบุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือการผลิต บุคลากรเหล่านั้นพร้อมทำการผลิตตามคำสั่งซื้อได้ทันที	
โอกาส	อุปสรรค
1. ภายในชุมชนยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา	ขาดความชำนาญ จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและตัดเย็บ
2. จากการศึกษาดูงานทราบว่ากลุ่มผู้ผลิตในตำบลคอนแก้วมีคำสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศมากเกินกำลังการผลิต พร้อมทั้งจะแบ่งคำสั่งซื้อให้	
โอกาส	อุปสรรค
3. เทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนาเป็นหน่วยงานในท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน สามารถสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม	

5.4 วิเคราะห์จุดแข็ง / จุดอ่อน / โอกาส / อุปสรรค ของธุรกิจผลิตภัณฑ์ชาลาเปา

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. บุคลากร มีทักษะด้านการทำอาหาร ซึ่งเป็นทักษะที่พร้อมพัฒนาต่อไปได้	ไม่มี
2. มีอุปกรณ์การผลิตพร้อมต่อการรองรับใช้งาน	
3. เมื่อบุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือการผลิต บุคลากรเหล่านั้นพร้อมทำการผลิตเพื่อจำหน่าย	
โอกาส	อุปสรรค
1. ภายในชุมชนยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตชาลาเปา	ขาดความชำนาญ จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตอาหาร
2. เมื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้มีคุณภาพ รสชาติอร่อย มีสูตรเฉพาะของท้องถิ่น และเก็บรักษาได้นานในสภาวะที่เหมาะสม จะทำให้เกิดกระบวนการส่งเสริมการตลาดแบบปากต่อปาก สามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ของฝากประจำท้องถิ่นได้	
3. เทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนาเป็นหน่วยงานในท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน สามารถสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม	

6. การวิเคราะห์ด้านการตลาด

เนื่องจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา เป็นการผลิตภายใต้เครือข่ายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงจากกลุ่มผู้ผลิต ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างประเทศแน่นอน ดังนั้น ในระยะแรกของการดำเนินการ กลุ่มฯ ไม่ประสบปัญหาในการแสวงหาตลาดใหม่ สามารถเป็นกำลังการผลิตเสริมให้แก่ผู้ผลิต ตำบลคอนแก้วได้ และสมาชิกจะมีรายได้แน่นอน แต่ในอนาคต เมื่อกลุ่มฯ เกิดความชำนาญในการผลิต และมีรายได้มากเพียงพอต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และขยายตลาด จึงจะดำเนินการแสวงหาตลาดเอง

ส่วนผลิตภัณฑ์ชาลาเปา เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเป้าหมายหลักในการสร้างรายได้จากภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงเป็นอันดับแรก ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงตลาดภายนอกที่จะเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด แต่หากต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งภายนอกได้ จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นและแปลกใหม่ เพื่อแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด

7. การดำเนินงาน

7.1 ฟู้คอบรมและดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
ก่อนการฟู้คอบรม		
1.	เตรียมการฟู้คอบรมผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา ติดต่อวิทยากร “กลุ่มตุ๊กตาใบชา” บ้านคอนแก้ว(ประสานงาน อบรม วัสดุที่ใช้ในการอบรม ค่าใช้จ่ายในการอบรม)	เดือนมิถุนายน 2553 (สัปดาห์ที่ 4)
2.	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรม	เดือนมิถุนายน 2553 (สัปดาห์ที่ 4)
3.	กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบ	เดือนกรกฎาคม 2553(สัปดาห์ที่ 1)
ระหว่างการผลิตฟู้คอบรม		
4.	เริ่มต้นการผลิต (อบรมการผลิตเป็นเวลา 3 วัน)	เดือนกรกฎาคม 2553(สัปดาห์ที่ 2)
5.	ประเมินผลการฟู้คอบรม พิจารณาจาก 1) เชิงปริมาณ - จำนวนผู้เข้าอบรมที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ ตุ๊กตาใบชา ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด - กลุ่มสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ ไม่น้อยกว่า 2 รูปแบบ 2) เชิงคุณภาพ - ผลิตภัณฑ์มีรูปทรงได้สัดส่วนตามกำหนด - ผลิตภัณฑ์สวยงาม ประณีต ไม่มีตำหนิ	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 2 วันสุดท้ายของการ อบรม)
หลังการผลิตฟู้คอบรม		
6.	ประชุมหารือเรื่องการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดกับ วิทยากร “กลุ่มตุ๊กตาใบชา” บ้านคอนแก้ว	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 2)
7.	รับคำสั่งซื้อและเริ่มผลิตภัณฑ์	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป)
8.	ประเมินผลการผลิตและการจำหน่าย	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		8 สัปดาห์

7.2 ฝึกอบรมและดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ชาลาเปา

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
ก่อนการฝึกอบรม		
1.	เตรียมการฝึกอบรมผลิตผลิตภัณฑ์ชาลาเปา (ติดต่อวิทยากร ประสานงานอบรม วัสดุที่ใช้ในการอบรม ค่าใช้จ่ายในการอบรม)	เดือนมิถุนายน 2553 (สัปดาห์ที่ 4)
2.	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรม	เดือนมิถุนายน 2553(สัปดาห์ที่ 4)
3.	กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบ	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 1)
ระหว่างการผลิต		
4.	เริ่มต้นการผลิต (อบรมการผลิตเป็นเวลา 1 วัน)	เดือนกรกฎาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
5.	ประเมินผลการฝึกอบรมพิจารณาจาก 1) เจริญปริมาณ - จำนวนผู้เข้าอบรมที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ ชาลาเปาได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด - กลุ่มสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ ไม่น้อยกว่า 2 รส 2) เจริญคุณภาพ - ผลิตภัณฑ์มีรูปทรงสวยงาม - เนื้อสัมผัสมีลักษณะเนียนนุ่ม	เดือนกรกฎาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
หลังการผลิต		
6.	ประชุมหารือเรื่องการผลิตและการตลาดกับวิทยากร	เดือนกรกฎาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
7.	รับคำสั่งซื้อและเริ่มผลิตภัณฑ์	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป)
8.	ประเมินผลการผลิตและการจำหน่าย	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		8 สัปดาห์

8. แผนการเงิน

8.1 แผนการเงินสำหรับการฝึกอบรม “ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา”

ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม (เป้าหมาย) 10 คน สถานที่อบรม กลุ่มผู้ผลิตตุ๊กตาใบชา บ้านคอนแก้ว ค่าใช้จ่ายในการอบรม ประกอบด้วย

1) ค่าวิทยากร 1 ท่านและผู้ช่วยวิทยากร (อบรม 4 ชั่วโมงต่อวัน รวม 3 วัน ค่าวิทยากรวันละ 1,000 บาท)	3,000 บาท
2) ค่าเดินทางของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ระยะเวลา 3 วัน วันละ 500 บาท)	1,500 บาท
3) ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่าง (วิทยากร 2 ท่าน ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 30 บาทต่อวัน)	1,080 บาท
4) ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม (ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 300 บาท)	3,000 บาท
รวม	8,580 บาท

8.2 แผนการเงินสำหรับการฝึกอบรม “ผลิตภัณฑ์ชาลาเป่า”

ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม (เป้าหมาย) 10 คน สถานที่อบรม บ้านประธานกลุ่มแม่บ้าน ค่าใช้จ่ายในการอบรม ประกอบด้วย

1) ค่าวิทยากร 1 ท่านและผู้ช่วยวิทยากร (อบรม 5 ชั่วโมงต่อวัน ค่าวิทยากรวันละ 1,500 บาท)	1,500 บาท
2) ค่าเดินทางของวิทยากรและผู้ช่วยวิทยากร (ระยะเวลา 1 วัน วันละ 1,000 บาท)	1,000 บาท
3) ค่าอาหารกลางวัน และเครื่องดื่ม (วิทยากร 2 ท่าน ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 30 บาทต่อวัน)	360 บาท
4) ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม (ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 200 บาท)	2,000 บาท
รวม	4,860 บาท

8.3 แผนการเงินเบื้องต้น สำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ

สมาชิกร่วมกันลงเงินทุนเริ่มต้นซึ่งยังไม่ได้ข้อสรุปเนื่องจากจำเป็นต้องได้รับการอบรมก่อนจึงจะทราบต้นทุนโดยประมาณ

ระยะแรกของการดำเนินการ อาจยังไม่มีผลกำไร หรือได้ผลกำไรไม่มากนัก ดังนั้น การจัดแบ่งรายได้ จะจัดแบ่งตามชิ้นงาน

เมื่อดำเนินการและมีผลกำไรเหมาะสม จะจัดแบ่งเงินรายได้หลังจากหักเงินทุนเริ่มต้นคืนแก่สมาชิก โดยจัดแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เงินกองกลางสำหรับการดำเนินการภายในกลุ่มรวมถึงกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 2 เงินปันผลสำหรับสมาชิก

อย่างไรก็ตาม เมื่อเริ่มดำเนินการ กลุ่มฯ สามารถปรับเปลี่ยนแผนการเงินได้ตามความเหมาะสม

9. แผนการดำเนินการในอนาคต

กรณีที่ธุรกิจดำเนินไปได้ด้วยดี กลุ่มฯ จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งในด้านรสชาติและรูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชาลาเปาเพื่อสุขภาพ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายในอนาคต

3. แผนธุรกิจ “กลุ่มผู้สูงอายุ”

ชื่อธุรกิจ/กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรม “ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ชนิด สร้างรายได้”	
	กิจกรรมที่ 2 การฝึกอบรม “ผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์”	
ผู้รับผิดชอบ	กลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านโป่ง 3	
	กิจกรรมที่ 1 นายบุญส่ง ยจิตากุล	085-0347282
	นายถนอม ลอกิจ	081-4726958
	นายสิงห์ อาญาคำ	081-9982234
	นายคืบ จานะธรรม	-
	กิจกรรมที่ 2 คุณบัวแก้ว เชื้อนเพชร	053-857571
	คุณน้อย ก้นทะนวน	-
	คุณอัมพร ยจิตากุล	084-3658736
ที่ตั้ง	บ้านโป่ง 3 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	

1. บทสรุปผู้บริหาร

เนื่องจาก ชุมชนบ้านโป่ง 3 เป็นชุมชนที่มีความพร้อมทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เมื่อแผนงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำผู้สูงอายุเข้าศึกษาดูงานการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด จากกลุ่มผู้ผลิตไม้ไผ่ขด และการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ จากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้สูงอายุในชุมชน ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความสนใจและต้องการเรียนรู้กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด และดอกไม้จันทน์

การผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด จะทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้จากภายนอกชุมชนได้ เนื่องจากได้รับทราบข้อมูลจากกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขดว่าปัจจุบันมีคำสั่งซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก แต่กลุ่มฯ ไม่สามารถรองรับคำสั่งซื้อได้ทั้งหมด ดังนั้น กลุ่มผู้สูงอายุจึงต้องการเรียนรู้กระบวนการผลิตและสร้างความเชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจกับกลุ่มผู้ผลิตไม้ไผ่ขด ตำบลคอนแก้ว จึงได้จัดทำแผนธุรกิจ การฝึกอบรมการผลิต “ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด สร้างรายได้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือการจักสานแก่ผู้สูงอายุ (2) เพื่อนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูปให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (3) เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุ และ (4) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์ด้านการตลาดสำหรับตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทงานฝีมือ พบว่า มีทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยที่ตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในภาคเหนือ คือ บ้านถวาย และการออกร้านจำหน่ายสินค้าต่างๆ ทั้งที่ภาครัฐและเอกชนจัดขึ้น ส่วนตลาดต่างประเทศที่กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขดส่งผลิตภัณฑ์จำหน่าย คือ ประเทศญี่ปุ่น

สำหรับการผลิตดอกไม้จันทน์ จะเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้จากภายในชุมชนเป็นหลัก ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนธุรกิจการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ คือ (1) เพื่อนำวัตถุดิบ ของเสียจากผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่นมาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ และมีคุณค่า และ (2) เพื่อสร้างรายได้เสริมแก่ผู้สูงอายุ (3) สามารถต่อยอดความคิด พัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ดอกไม้ประดับได้ จากการวิเคราะห์ ด้านการตลาด จะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการประกอบพิธีงานศพทั้งภายในชุมชน รวมถึงสามารถจำหน่ายแก่ชุมชนใกล้เคียงได้ มีต้นทุนการผลิตต่ำ แต่สามารถสร้างมูลค่าแก่ของเสียจากผลผลิตทางการเกษตร

สำหรับการฝึกอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด ประมาณการงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมทั้งหมด 15,150 บาท ระยะเวลาการฝึกอบรม 5 วัน กำหนดเป้าหมายจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 15 คน ส่วนการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ ประมาณการงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมทั้งหมด 6,580 บาท

หากผู้เข้าร่วมการอบรมสามารถเรียนรู้และผลิตผลิตภัณฑ์ได้สวยงาม มีคุณภาพ เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจและเมื่อกลุ่มดำเนินธุรกิจแล้ว สามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในอนาคต กลุ่มจะดำเนินการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนในนาม กลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อรองรับรายได้ให้กับกลุ่ม อันจะทำให้ผู้สูงอายุได้มีรายได้และสร้างความเชื่อมั่นในการผลิต นอกจากนี้ จะนำรายได้ส่วนหนึ่งไปพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน โดยการอบรมในลักษณะของการต่อยอดองค์ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีคุณค่า มีคุณภาพและใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น และจัดสรรเงินสำหรับเป็นเงินทุนสำรองสำหรับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

กรณีที่ธุรกิจไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกต้องร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของการไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานจะต้องกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เช่น ทุกๆ 3 เดือน

2. ความเป็นมาของแผนธุรกิจ

เนื่องจาก ชุมชนบ้านปาง 3 เป็นชุมชนที่มีทุนมนุษย์ ได้แก่ ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้ที่มีทักษะฝีมือ จักสานและมีความคิดสร้างสรรค์อันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีกำลังกาย กำลังใจในการดำรงชีพ และร่วมสนับสนุน สร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ ในสังคม มีทุนทรัพยากร คือ วัตถุดิบสำคัญสำหรับการจักสาน เช่น ไม้ไผ่ ดอก ฯลฯ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดังนั้น เมื่อแผนงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำผู้สูงอายุ เข้าศึกษาดูงานการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ชด จากกลุ่มผู้ผลิตไม้ไผ่ชด และการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์ จากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้สูงอายุในชุมชน ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความสนใจและต้องการเรียนรู้กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ชด และการผลิตดอกไม้จันทร์

ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ชด เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้จากภายนอกชุมชน เนื่องจากผู้สูงอายุได้รับทราบข้อมูลจากกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ชดว่าปัจจุบัน มีคำสั่งซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก แต่กลุ่มฯ ไม่สามารถรองรับคำสั่งซื้อได้ทั้งหมด ดังนั้น การเรียนรู้ในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แล้ว ยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุและสมาชิกในชุมชน ส่วนผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์ ถือได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้ในการประกอบพิธีงานศพ ซึ่งสามารถสร้างรายได้จากภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงได้

ดังนั้น หากผู้สูงอายุได้เรียนรู้กระบวนการผลิต สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจกับกลุ่มผู้ผลิต ตำบลคอนแก้ว รวมถึงการจัดจำหน่าย ในแหล่งจำหน่ายอื่นๆ ได้ประสบผลสำเร็จ จะ

สามารถเป็นตัวอย่างการผลิตผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจให้กับชุมชนใกล้เคียงต่อไป

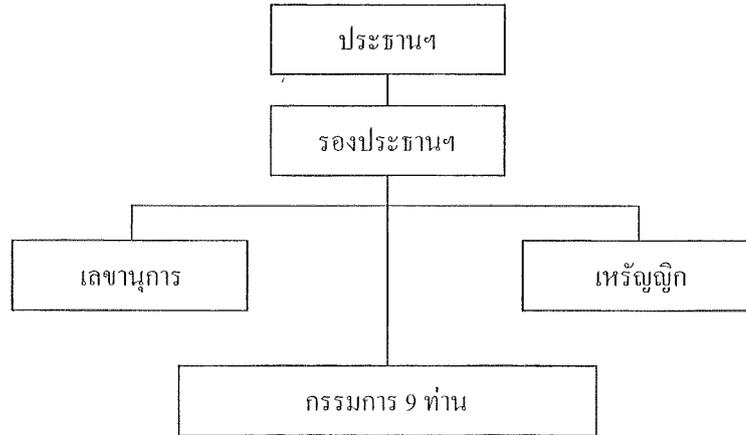
3. วัตถุประสงค์ของแผนธุรกิจ

- 1) เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือด้านหัตถกรรมแก่ผู้สูงอายุ
- 2) เพื่อนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูปให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
- 3) เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุ
- 4) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

4. คณะกรรมการดำเนินงาน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	อาชีพ
1	นายบุญส่ง ยจิตากุล	ประธาน	70	ว่างงาน
2	นายสิงห์ อาญาคำ	รองประธาน	68	มัคทายก
3	นายบุญเลิศ ชาวสวย	เลขานุการ	63	ไวยวัจกร
4	นายถนอม ลออกิจ	เหรัญญิก	62	เกษตรกร
5	นายพยนต์ ญาณะเจริญ	กรรมการ	57	เกษตรกร
6	นายมานพ สุริยะวรรณ	กรรมการ	72	เกษตรกร
7	นายดี อินทจักร์	กรรมการ	70	ว่างงาน
8	นายสมบูรณ์ ชนันชัย	กรรมการ	68	เกษตรกร
9	นายสมบูรณ์ อินตะยศ	กรรมการ	71	จักสาน
10	นายถาวร ตาขัน	กรรมการ	60	เกษตรกร
11	นายตีบ จานะธรรม	กรรมการ	76	จักสาน
12	นายวันชา ฐิติ	กรรมการ	63	จักสาน
13	นางบัวแก้ว เชื้อนเพชร	กรรมการ	68	ค้าขาย
14	นางน้อย กันทะนวน	กรรมการ	-	-
15	นางอัมพร ยจิตากุล	กรรมการ	-	-

โครงสร้างคณะกรรมการ

5. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางธุรกิจ

5.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมตามแผนธุรกิจ

1) ประวัติของกลุ่ม

กลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านปง ก่อตั้งขึ้นจากความต้องการของสมาชิก ในชุมชนที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้สูงอายุในชุมชนเพิ่มจำนวนมากขึ้น มีทั้งผู้ที่มีความสามารถทำงานช่วยเหลือสังคมได้ ผู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองเท่านั้น และผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือชุมชนและตนเองได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ สมาชิกในชุมชนจึงต้องการให้มีการก่อตั้งกลุ่มของผู้สูงอายุในชุมชนขึ้นเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ ในขณะเดียวกัน พระอาจารย์เกตุ กนุดสีโล รองเจ้าอาวาสวัดบ้านปง ผู้ที่สมาชิกในชุมชนให้ความเลื่อมใส ศรัทธา ต้องการให้ผู้สูงอายุในชุมชนมีการรวมกลุ่ม เพื่อเป็นผู้นำในงานบุญต่างๆ ตามจารีตประเพณี ที่ทำสืบต่อกันมาทุกปี

จากเหตุผลข้างต้นจึงมีการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในบ้านปงทั้งหมด ต่อมา ในปี พ.ศ. 2551 มีการยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง จึงได้แบ่งเขตการปกครองของบ้านปงเป็น 3 ชุมชน จากการแบ่งเขตนี้ทำให้เกิดกลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านปง 3 ชุมชน และเริ่มมีการแต่งตั้งประธานกลุ่ม ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2551 ซึ่งมีสมาชิกแรกเริ่มจำนวน 68 คน แต่เนื่องจากมีสมาชิกบางรายเสียชีวิต ปัจจุบัน กลุ่มผู้สูงอายุชุมชนบ้านปง 3 จึงมีสมาชิกจำนวน 61 คน

2) แนวความคิดในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

ผู้สูงอายุดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ทั้งกิจกรรมเพื่อสังคม กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ และสวัสดิการ ดังนี้

- กิจกรรมเพื่อสังคม เช่น กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เยาวชน

- กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ เช่น กิจกรรมค้าข้าวกล้องจำหน่ายในชุมชน กิจกรรมพัฒนาทักษะฝีมือการจักสานแก่ผู้สูงอายุเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุ

- กิจกรรมด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ เช่น กลุ่มฌาปนกิจผู้สูงอายุ กองทุนสัจจะวันละ 1 บาท

3) ความสำเร็จ / อุปสรรคที่ผ่านมาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มฯ ทั้งกิจกรรมเพื่อสังคม กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ คือ การผลิตข้าวกล้อง และกิจกรรมด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจาก ผู้สูงอายุกับสมาชิกในชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผู้สูงอายุผลิต เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าต่อผู้บริโภค ทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้จากการประกอบอาชีพเสริมในยามว่าง แต่ในการดำเนินกิจกรรมบางประเภท ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เนื่องจากประสบปัญหาด้านผลิตภัณฑ์และการตลาด เช่น กิจกรรมการผลิตแจกัน ไม้ไผ่ตามคำสั่งซื้อของโรงงานและผู้ว่าจ้าง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ทักษะฝีมือและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิต โดยเป็นผลิตภัณฑ์ จากกระบอกไม้ไผ่ที่นำมาแกะสลัก ลวดลายและตกแต่งให้สวยงามสำหรับใช้เป็นแจกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ทักษะและความชำนาญในการผลิตแต่ก็ประสบปัญหาเกิดการลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์โดยผู้ที่มีทักษะฝีมือจากชุมชนอื่น และตั้งราคาจำหน่ายถูกกว่า ทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ จำหน่ายไม่ได้

5.2 สถานะแวดล้อมทางธุรกิจ

1) คู่แข่งขันภายในชุมชน

ธุรกิจผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด เป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงทำการผลิต เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ทักษะฝีมือแรงงานตั้งแต่กระบวนการจัดเตรียมวัตถุดิบ การขึ้นรูป การขัดสีและตกแต่งผลิตภัณฑ์ให้สวยงามซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอบรมและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญจึงจะผลิตผลิตภัณฑ์ได้รวดเร็วและสวยงาม

ธุรกิจผลิตภัณฑ์ดอกไม้อันทน เป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงเช่นกัน ผลิตจากของเสียจากผลผลิตทางเกษตร ดังนั้น จึงมีต้นทุนการผลิตต่ำ มีเป้าหมายหลักของการจำหน่าย คือ การจำหน่ายในชุมชน ดังนั้น จึงเป็นกิจกรรมเสริมที่เหมาะสมต่อการสร้างรายได้

2) คู่แข่งขันภายนอกชุมชน

ธุรกิจผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ซด เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีกลุ่มผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่หลายราย เช่น ผู้ผลิตบ้านศรีปันคร้ว ผู้ผลิตในตำบลหนองป่าครั่ง กลุ่มจักสานตำบลป่าบาง อำเภอสารภี และกลุ่มไม้ไผ่ซด ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตที่ผู้สูงอายุจากชุมชนบ้านปง 3 ได้มีโอกาสศึกษาดูงานและทราบว่ากลุ่มไม้ไผ่ซด ตำบลคอนแก้ว เป็นกลุ่มที่มีตลาดจำหน่ายสินค้า คือ บ้านถวาย และตลาดต่างประเทศ และถึงแม้ว่าจะมีกลุ่มผู้ผลิตภายในจังหวัดหลายราย แต่ปริมาณการผลิตของแต่ละกลุ่มผลิตได้ ยังไม่เพียงพอต่อการรับคำสั่งซื้อที่มีจำนวนมากกว่ากำลังการผลิต

5.3 วิเคราะห์จุดแข็ง / จุดอ่อน / โอกาส / อุปสรรค ของธุรกิจผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ซด

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ชุมชนบ้านปง 3 มีทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิต คือ ไม้ไผ่	ขาดอุปกรณ์ในการผลิต คือ เครื่องรีดไม้ไผ่
2. บุคลากร โดยเฉพาะผู้สูงอายุในชุมชนบ้านปง 3 มีทักษะด้านงานฝีมือ ซึ่งเป็นทักษะที่พร้อมพัฒนาต่อไปได้	
3. เมื่อบุคลากรและผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือการผลิต บุคลากรเหล่านั้น พร้อมทำการผลิตตามคำสั่งซื้อได้ทันที	
โอกาส	อุปสรรค
1. ภายในชุมชนยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ซด	1. ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ซด เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้และของตกแต่งซึ่งเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจไทยมีความไม่แน่นอน ผู้บริโภคอาจมีกำลังซื้อน้อยหรือลดการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย
2. เป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้ทักษะฝีมือในการผลิต ซึ่งบุคลากรและผู้สูงอายุในชุมชนจะ ได้แสดงศักยภาพด้านงานฝีมือให้บุคคลภายนอกได้รับรู้และเป็นที่รู้จัก	
3. จากการศึกษาดูงานกลุ่มผู้ผลิตไม้ไผ่ซด ตำบลคอนแก้ว ถึงแม้จะทราบว่า มีกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ซดหลายราย แต่มีคำสั่งซื้อมากกว่ากำลังการผลิต ทำให้ผู้สูงอายุ ชุมชนบ้านปง 3 สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตได้	2. หากกลุ่มฯ ไม่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตกับกลุ่มผู้ผลิตไม้ไผ่ซด บ้านคอนแก้วได้ กลุ่มฯ ไม่มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์และต้องแสวงหาตลาดเอง ซึ่งต้องมีผู้รับผิดชอบด้านการตลาดโดยตรง
4. เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาเป็นหน่วยงานในท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน สามารถสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มได้	

5.4 วิเคราะห์จุดแข็ง / จุดอ่อน / โอกาส / อุปสรรค ของธุรกิจผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ชุมชนบ้านปง 3 มีชื่อเสียงจากผลผลิตทางการเกษตรมาก เช่น กาบข้าวโพด สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตได้	เป็นผลิตภัณฑ์ที่ลอกเลียนแบบได้ง่าย ทำให้ผู้ผลิตต้องพัฒนารูปแบบตลอดเวลา
2. บุคลากร โดยเฉพาะผู้สูงอายุในชุมชนบ้านปง 3 มีทักษะด้านงานฝีมือ ซึ่งเป็นทักษะที่พร้อมพัฒนาต่อไปได้	
3. เมื่อบุคลากรและผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือการผลิตบุคลากรเหล่านั้น พร้อมทำการผลิตตามคำสั่งซื้อได้ทันที	
โอกาส	อุปสรรค
1. ภายในชุมชนยังไม่มีกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์	ขาดเงินทุนแรกเริ่มสำหรับการดำเนินงาน
2. เป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญและจำเป็นต้องใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนา คือ งานศพ	

6. การวิเคราะห์ด้านการตลาด

กรณีผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด จะเห็นได้ว่า ตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทงานฝีมือ มีทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในภาคเหนือ คือ บ้านถวาย และการออกร้านจำหน่ายสินค้าต่างๆ ทั้งที่ภาครัฐและเอกชนจัดขึ้น ส่วนตลาดต่างประเทศที่กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขดส่งผลิตภัณฑ์จำหน่าย คือ ประเทศญี่ปุ่น

สำหรับผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเป้าหมายหลักในการสร้างรายได้จากภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงตลาดภายนอกที่จะเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด

7. การดำเนินงาน

7.1 ฝึกอบรมและดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
ก่อนการฝึกอบรม		
1.	เตรียมการฝึกอบรมผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด - ติดต่อวิทยากร “กลุ่มไม้ไผ่ขด” บ้านดอนแก้ว (ประสานงานอบรม วัตถุดิบที่ใช้ในการอบรม ค่าใช้จ่ายในการอบรม)	เดือนมิถุนายน 2553 (สัปดาห์ที่ 4)
2.	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรม	เดือนมิถุนายน 2553 (สัปดาห์ที่ 4)

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
3.	กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบ	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 1)
ระหว่างการฝึกอบรม		
4.	เริ่มต้นการผลิต (อบรมการผลิตเป็นเวลา 5 วัน)	เดือนกรกฎาคม 2553(สัปดาห์ที่ 2)
5.	ประเมินผลการฝึกอบรม พิจารณาจาก 1) เชิงปริมาณ - จำนวนผู้เข้าอบรมที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ ไม้ไผ่ขด ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนผู้เข้าอบรม ทั้งหมด - กลุ่มสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ ไม่น้อยกว่า 2 รูปแบบ 2) เชิงคุณภาพ - ผลิตภัณฑ์มีรูปทรงได้สัดส่วนตามกำหนด - ผลิตภัณฑ์สวยงาม ประณีต ไม่มีตำหนิ	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 2 วันสุดท้ายของการ อบรม)
หลังการฝึกอบรม		
6.	ประชุมหารือเรื่องการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดกับ วิทยากร “กลุ่มไม้ไผ่ขด” บ้านคอนแก้ว	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 2)
7.	แสวงหาตลาด และเริ่มผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป)
8.	ประเมินผลการผลิตและการจำหน่าย	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		8 สัปดาห์

7.2 ฝึกอบรมและดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
ก่อนการฝึกอบรม		
1.	เตรียมการฝึกอบรมผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ - ติดต่อวิทยากร “ศูนย์ฟื้นฟูฯ” บ้านคอนแก้ว (ประสานงานอบรม วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการอบรม ค่าใช้จ่ายใน การอบรม)	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 1)
2.	ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรม	เดือนกรกฎาคม 2553(สัปดาห์ที่ 1)
3.	กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบ	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 1)
ระหว่างการฝึกอบรม		

ลำดับ	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
4.	เริ่มต้นการผลิต (อบรมการผลิตเป็นเวลา 3 วัน)	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 3)
5.	ประเมินผลการฝึกอบรม พิจารณาจาก 1) เชิงปริมาณ - จำนวนผู้เข้าอบรมที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ ดอกไม้จันทน์ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้ เข้าอบรมทั้งหมด - กลุ่มสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ ไม่น้อยกว่า 2 รูปแบบ 2) เชิงคุณภาพ - ผลิตภัณฑ์สวยงาม ประณีต ไม่มีตำหนิ	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 3 วันสุดท้ายของการ อบรม)
หลังการฝึกอบรม		
6.	แสวงหาตลาด และเริ่มผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์	เดือนกรกฎาคม 2553 (สัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป)
7.	ประเมินผลการผลิตและการจำหน่าย	เดือนสิงหาคม 2553(สัปดาห์ที่ 3)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		7 สัปดาห์

8. แผนการเงิน

8.1 แผนการเงินสำหรับการฝึกอบรม “ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด”

ระยะเวลาการฝึกอบรม 5 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม (เป้าหมาย) 15 คน สถานที่อบรม
กลุ่มไม้ไผ่ขด บ้านดอนแก้ว ค่าใช้จ่ายในการอบรม ประกอบด้วย

1) ค่าวิทยากร 1 ท่านและผู้ช่วยวิทยากร (อบรม 4 ชั่วโมงต่อวัน รวม 5 วัน ค่าวิทยากรวันละ 1,000 บาท)	5,000 บาท
2) ค่าเดินทางของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ระยะเวลา 5 วัน วันละ 500 บาท)	2,500 บาท
3) ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่าง (วิทยากร 2 ท่าน ผู้เข้าอบรม 15 คน คนละ 30 บาทต่อวัน)	2,400 บาท
4) ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม (ผู้เข้าอบรม 15 คน คนละ 350 บาท)	5,250 บาท
รวม	15,150 บาท

8.2 แผนการเงินสำหรับการฝึกอบรม “ผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์”

ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม (เป้าหมาย) 10 คน สถานที่อบรม ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้สูงอายุในชุมชน บ้านดอนแก้ว ค่าใช้จ่ายในการอบรม ประกอบด้วย

1) ค่าวิทยากร 1 ท่านและผู้ช่วยวิทยากร (อบรม 4 ชั่วโมงต่อวัน รวม 3 วัน ค่าวิทยากรวันละ 1,000 บาท)	3,000 บาท
2) ค่าเดินทางของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ระยะเวลา 3 วัน วันละ 500 บาท)	1,500 บาท
3) ค่าอาหารกลางวันและอาหารว่าง (วิทยากร 2 ท่าน ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 30 บาทต่อวัน)	1,080 บาท
4) ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรม (ผู้เข้าอบรม 10 คน คนละ 100 บาท)	1,000 บาท
รวม	6,580 บาท

8.3 แผนการเงินเบื้องต้น สำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ

สมาชิกร่วมกันลงเงินทุนเริ่มต้นซึ่งยังไม่ได้ขอสรุปเนื่องจากจำเป็นต้องได้รับการอบรมก่อนจึงจะทราบต้นทุนโดยประมาณ

ระยะแรกของการดำเนินการ อาจยังไม่มีผลกำไร หรือได้ผลกำไรไม่มากนัก ดังนั้น การจัดแบ่งรายได้ จะจัดแบ่งตามชิ้นงาน

เมื่อดำเนินการและมีผลกำไรเหมาะสม จะจัดแบ่งเงินรายได้หลังจากหักเงินทุนเริ่มต้นคืนแก่สมาชิก โดยจัดแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เงินกองกลางสำหรับการดำเนินการภายในกลุ่มรวมถึงกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 2 เงินปันผลสำหรับสมาชิก

อย่างไรก็ตาม เมื่อเริ่มดำเนินการ กลุ่มฯ สามารถปรับเปลี่ยนแผนการเงินได้ตามความเหมาะสม

9. แผนการดำเนินการในอนาคต

กรณีที่ธุรกิจดำเนินไปได้ด้วยดี สามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในอนาคตกลุ่มจะดำเนินการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ในนาม กลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อรองรับรายได้ให้กับกลุ่ม อันจะทำให้ผู้สูงอายุได้มีรายได้และสร้างความเชื่อมั่นในการผลิต นอกจากนี้ จะนำรายได้ส่วนหนึ่งไป

พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน โดยการอบรมในลักษณะของการต่อยอดองค์ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีคุณค่า มีคุณภาพและใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น และจัดสรรเงินสำหรับเป็นเงินทุนสำรองสำหรับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

กรณีที่ธุรกิจไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกต้องร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของการไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานจะต้องกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน เช่น ทุกๆ 3 เดือน

ภาคผนวก ข

ภาพ “การฝึกอบรมวิชาชีพ และดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน”

1. สรุปผลการอบรม แผนธุรกิจ “ผู้สูงอายุ”

เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นผู้ที่มีความทักษะในการจักสานและงานฝีมือ ประกอบกับมีความคิดสร้างสรรค์อันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อแผนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำผู้สูงอายุเข้าศึกษาดูงานการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด จากกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด และการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์ จากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ผู้สูงอายุ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความสนใจและต้องการเรียนรู้กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าว จึงแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น 2 กิจกรรม ดังนี้

1.1 การฝึกอบรมผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์

ชื่อธุรกิจ/กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทน์
ระยะเวลาการฝึกอบรม	3 วัน (วันที่ 19-21 กรกฎาคม 2553)
สถานที่อบรม	ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ผู้สูงอายุในชุมชน ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
จำนวนผู้อบรม	ผู้เข้าอบรม กลุ่มผู้สูงอายุสตรี ชุมชนบ้านปง 3 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 8 คน
งบประมาณสำหรับการฝึกอบรม	2,961 บาท
วิทยากร	คุณ โสภา รักร่วม จากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ผู้สูงอายุ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

รูปภาพประกอบการฝึกอบรม

1.2 การฝึกอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด

ชื่อธุรกิจ/กิจกรรม	กิจกรรมที่ 2 การฝึกอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด
ระยะเวลาการฝึกอบรม	5 วัน (วันที่ 19-23 กรกฎาคม 2553)
สถานที่อบรม	กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
จำนวนผู้อบรม	ผู้เข้าอบรม กลุ่มผู้สูงอายุชาย ชุมชนบ้านปง 3 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 10 คน
งบประมาณสำหรับการฝึกอบรม	6,750 บาท
วิทยากร	คุณอรทัย วงศ์อนุกุล จากกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

รูปภาพประกอบการอบรม

2. สรุปผลการอบรม แผนธุรกิจ “แม่บ้าน”

เนื่องจากกลุ่มแม่บ้าน เป็นผู้ที่มีทักษะด้านการทำอาหาร จึงมีความสนใจที่จะทำผลิตภัณฑ์อาหารจำหน่ายในชุมชนเพื่อเป็นการสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ประเภทเบเกอรี่แล้วพบว่า ภายในชุมชนบ้านปง 3 ยังไม่มีผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซาลาเปา จึงมีความสนใจและต้องการเรียนรู้สูตรและกระบวนการในการผลิตซาลาเปา นอกจากนั้นเมื่อแผนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำสมาชิกกลุ่มแม่บ้านไปศึกษาดูงานการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๋กตาใบชา จากกลุ่มผู้ผลิตตุ๋กตาใบชา ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับกลุ่มแม่บ้านมีทักษะด้านการตัดเย็บ และมีจักรเย็บผ้าเป็นของตนเอง จึงพร้อมที่จะเรียนรู้กระบวนการผลิตเพื่อจะได้นำมาต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป ดังนั้นจึงแบ่งการอบรมของกลุ่มแม่บ้านออกเป็น 2 กิจกรรม ดังนี้

2.1 การฝึกอบรมการทำซาลาเปา

ชื่อธุรกิจ/กิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมการทำซาลาเปา
ระยะเวลาการฝึกอบรม	1 วัน (วันที่ 16 กรกฎาคม 2553)
สถานที่อบรม	บ้านประธานกลุ่มแม่บ้าน
จำนวนผู้อบรม	ผู้เข้าอบรม กลุ่มแม่บ้าน ชุมชนบ้านปง 3 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด คน
งบประมาณสำหรับการฝึกอบรม	1,000 บาท
วิทยากร	คุณณัฐ คนานนท์
รูปภาพประกอบการอบรม	

2.2 การฝึกอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา

ชื่อธุรกิจ/กิจกรรม	กิจกรรมที่ 2 การฝึกอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา
ระยะเวลาการฝึกอบรม	3 วัน (วันที่ 19-21 กรกฎาคม 2553)
สถานที่อบรม	กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
จำนวนผู้อบรม	ผู้เข้าอบรม กลุ่มแม่บ้าน ชุมชนบ้านปง 3 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 10 คน
งบประมาณสำหรับการฝึกอบรม	5,120 บาท
วิทยากร	คุณเพ็ญศรี ภูดวงจิตร จากกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

รูปภาพประกอบการอบรม

ภาคผนวก ค

แผนธุรกิจ “หลังการฝึกอบรมวิชาชีพ และดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาชุมชน”

1. แผนธุรกิจ

การดำเนินงาน “กลุ่มเยาวชนและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน”

1. ที่มา

จากการเข้าฝึกอบรมของกลุ่มเยาวชนและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โดยเข้ารับการฝึกอบรม “โครงการ 5R แบบพอเพียง” จากหน่วยงานเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ตำบลอินทขิล ตำบลแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2553 ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน การดำเนินการฝึกอบรมเป็นไปตามแผนที่วางไว้

หลังจากได้รับการฝึกอบรม พบว่า ทางกลุ่มผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย จำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดสามารถเข้าใจกระบวนการคัดแยกขยะ สามารถคัดแยกประเภทของขยะได้ไม่น้อยกว่า 2 ประเภท เข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้จากขยะ และสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคัดแยกขยะให้กับสมาชิกในชุมชนได้อย่างถูกต้อง สมาชิกในกลุ่มมีจิตสำนึกที่ดีและมีความตั้งใจในการดำเนินโครงการอย่างแท้จริง ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจโครงการ 5R แบบพอเพียง โดยการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในชุมชนรับทราบและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคัดแยกขยะ และเสริมสร้างจิตสำนึกในการช่วยรักษาความสะอาดในครัวเรือนและชุมชน ซึ่งการดำเนินธุรกิจสามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในอนาคต นอกจากนั้นสมาชิกกลุ่มยังได้ร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ เตรียมการประชาสัมพันธ์ และแสวงหาตลาดใกล้ชุมชน สำหรับการเริ่มต้นการดำเนินธุรกิจ

2. วัตถุประสงค์

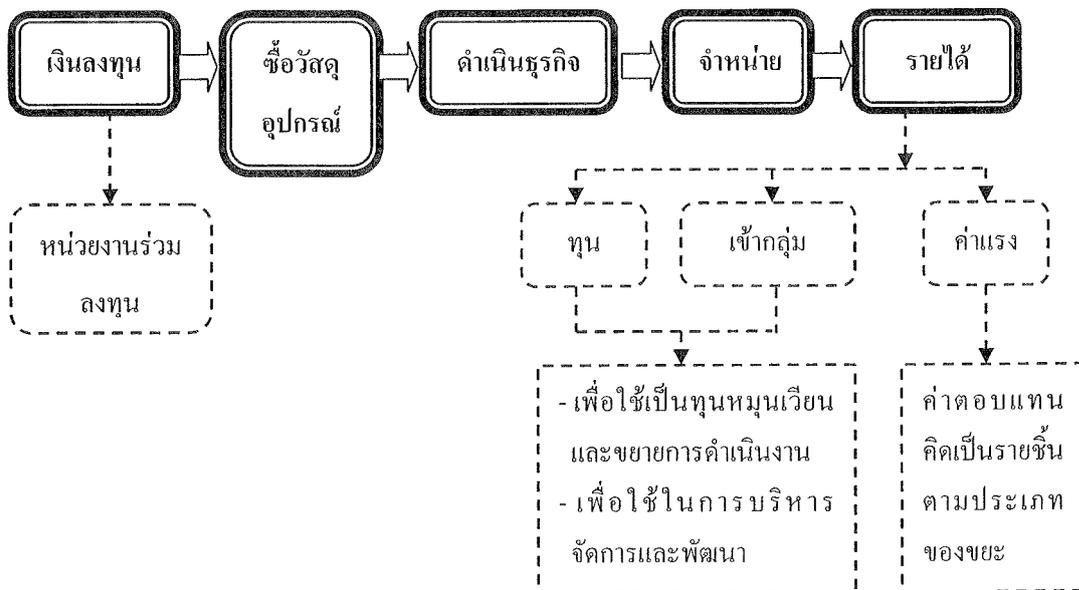
- 1) เพื่อเป็นการดำเนินโครงการคัดแยกขยะในชุมชน ให้ชุมชนสะอาดและน่าอยู่
- 2) เพื่อเป็นการทดลองตลาดสำหรับการดำเนินธุรกิจ
- 3) เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) หลังจากการฝึกอบรม ได้นำผลการเรียนรู้มาฝึกฝนกับสมาชิกภายในกลุ่ม พบว่าสมาชิกภายในกลุ่มสามารถเรียนรู้และคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง
- 2) ดำเนินการวางแผนการผลิต/จัดทำแผนธุรกิจ
- 3) จัดประชุมกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหารจัดการร่วมกับทีมวิจัย
- 4) วางแผนงบประมาณร่วมลงทุนระหว่างกลุ่มและทีมวิจัย
- 5) ดำเนินการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ
- 6) ดำเนินโครงการ
- 7) ประเมินผลการดำเนินงาน

4. การบริหารจัดการภายในกลุ่ม

4.1 แผนธุรกิจกลุ่มเยาวชนและกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

4.2 แผนการเงินสำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ “โครงการ 5R แบบพอเพียง”

ลำดับ	รายการดำเนินการ	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
1	ดำเนินการวางแผนการผลิต	เดือนสิงหาคม(14 ส.ค. 53)
2	จัดประชุมกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนสิงหาคม(14 ส.ค. 53)
3	วางแผนงบประมาณกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนสิงหาคม(14 ส.ค. 53)
4	ดำเนินการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ งบประมาณสำหรับวัสดุ-อุปกรณ์ 3,630 บาท หน่วยงานร่วมสนับสนุน 3,630 บาท	เดือนสิงหาคม(16-20 ส.ค. 53)
5	ดำเนินการโครงการ	เดือนสิงหาคม(23 ส.ค. 53)
6	ประเมินผลการดำเนินงาน	เดือนสิงหาคม(1 ก.ย. 53)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		4 สัปดาห์

4.3 แผนการเงินสำหรับการดำเนินงาน

1. ค่าดำเนินการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน	5,000 บาท
2. ค่าดำเนินการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ กลุ่มผู้สูงอายุ (ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด 3,500บาท และผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์ 1,500 บาท)	5,000 บาท
3. ค่าดำเนินการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ กลุ่มเยาวชน	3,630 บาท
รวม	13,630 บาท

2. แผนธุรกิจ

การดำเนินงาน “กลุ่มแม่บ้าน”

1. ที่มา

จากการเข้าฝึกอบรมของกลุ่มแม่บ้าน โดยเข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการฝึกอบรมกระบวนการการผลิตชาลาเปา จากวิทยากรพิเศษ ทำการอบรมที่ชุมชนบ้านปาง 3 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 ระยะเวลาการฝึกอบรม 1 วัน และกิจกรรมการฝึกอบรมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา หมอนใบชา และกระเป๋าผ้า จากกลุ่มผู้ผลิตตุ๊กตาใบชา ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 19-21 กรกฎาคม 2553 ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน การดำเนินการฝึกอบรมเป็นไปตามแผนที่วางไว้ทั้ง 2 กิจกรรม

หลังจากได้รับการฝึกอบรม พบว่า กลุ่มแม่บ้านสามารถเรียนรู้และผลิตผลิตภัณฑ์ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มแม่บ้านเป็นกลุ่มที่มีทักษะในด้านการทำอาหารและงานฝีมือ จำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดสามารถผลิตชาลาเปาได้ไม่น้อยกว่า 2 รส ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีรูปทรงสวยงาม เนื้อสัมผัสมีลักษณะเหนียวนุ่ม นอกจากนี้ผู้เข้าอบรมทั้งหมดสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา หมอนใบชาและกระเป๋าผ้า สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ไม่น้อยกว่า 2 รูปแบบ ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีรูปทรงได้สัดส่วนตามกำหนด มีความสวยงาม ประณีต ไม่มีตำหนิ และยังสามารถประยุกต์รูปแบบของผลิตภัณฑ์ได้ อีกทั้งการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา เป็นการผลิตภายใต้เครือข่ายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงจากกลุ่มผู้ผลิตตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มแม่บ้านสามารถเป็นกำลังการผลิตเสริมให้แก่ผู้ผลิตตำบลคอนแก้วได้ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจทั้งการผลิตชาลาเปาและผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา หมอนใบชาและกระเป๋าผ้า โดยการรักษาคุณภาพให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายต่อไปได้ ซึ่งการดำเนินธุรกิจสามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในอนาคต นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านยังได้ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ และแสวงหาตลาดภายในชุมชนสำหรับการเริ่มต้นการดำเนินธุรกิจ

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ชาลาเปา
- 2) เพื่อเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา หมอนใบชา และกระเป๋าผ้า
- 3) เพื่อเป็นการทดลองตลาดสำหรับการดำเนินธุรกิจ
- 4) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

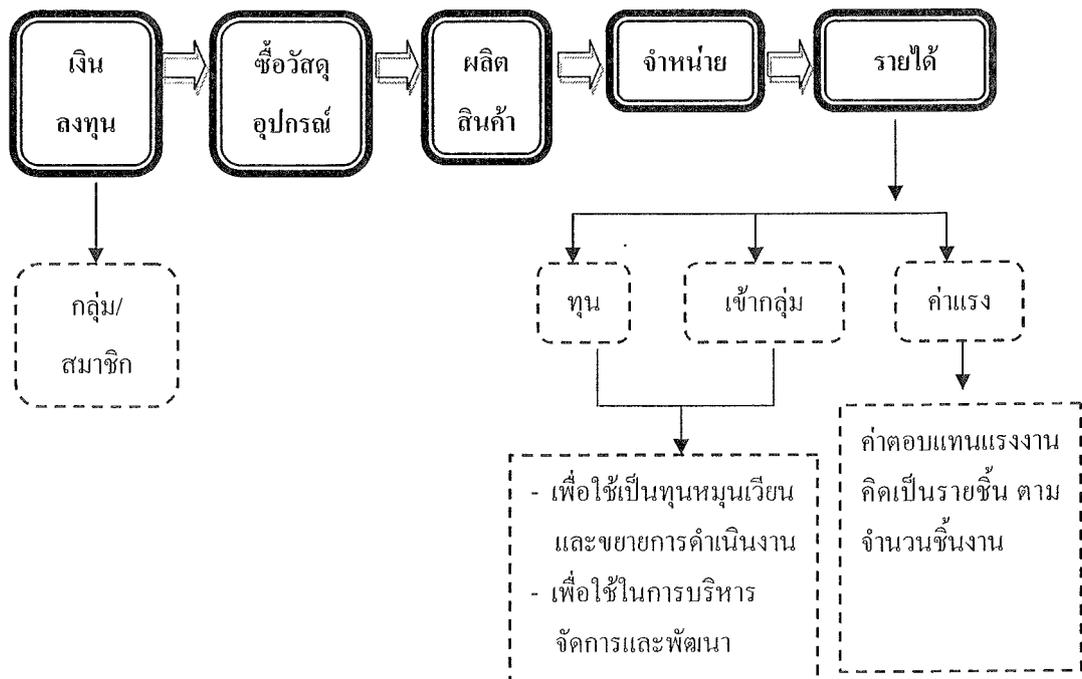
5) เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

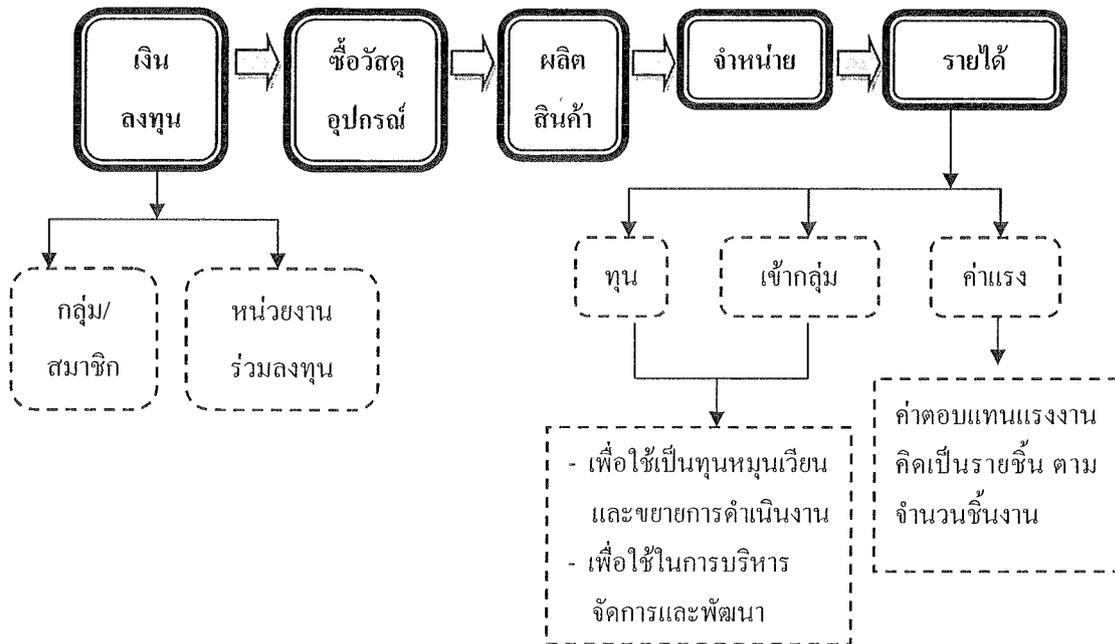
- 1) หลังจากการฝึกอบรม ได้นำผลการเรียนรู้และทักษะการผลิตผลิตภัณฑ์มาฝึกฝนกับสมาชิกภายในกลุ่ม พบว่า สมาชิกภายในกลุ่มสามารถเรียนรู้และผลิตผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบ
- 2) ดำเนินการวางแผนการผลิต/จัดทำแผนธุรกิจ
- 3) จัดประชุมกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการบริหารจัดการร่วมกับทีมวิจัย
- 4) วางแผนงบประมาณร่วมลงทุนระหว่างกลุ่มและทีมวิจัย
- 5) ดำเนินการจัดซื้อวัสดุที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์
- 6) ดำเนินการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- 7) ประเมินผลการดำเนินงาน

4. การบริหารจัดการภายในกลุ่ม

4.1 แผนธุรกิจขาลาเปา

4.2 แผนธุรกิจผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา หมอนใบชา และกระเป๋าผ้า

4.3 แผนการเงินสำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจผลิตชาลาเป่า

ลำดับ	รายการดำเนินการ	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
1	ดำเนินการวางแผนการผลิต	เดือนกรกฎาคม 2553(24 ก.ค. 53)
2	จัดประชุมกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
3	วางแผนงบประมาณกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
4	ดำเนินการจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตชาลาเป่า งบประมาณสำหรับวัตถุดิบ 500 บาท กลุ่ม/สมาชิก ร่วมลงทุน 500 บาท	เดือนกรกฎาคม 2553 (30 ก.ค. 53)
5	ดำเนินการผลิต	เดือนสิงหาคม 2553 (1 ส.ค. 53 เป็นต้นไป)
6	ดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	เดือนสิงหาคม 2553 (1 ส.ค. 53 เป็นต้นไป)
7	ประเมินผลการดำเนินงาน	เดือนสิงหาคม 2553 (1 ส.ค. 53 เป็นต้นไป)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		6 สัปดาห์

4.4 แผนการเงินสำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา หมอนใบชา และ กระเป๋าผ้า

ลำดับ	รายการดำเนินการ	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
1	ดำเนินการวางแผนการผลิต	เดือนกรกฎาคม 2553(26 ก.ค. 53)
2	จัดประชุมกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
3	วางแผนงบประมาณกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
4	ดำเนินการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาใบชา หมอนใบชา และกระเป๋าผ้า งบประมาณสำหรับวัสดุ-อุปกรณ์ 10,825 บาท กลุ่ม/สมาชิก ร่วมลงทุน 5,825 บาท หน่วยงานร่วมสนับสนุน 5,000 บาท	เดือนสิงหาคม 2553 (1-3 ส.ค. 53)
5	ดำเนินการผลิต	เดือนสิงหาคม 2553(5 ส.ค. 53)
6	ดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	เดือนสิงหาคม 2553(10 ส.ค. 53)
7	ประเมินผลการดำเนินงาน	เดือนสิงหาคม 2553(21-31 ส.ค. 53)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		5 สัปดาห์

3. แผนธุรกิจ

การดำเนินงาน “กลุ่มผู้สูงอายุ”

1. ที่มา

จากการเข้าฝึกอบรมของกลุ่มผู้สูงอายุ โดยแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ ผู้สูงอายุชายได้เข้ารับการฝึกอบรมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด จากกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 19-23 กรกฎาคม 2553 ระยะเวลาการฝึกอบรม 5 วัน และผู้สูงอายุสตรีได้เข้ารับการฝึกอบรมกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์ ที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ ผู้สูงอายุ ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 19-21 กรกฎาคม 2553 ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน การดำเนินการฝึกอบรมเป็นไปตามแผนที่วางไว้ทั้ง 2 กิจกรรม

หลังจากได้รับการฝึกอบรม พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้และผลิตผลิตภัณฑ์ได้ตามเป้าหมาย ผู้สูงอายุชาย มีทักษะในด้านการจักสาน จำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขดได้ สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ไม่น้อยกว่า 2 รูปแบบ ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีรูปทรงได้สัดส่วนตามกำหนด มีความสวยงาม ประณีต ส่วนผู้สูงอายุสตรี มีทักษะด้านงานฝีมือ จำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมดสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์ได้ สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ได้ไม่น้อยกว่า 2 รูปแบบ ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ประณีต และยังสามารถประยุกต์รูปแบบของผลิตภัณฑ์ได้ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจทั้งการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขดและผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์ โดยการรักษาคุณภาพให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไปได้ ซึ่งการดำเนินธุรกิจสามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในอนาคต นอกจากนั้นสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุยังได้ร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ และแสวงหาตลาดภายในชุมชนสำหรับการเริ่มต้นการดำเนินธุรกิจ

2. วัตถุประสงค์

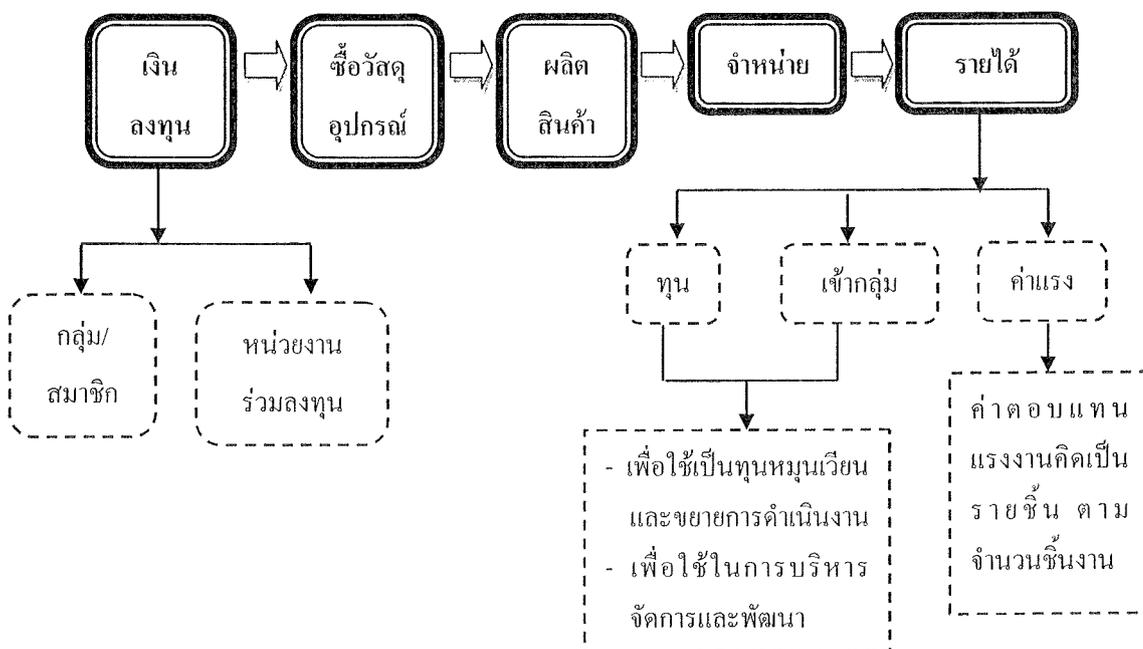
- 6) เพื่อเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขดและผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์
- 7) เพื่อเป็นการทดลองตลาดสำหรับการดำเนินธุรกิจ
- 8) เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระดับที่สอง

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) หลังจากการฝึกอบรม ได้นำผลการเรียนรู้และทักษะการผลิตผลิตภัณฑ์มาฝึกฝนกับสมาชิกภายในกลุ่ม พบว่า สมาชิกภายในกลุ่มสามารถเรียนรู้และผลิตผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบ
- 2) ดำเนินการวางแผนการผลิต/จัดทำแผนธุรกิจ
- 3) จัดประชุมกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการบริหารจัดการร่วมกับทีมวิจัย
- 4) วางแผนงบประมาณร่วมลงทุนระหว่างกลุ่มและทีมวิจัย
- 5) ดำเนินการจัดซื้อวัสดุที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์
- 6) ดำเนินการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- 7) ประเมินผลการดำเนินงาน

4. การบริหารจัดการภายในกลุ่ม

4.1 แผนธุรกิจกลุ่มผู้สูงอายุ

4.2 แผนการเงินสำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด

ลำดับ	รายการดำเนินการ	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
1	ดำเนินการวางแผนการผลิต	เดือนกรกฎาคม 2553(26 ก.ค. 53)
2	จัดประชุมกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
3	วางแผนงบประมาณกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
4	ดำเนินการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขด งบประมาณสำหรับวัสดุ-อุปกรณ์ 5,770 บาท กลุ่ม/สมาชิก ร่วมลงทุน 2,270 บาท หน่วยงานร่วมสนับสนุน 3,500 บาท	เดือนสิงหาคม 2553(1-3 ส.ค. 53)
5	ดำเนินการผลิต	เดือนสิงหาคม 2553(9-20 ส.ค. 53)
6	ดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	เดือนสิงหาคม 2553(21-31 ส.ค. 53)
7	ประเมินผลการดำเนินงาน	เดือนสิงหาคม 2553(21-31 ส.ค. 53)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		5 สัปดาห์

4.3 แผนการเงินสำหรับการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์

ลำดับ	รายการดำเนินการ	ระยะเวลาที่จะดำเนินการ
1	ดำเนินการวางแผนการผลิต	เดือนกรกฎาคม 2553(26 ก.ค. 53)
2	จัดประชุมกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
3	วางแผนงบประมาณกลุ่มร่วมกับทีมวิจัย	เดือนกรกฎาคม 2553(28 ก.ค. 53)
4	ดำเนินการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้จันทร์ งบประมาณสำหรับวัสดุ-อุปกรณ์ 3,175 บาท กลุ่ม/สมาชิก ร่วมลงทุน 1,675 บาท หน่วยงานร่วมสนับสนุน 1,500 บาท	เดือนสิงหาคม 2553(1-3 ส.ค. 53)
5	ดำเนินการผลิต	เดือนสิงหาคม 2553(9-20 ส.ค. 53)
6	ดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	เดือนสิงหาคม 2553(21-31 ส.ค. 53)
7	ประเมินผลการดำเนินงาน	เดือนสิงหาคม 2553(21-31 ส.ค. 53)
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น		5 สัปดาห์

